

Johannan konfirmaatio 2987.05.09

Lexuksen kirkon alttarilla, vasemmalla puolella, seisoo Johanna Kivinen. Hänen älysilmlälasinsa ovat hieman vinossa, ja vaikka ne automaattisesti korjaavat linssien kulman ja valaisevat kasvoja pehmeästi, Johanna tuntee olonsa paljaaksi. Lasit paljastavat hänet sukulaisille sellaisena kuin hän oikeasti on – ei filtereiden takaa, vaan jännittävänä, haavoittuvana, rillit päässä. Hänen edessään seisoo Matti Pekkanen, luokkakaveri ja salainen ihastus, jonka hologrammipäiväkirjaa Johanna on seurannut koko syksyn. Jos Matti ei olisi liittynyt tähän rippikouluryhmään, Johanna olisi ehkä valinnut virtuaalirippikoulun. Mutta nyt hän seisoo täällä, fyysisesti, alttarilla, sydän sykähdellen.

Altтарin takaseinä on kolmionmuotoinen, rakennettu bioaktiivisesta lasista, joka reagoi tilaisuuden tunnelmaan. Sen reunoilla kulkevat kapeat ikkunat, jotka suodattavat ulkoa tulevan valon niin, että se muistuttaa vanhojen kirkkojen lasimaalauksia. Keskellä alttaria hohtaa pyöreä kuvaruutu, joka ei ole pelkkä näyttö vaan interaktiivinen muistipinta. Se esittää Raamatullisia kohtauksia, mutta myös rippikoululaisten tekoälyllä koostettuja muistoja – Johannan ja Matin yhteisiä hetkiä, jotka heidän ranneimplanttinsa ovat tallentaneet.

Kirkon takarivissä Hissu-mummo istuu hiljaa, mutta hänen uusi multimediakameransa tekee työtä tauotta. Kamera on kevyt, läpinäkyvä ja lähes huomaamaton, mutta sen kuva on kristallinkirkas. Se lähettää suoraa lähetystä Kivinen areenalle, suvun omalle videosivustolle, jossa sukulaiset voivat osallistua Johannan rippijuhlaan. Kommentit vilkkuvat mummon silmlälasien reunassa; *Kaunis hetki, Onnea Johanna...* Johanna ei näe niitä mutta näkee jälkikäteen.

Hissun ja Oskarin edessä istuu Johannan vanhemmat sekä pikkusisko. Annan ja Antin tekoäly piipittää kiivaasti, kun he katsovat altтарin keskiosaa, vaikkei siinä mitään olekaan. Rippikoululaiset seisovat takavasemmalla, sepelivuoratun saarnastuolin takana.

Myös Johannan kummisedän tekoäly alkaa piipittää ja hänen pienessä näyttölaitteessansa vilkkuu numero 3012. Hän ei käsitä yhtikäs mitään, että mikä ihmeen lukema alkoi näyttöruudussa vilkkua.

Lexuksen kirkon alttarilla, holografisen ristin vasemmalla puolella, seisoo Johanna Kivinen. Hänen silmlälasinsa ovat hieman vinossa. Hän jännittää, sillä suvun neuroverkkoon kytketyt jäsenet näkevät hänet nyt *analogisena*, mikä on harvinaista vuonna 2987. Hänen edessään seisoo Matti Pekkanen, luokkakaveri ja virtuaalivaikuttaja, jonka Johanna on salaa faniittanut jo muutaman vuoden koulussa. Jos Matti ei olisi liittynyt tähän rippikouluryhmään, Johanna tuskin olisi nyt alttarilla – ainakaan fyysisesti. Hän olisi ehkä osallistunut etänä, kuten monet muut.

Altтарin kolmionmuotoinen takaseinä on kolmiulotteinen LED-paneeli, joka muuttaa muotoaan liturgian mukaan. Sen reunoilla kulkevat valokuituikkunat, jotka suodattavat auringonvaloa ja luovat kaleidoskooppimaisen efektin. Keskellä alttaria pyörii sfäärinen pyöreä näyttö, jossa näkyy Raamatullisia kohtauksia – nyt tekoälyn rekonstruoimana – sekä rippikoululaisten avatar-kuvia.

Kirkon takarivissä Hissu-mummo kuvaa tapahtumaa uudella neuro-multimediakamerallaan, joka ei vain tallenna kuvaa vaan myös tunteita. Kivinen areenalla katsojat voivat reagoida emoji- sijaan tunnesignaaleilla.

Vanha harmaatukkainen Elisabeth Karjalainen-Piirakkala, alias Vattulan mummo, katsoo lähetystä vesitorniyksiöstään. Hän istuu motorisoidussa keinutuolissa, joka säätää asentoa hänen mielialansa mukaan. Hän ei uskaltanut tulla paikan päälle – pelkää, että kuolema yllättäisi matkalla ja hänen ruumiinsa eksyisi logistiikkavirheessä. Hän katsoo lähetystä älyseinältään ja hymähtää: "Hissu on kohtalainen kuvvaaja, mutta zuumi pumppaa kuin vanha pumppu."

Kirkon ulkopuolella sähköautot ja biokaasuajoneuvot surisevat lähes äänettömästi. Kiviset suosivat edelleen biokaasua, vaikka sen ympäristövaikutukset ovat kyseenalaistettu uusissa tutkimuksissa. Lexuksen kirkon edustalla on aurinkopaneeleilla katettu latausasema, jossa autot latautuvat automaattisesti, kun ne tunnistavat omistajansa DNA:n.

Matias, Kakadu, Ariel ja Gaga-Sisko istuvat kirkossa. Nino ei tullut mukaan – hän viettää aikaa assyrialaisraggarikavereidensa kanssa Monreposin puistossa, jossa he polttavat vesipiippua ja keskustelevat muinaisista kulttuureista. Nino olisi halunnut tulla, mutta ujostelee Johannaa. Hän pelkää, että tunteet ottaisivat vallan ja äiti huomaisi.

Johanna puolestaan toivoi salaa, että Nino olisi tullut – ehkä heistä voisi tulla pari, jos molemmat voittaisivat ujoutensa. Se olisi taivaan lahja Matille.

Anna pelkää Kakadun ihilististä olemusta. Hän pelkää, että lapset sanoisivat jotain sopimatonta ja Kakadu loukkaantuisi. Kakadu taas saattaa töksäyttää mitä tahansa, mutta ei tarkoita pahaa. Annaa hirvittää myös, että appiukko vitsailisi Kakadun leveästä ahterista. Tässä kerran, kun Matias ja Kakadu olivat Unskin ja Tellervon luona, niin silloin Matias unohti partavetensä ja Kakadu ilmoitti, ettei sitä tarvitse palauttaa, sillä saihan Unski hienoa karjalalaista partavettä. Tellervo loukkaantui tästä letkautuksesta.

Kirkon takana on luonnontilainen metsikkö, jonka vieressä rakennetaan vanhusten palvelutaloa. Sinne on suunnitteilla kainuulainen osasto nimeltä *Sinisiipi*, jossa vanhukset voivat puhua murteellaan ja pelata virtuaalista mölökkä, kuten sitä Kainuussa kutsutaan. Metsikön luoteispuolella on pyörätieristeys ja alikulkutunneli, jossa Anna ja tyttäret näkivät kesällä 2984 piipittävän risaisen viihderobotin. Tämä pyörii yhä Johannan mielessä ja mietityttää, että mikä oli robotin kohtalo.

Kirkon itäpuolella sijaitsee Lexuksen ja Eurolan yhteinen sähkömuuntaja, joka toimii myös datakeskuksena. Muuntajan ympärillä on kunnan aitaus, ettei vain ilmastopakolaisnuoriso mene sinne rassaamaan, pohtii Antti samalla, kun seuraa tyttärensä konfirmaatiota.

Kun on ehtoollisen aika, niin Anna ja Antti pelkäävät turhaan, että tyttö alkaisi säkättää papille, että mitä öylätti sisältää ja meneekö Madeira aivoon. Ihme kyllä tyttö söi öylätin ja otti kulauksen ehtoollisviiniä, ajattelee Anna.

Gaga-Sisko huutelee kirkossa Fatmanin tunnussäveltä – animaattiosankarin, joka yrittää laihduttaa, mutta Dogman sabotoi yritykset makeisilla. Fatmanin seikkailut ovat suosittuja sarjakuvalukulaitteissa, joita luetaan silmän verkkokalvolle projisoituna. Gaga-Siskon Fatman rallatus kuuluu nettiin niin, että Vattulan mummoa alkoi naurattaa.

Konfirmaation jälkeen Oskari kaivelee hampaiden välejä auton avainkortilla – ehtoollisleivät juutuivat kiusallisesti. Hissu kuvaa tilanteen ja kommentoi: "Tyypillistä Kivisten ukoilla – aina pitää kaivaa jottain!" Kaarlo taas pitää hammastikkua suupielessään, kuin vanhan ajan kapteenit piippua.

Juunin alussa Antti, Anna ja lapset suuntasivat Vattulaan sukuloimaan. Matka tehtiin ilman asuntovaunua – Antti oli kyllästynyt vetämään samperin kärryä, joka hänen mukaansa kuluttaa enemmän hermoja kuin biokaasua.

Matkalla Vattulaan Kiviset pysähtyivät Lapinlahdella Sally Rastassa, jossa Johanna söi valtavan purilaisen, joka levisi hänen valkoisille housuilleen. Tämä juuttui Johannan elefantin muistiin niin, että siitä alkoi höpöttää vanhemmilleen aina, kun Sally Rastasta oli puhetta.

Perhe yöpyi Volmarin vierasaitassa, joka on hiljattain päivitetty aurinkoenergialla toimivaksi ja varustettu automaattisella vuodepetausjärjestelmällä. Aitta tunnistaa vieraan biometrisesti ja säättää patjan kovuuden tämän selkärangan kaaren mukaan.

Vattulaan matkustettiin erityisesti Elisabethin vuoksi. Vattulan mummo ei enää mielellään poistu vesitorniyksiöstään, sillä hän pelkää, että kuolisi matkalla ja sitten ruumis digitalisoituisi kadoksiin, kuten hän tapaa sanoa.

Kivisten vierailu rauhoitti mummoa, joka on juuri saanut uuden virtuaalisen lemmikkikissan – holografisen version vanhasta Mirristä, joka kehrää, kun mummo puhuu murteellaan.

Juunissa – eli juhannuksen ja juulin taitteessa – Kiviset aikoo lähteä Ukrainan-matkalle Vernerin perheen kanssa. Krimillä he aikovat uittaa varpaita meressä ja tarkistaa, onko se todella musta vai vain nimellisesti. Lapset ovat jo ladanneet Mustanmeren simulaattorin silmälaitteisiinsa, mutta Anna haluaa nähdä ja kokea paikan oikeasti – "virtuaali ei korvaa varpaita veessä", hän sanoo. Matkan aikana on tarkoitus testata myös uutta käännössovellusta, joka kääntää Kainuun murteen suoraan ukrainan kielelle. Vernerin perhe on innostunut ideasta ja suunnittelee vlogisarjaa nimeltä Kainuulaiset Krimillä, joka julkaistaan Kivinen areenalla ja mahdollisesti myös EuroNetin kulttuurikanavalla.

Tänä vuonna Johanna ja Jaana-Mari alkoivat ensimmäistä kertaa toden teolla harjoitella filmaamista

perheen yhteisellä multimediakameralla. Aiemmin vanhemmat olivat hoitaneet kuvauksen, mutta nyt oli korkea aika siirtää vastuu seuraavalle sukupolvelle. Kuvauksen opettelu ei ollut pelkkää teknistä harjoittelua — se oli myös matka kohti omien rajojen, roolien ja näkyvyyden uudelleenmäärittelyä.

Perhe sai lainata Hissun ja Oskarin uutta, kevyttä ja neuro-optiikalla varustettua kameraa, joka tunnistaa tunteita ja säätää valotuksen sen mukaan. Sama kamera, jolla Hissu filmasi Johannan konfirmaatiojuhlassa. Kamerassa on ääniongelman eli välillä ääni tallentuu hiljaisella.

Mukana oli myös Antin ja Annan vanha kamera, joka on jo lähes museotavaraa: se tallensi vain kaksikulotteista kuvaa eikä osannut edes suodattaa taustamelua. Johanna suhtautui vanhaan kameraan kuin vanhaan ystävään — se ei tuijottanut liikaa, ei analysoinut hänen asentoansa tai ääntä, eikä yrittänyt tehdä hänestä parempaa versiota.

Johanna on erityisen kiinnostunut filmaamisesta juuri siksi, ettei hänen tarvitsisi olla itse filmillä. Hän inhoaa sitä, miltä näytti ruudulla: hartiat kyyryssä, ääni takertuva ja epäselvä, kuin algoritmi olisi menettänyt rytmensä. Hän oli huomannut, että kun hän tekee yksinään äänityksiä, hänen puheensa kuulostaa siedettävältä — mutta heti kun ääni on osa videota, se muuttui mökellykseksi, joka sai hänet epäilemään omaa älykkyyttään. Hän nauraa usein itsekseen, mutta sekin on riski: nauru saattaa purskahtaa esiin väärässä paikassa, väärään aikaan, ja ihmiset eivät voi tietää, että hän nauroi vain omille muinaisille kujeilleen.

Tulevaisuuden identiteetti

Johanna haluaa olla tavallinen tyttö, mutta tietää, ettei ole. Hän ei halua puhua siitä, ei itselleen eikä muille. Hän oli huomannut, että hänen kehoaan tarkkaillaan — ei vain ihmisten, vaan myös koneiden toimesta. Kamerateat, algoritmit, äänenpuhdistajat, kasvojen tunnistajat. Hän pelkäsi, että hänen rintansa, jotka kasvoivat nopeammin kuin hänen ajatuksensa ehtivät mukaan, olisivat kohta analyysin kohteena. Hän oli nähnyt painajaisia, joissa hänen naurunsa sai rinnat hytkymään niin, että ne aktivoivat turvajärjestelmän ja katkaisivat koko lähetyksen.

Vanhoilla kotivideoilla Johanna oli keskiössä, pelleili ja poseerasi. Nyt hän haluaa olla se, joka ohjaa, rajaa, rakentaa. Hän haluaa tehdä lomavideoita, jotka eivät olisi pelkkää toistoa — ei enää samaa rantaa, samaa ruokaa, samaa naurua. Hän haluaa rakentaa tarinan, jossa jokainen kohtaaminen olisi kuin pieni ikkuna johonkin uuteen. Mutta Kivinen areenan Liveruudun katsojat eivät aina ymmärrä. Vain mummit pysyvät uskollisina, kommentoivat sydänemojilla ja kirjoittavat: *Ihanaa nähdä teidän touhujanne!*

Eräässä vanhassa filmauksessa Johanna leikki vihreällä tekoraällä, joka oli lasten suosikki ja äitien painajainen. Se jätti rasvaläiskii vaatteisiin ja sai katsojan voivaan huonosti. Taustalla Jaana-Mari leikkii viihderobotti Lassen kanssa, joka osasi kertoa vitsejä ja analysoida naurun aitoutta. Nyt, vuosia myöhemmin, robotit ovat kehittyneet — ne eivät enää vain analysoi naurua, vaan myös sen syitä, taustoja, mahdollisia traumoja.

Volmarin olohuoneessa

Volmar-enon olohuoneessa Johanna ja Jaana-Mari kilpailevat siitä, kumpi filmaisi enemmän. Kamerateat ovat kytketty suoraan nettiin, ja jokainen otos tallentui Kivinen areenan pilvipalveluun. Jaana-Mari suuntaa linssin kohti isosisko, joka peittää rintansa vaistomaisesti. "Jaahas Johanna-pohanna, mitkäs pommit ne tuolla pullottaa?" kysyy pikkusisko. Isosisko nauraa: "Juu, läskithän ne vaan pursuul!" ja nauroi niin, että stereopenkki värisi. Jaana-Mari rallattelee: "Jestas sentään mitkä rinnat täytyy antaa suuret pinnat..."

Olohuoneen seinällä oli valtava tv-ruutu, joka peitti koko seinän. Se oli kytketty Liveruutuun, jossa nyt perheen videot pyörivät tauotta. Välillä tekoäly tervehtii Kivisen tyttöjä.

Volmar oli nuuka, mutta vaimo oli jankuttanut niin kauan, että lopulta hän osti ruudun. Jos Volmar olisi yksin, hän katselisi vanhaa älytelevisiota ja söisi näkkileipää. Nyt parhaillaan hän on töissä ajaen leipiä Vattulan osuuskunnallisiin myymälöihin.

Nyt Alli on keittiössä juttelemassa Annan kanssa. Anna kertoo tulevasta Ukrainan-matkasta, mutta myös siitä, miten Mike on muuttanut pois kotoa. Mike asuu nyt Mary Lättänän kanssa Pujottelutiellä, aivan Virtalehdon pohjoispuolella. Mary kutsuu itseään kainuulaiseksi neekeriksi, vaikka on

vaaleaihoinen – ilmaus, joka hämmentää monia, mutta Mary käyttää sitä kuvaamaan omaa ulkopuolisuuden kokemustaan ja vahvaa identiteettiään, vaikka joka kerta tekoäly alkaa piipittää, kun hän mainitsee sanan neekerit. Anna ei ole aivan varma, mitä siitä pitäisi ajatella, mutta hän hyväksyy Maryn sellaisena kuin tämä on.

Mike ja Mary suunnittelevat naimisiinmenoa, ja heidän pieni omakotitalonsa on täynnä kasveja, kierrätyskalusteita ja holografisia taideteoksia. Saman kadun länsipäässä sijaitsevat Kivisten vanhat talot – Oskarin ja Hissun talo on edelleen pystyssä, vaikka pensaat ja puut ovat kasvaneet villisti samoin Annan ja Antin paritalo, jonka toisessa päädyssä asui Vernerin ja Asta.

Hyppyrimäki, joka ennen oli alueen ylpeys, on nyt ränsistynyt. Mäkihyppy ei enää kiinnosta nuoria – he pelaavat tennistä. Suomalaiset ovat menestyneet lajissa, ja Otso Linna sekä Masa Vilautus ovat nousseet kansainvälisiksi tähdiksi. Hyppyrimäen alapuolella sijaitsevaa Paratiisikoulua ollaan laajentamassa. Uusi omakotialue, samanniminen Paratiisi, tuo alueelle lisää lapsiperheitä. Koulun laajennus sisältää tekoälyavusteisen oppimisympäristön, jossa oppilaat voivat opiskella myös virtuaalisesti – jopa Mustanmeren rannalta, jos niin haluavat.

Volmar ja Alli asuvat Myllytie kymmenessä, keskellä Virtalehtoa. Heidän kotinsa on rauhallinen, mutta täynnä elämää – Alli keittää kahvia, ja Volmar, joka on juuri tullut töistä kotiin, lukee digilehteä, joka projisoituu suoraan silmälaseihin.

Vähän myöhemmin Antti kömpii vierasaitasta hieroen silmiään "Olipa hyvät päikkärit!" sanoo hän ja sitten filmaa multimediakamerallaan Volmarin talon etupihalla. Volmar päästi ulkohäkistä Teddykoiran, joka on rotua Lapinpystykorva. Pienenä Johanna kutsui Teddyä Lapin pystyhäntäkorvakoira, joka kaikkia huvitti.

Kiviset olivat Vattulassa vain muutaman päivän – juuri sen verran, että Elisabeth ehti rauhoittua ja holograafinen Mirri-kissa kehrätä tarpeeksi. Kun hän silittää kissaa, niin itseasiassa hän silittää ilmaa, sillä kattihan on vain hologrammi, joka leijuu ilmassa.

Kotimatalla Kiviset pysähtyivät Rose Rastalle, aurinkoiselle terassille, jossa cappuccino tarjoillaan automaattisista kuppikoneista, jotka tunnistavat juojan makuprofiilin. Anna valitsi vaniljasävytteisen version, Antti taas perinteisen tummapaahtaisen, vaikka hän oli jo hieman uninen – vierasaitassa otetut nokoset eivät olleet riittäneet.

Vernerin ja Asta ovat innoissaan – Vernerin vuosia kestänyt projekti, futuristinen matkailuauto, on viimein valmis. Auto kulkee hybridivoimalla: aurinkopaneelit, biokaasu ja tarvittaessa sähköverkosta ladattava varavoima. Sisällä on automaattinen ilmastointi, joka tunnistaa matkustajien lämpötilatoiveet, ja keittiö, jossa ruoka valmistuu äänikomennoilla. Asta kutsuu sitä liikkuvaksi kodiksi, mutta Vernerin puhuu mieluummin modulaarisesta elämysyksiköstä.

Antti osti heti veljeltään vanhan asuntovaunun, kun matkailuauto valmistui. Vernerin oli tehnyt siihen omalaatuisia sähkösuojakupuja kierrättämällä vanhoja Farsanin keksipurkkeja. Hän väittää leikillään, että ne ovat ammattimiehen asentamia, mutta purkkien logot paljastavat totuuden. Anna naureskelee: "No, ainakin ne ovat makeesti suojattuja."

Antin viinipunainen Rolls81 kulkee vielä, mutta termostaattitietokone reistailee. Hän harkitsee sähköauton hankintaa – vakuutukset olisivat halvemmat ja biokaasu kallistuu jatkuvasti. "Ei se sähkö ilimasta oo, mutta automiehellä pittää olla auto," hän sanoo, ja kaikki nyökkäävät – se on Antin motto.

Juulin alussa molemmat Kivisen perheet lähtevät lomamatkalle Ukrainaan. He matkustavat Helsingistä Tallinnaan katamaraanilla Jet Estnica, joka liukuu meren yli lähes äänettömästi. Tallinnan satamassa he liittyvät moottoritieverkkoon, joka kulkee Belarusin läpi.

Belarus kuuluu nykyään Euroopan liittovaltioon – tosin se pullikoi vastaan silloin tällöin, mutta haluaa silti olla osa federaatiota. Rajamuodollisuudet hoituvat automaattisesti, kun ajoneuvot skannataan ja matkustajien biometriset tiedot tarkistetaan.

Ukrainassa he saapuvat Asovanmeren rannalle, jossa on lukuisia uimarantakohteita ja halpahalleja.

Ukrainasta on tullut Euroopan portti itään – siellä myydään eksoottisia tuotteita Euraasiasta ja Lähi-

idästä: mausteita, tekstiilejä, digitaalisia amuletteja ja tekoälyllä rikastettuja tee-elämyksiä. Lapset ihmettelevät, kun kaupan hyllyllä on älykarkkeja, jotka vaihtavat makua syöjän mielialan mukaan.

Vernerin pysäyttää matkailuauton rantatien varteen, Mariupolin länsipuolella, ja sanoo: "Tässä se nyt on – Euroopan ja Aasian risteys. Ja teidän keksipurkkisuojaattu vaunu seisoo siinä kuin majakka." Antti nauraa ja ottaa kuvan, jonka hän lähettää Kivinen areenalle. Elisabeth katsoo kuvaa vesitorniyksiossänsä ja sanoo hologrammi Mirrille: "Kyllä ne vaan kulukee – vaikka purkeilla."

Taukoja, taukopaikkoja ja taukopaikkalukemistoa

Ensimmäisen yön Kivisen perheet viettivät Minsk Pauza -taukopaikalla, joka on tunnettu sileistä kivilaatoistaan ja rauhallisesta tunnelmastaan. Ravintola tarjoaa edullista mutta laadukasta ruokaa – erityisesti paikallinen linssikeitto ja fermentoidut kasvispiiraat saavat kiitosta. Antti kehui safkoja "Paremmiksi kuin Porin torilla", ja Johanna otti mukaansa taukopaikan lukulaitteen esitteitä, jotka olivat esperantoksi. "Hyvää kieliharjoittelua," hän sanoi ja merkitsi sanat muistiin silmälaitteensa kielimuistikirjaan. Hän oppi valkovenäläisen sanan *Adchody*, joka tarkoittaa jätettä, kun se lukee roskapöntössä, pohtii Johanna.

Belarus, Ukraina ja Venäjä ovat siirtyneet latinalaisiin aakkosiin – osana Euroopan federaation kulttuuriyhtenäistämistä. Tämä helpottaa matkailua ja kielten oppimista. Esperanto on noussut toiseksi maailman kieleksi, ja suurin osa alueen asukkaista ymmärtää sitä ainakin alkeistasolla. Johanna osaa esperantoa kohtalaisesti, mutta englantia paremmin.

Janette loistaa esperantossa – hän käy normaaliluokkaa Vironmäenkoulussa, jossa kielten opetus on intensiivisempää kuin spesiaaliluokassa, ajattelee Johanna.

Vironmäenkoulun yläaste on englanninkielinen, ja jopa spesiaaliluokan pedagogit pyrkivät siihen, että oppilaat oppisivat sujuvaa englantia. Esperantoa opetetaan sivussa, ja kaikkein toivottomimmat keskittyvät suomen ja englannin harjoitteluun – tosin Hämeessä suomen kieli tarkoittaa käytännössä Hämeen murretta.

Toisen yön perheet viettivät *Bush Russia Rasta* -taukopaikalla lähellä Donetskia. Tämä taukopaikka kuuluu samaan ketjuun kuin lisälmen ulkopuolella sijaitseva taukopaikka, jossa pikku Johanna aikoinaan pysäytti liukuportaat liimanäppinä. Donetskien taukopaikka on yksikerroksinen, eikä liukuportaita ole – mutta sen kahvila on sisustettu retrotyyliin, ja siellä soi vanha eurodance esperantoksi.

Johanna keräsi jälleen taukopaikkaesitteitä – nyt myös englanniksi ja ukrainaksi. Hän vertaili kieliversioita ja teki muistiinpanoja siitä, miten eri kielissä ilmaistaan aurinkoinen terassi tai itsepalvelukahvi. Janette auttoi käännöksissä ja ehdotti, että he tekisivät yhteisen kielivlogisarjan nimeltä Tauko kielillä.

Moottoristoppi Kiovan liepeillä

Lähellä Kiovaa, juuri kun ilta alkoi hämärtä ja moottoritien valot syttyivät, Vernerin matkailuauto nytkähti ja pysähtyi keskelle vilkkaasti liikennöityä kaistaa. Biokaasuputken tiiviste oli löystynyt ja päästi ilmaa sisään, mikä sai moottorin sammumaan. Takana tulevat rekat ehtivät juuri ja juuri jarruttaa – yksi niistä vihelsi uhkaavasti aivan perään, ja Misha, joka istui auton takaosassa, säikähti niin, että hypähti ilmaan ja pudotti korttipakan lattialle.

"Se oli lähellä," Vernerin sanoi hiljaa, kädet vielä ratissa.

Anna, joka oli edellä ajavassa autossa, sai puhelun: "Todella pahalta, todella pahalta näyttää nyt tässä kyllä... moottoristoppi, voisitteko palata takaisin? Mayday, Mayday!"

Antti käänsi Rollsin seuraavassa liittymässä ja palasi veljensä luo. Hinausköysi kiinnitettiin asuntovaunun perään, ja Antti alkoi vetää matkailuautoa kohti lähintä taukopaikkaa. Rollsin termostaatti joutui koville ja lopulta pokahti – moottori alkoi yskiä ja lämpömittari nousi punaiselle. "Nonniin, nyt se sitten mänj," Antti mutisi ja löi rattia.

Juuri ennen ulostuloliittymää paikalle saapui Falckin tiepalveluauto, jonka kuljettaja – hieman hiprakassa mutta yllättävän pätevä – otti tilanteen haltuun. Hän esitteli itsensä nimellä Falckman ja kertoi olleensa joskus rallimekaanikko. "Kyllä tämä tästä, pojat," hän sanoi ja kiinnitti matkailuauton hinauskoukkuun.

Auto hinattiin ABC Traffic Station -korjaamolle, joka on osa yhteiseurooppalaista osuuskunnallista huoltoasemaketjua.

ABC:n juuret ovat Suomen S-ketjussa, joka on sittemmin yhdistynyt skandinaaviseen Coop-ketjuun. Näitä huoltoasemia löytyy nykyään kaikkialta Euroopan federaatiosta – jopa Venäjältä ja Ukrainasta.

Kun haukkamies kuuli, että Kiviset ovat Suomesta, hänen silmänsä kirkastuivat. "Ai Suomesta? No mutta! Siemenlehto Indians! Haha! Se on joukkue! Nehän voittivat taas Euroopan mestaruuden! Ja Lauttacity – nekin ovat kovia. Mutta kyllä Turku on jääkiekon pääkaupunki, ei siitä pääse mihinkään." Kiviset nyökkäilivät kohteliaasti, vaikka kukaan ei ollut erityisen kiinnostunut jääkiekosta. Johanna kuiskasi Janetelle: "Mikä ihmeen Siemenlehto Indians? Eikö se ole joku puutarhamyymälä?" Janette selitti serkulleen, että sehän on lätkäjoukkue.

Oli jo myöhäiltä, kun he saapuivat korjaamon pihaan. Vaikka huoltoasema oli auki 24/7, itse korjaamo oli suljettu yöksi. Onneksi pienestä Coop S-Marketin myymälästä löytyi paikallista Timosenko-hedelmäviiniä, joka oli yllättävän hyvää. Kiviset istuivat asfalttikentällä, matkailuauton ja asuntovaunun välissä, muovituoleilla, ja kilistelivät muovimukeja.

"Ei tää nyt ihan Mustanmeren rantaloma vielä ole," Antti sanoi, "mutta onpahan seikkailu." Johanna istui hieman syrjemmällä, selaten taukopaikkaesitteitä ja kirjoittaen esperantoksi päiväkirjaansa; *Hodiaŭ ni preskaŭ mortis, sed ni vivas. Kaj la vino estas bona.*

Helsinkiin rakennetaan uutta, suurta jäähallia. Tärkeät ottelut ovat tähän asti olleet Lappeenrannan Fenno Areenalla, ja osa peleistä Helsinki Areenalla, joka on käynyt liian pieneksi.

Tshernobyl Camping ja katamaraanikaimat

Kun Vernerin matkailuauto viimein saatiin kuntoon, Kiviset päättivät jättää Krimin helteet väliin ja lomailla Kiovan seudulla. Viisas päätös, sillä Antin auton termostaatti oli täysin sökö eikä olisi kestänyt etelän kuumuutta.

Navigaattorista löytyi helmi: *Tshernobyl Camping*, viisitähtinen leirintäalue entisen ydinvoimalan paikalla. Vuonna 1986 pokahtanut neuvostolaitos oli purettu lähes kokonaan, ja tilalle oli rakennettu futuristinen lomakeidas. Alueen halki virtaa kylmävetinen puro, jonka vesi viilennetään vanhoilla reaktorin potkureilla – ne vispaavat vettä vuorokaudet ympäri, aurinkopaneelien voimalla. Paneelit on valmistanut Suner Solar Oy Tampereen Virtauksessa, kuten infotaulussa ylpästi kerrotaan.

Purossa ei ole kaloja, mikä ilahdutti kalapelkoista Johannaa. Hän kahlasi jääkylmässä vedessä nauraen, kun isä yritti kastaa varpaansa ja kiljui kuin lapsi.

Radioaktiivinen säteily oli lähes kokonaan neutraloitu, mutta raunioihin oli jätetty pieni muistijälki menneestä. Parhaillaan tutkijat keräävät jäljellä olevaa säteilyä paristoprojektia varten – tavoitteena on kehittää ydinreaktioparisto, jonka sisällä tapahtuisi jatkuva reaktio. Haasteena on saada lieriöt sataprosenttisen tiiviiksi, ettei säteily karkaisi. Johanna luki aiheesta leirintäalueen digitaalisesta ilmoitustaulusta ja mietti, voisiko sellaisella ladata lukulaitteen.

Leirintäalueen vieressä kohoaa Olympiastadion, jossa oli järjestetty olympialaiset muutama vuosikymmen aiemmin. Anna, Asta, Janette, Jaana-Mari ja Misha kävivät katsomassa stadionia, mutta Johanna ja ukot jäivät aurinkoon. He upottivat olutkorin puroon ja kilistelivät ukrainalaisella lagerilla.

Kotimatka kulki Puolan kautta. He yöpyivät Anna Pauza -taukopaikalla Varsovan ulkopuolella, mikä sai Anna Kivisen hymyilemään kaimaylpeydestä. Keskellä taukopaikkaa seisoo pronssipatsas, joka muistuttaa lihavaa lyhytkasvuista tyttöä. Infotaulussa on vain puolaa, eikä Erkkikään olisi saanut siitä selvää, kuten Antti totesi.

Johanna löysi turisti-infosta sydämenmuotoisia lukulaite-esitteitä, onneksi englanniksi. Harmi vain, ettei patsasta mainittu.

Illalla Kiviset ihmettelivät tulikärpäsiä – puolalaisilla kärpäsilä on kuulemma taskulamput mukana, Antin mukaan.

Kahvilassa oli potkunyrkkeilytapahtuma, jossa datapueettuna sai otella Josefina Larssonia vastaan. Anna innostui niin, että ruuanlaitto unohtui. Johanna etsi netistä tietoa Larssonista, mutta sai tuhansia osumia – ehkä hahmo oli pelkkä fiktiivinen avatar, hän pohti.

Viimeisen yön he viettivät Gdanskissa, pulikoivat Itämeressä ja maistoivat Waliczekin jäätelöä – punainen tikkujäätelö, joka maistui ensin hapanimelältä ja lopuksi inhottavalta ihalta. Jäätelöpaperissa poseerasi pulleaposkinen puolatar, joka ärsytti Johannaa. "Todella vastenmielinen tursake", hän ajatteli.

Seuraavana päivänä he matkustivat Jet Anna -katamaraanilla Hankoon. Varustamo oli suuri puolalainen Walic Line, ja tietenkin Anna Kivinen oli ylpeä kaimastaan.

Vaikka Tallsinki Metro jo yhdisti Helsingin ja Tallinnan, moottoritietunneli Hangosta Paldiskiin on vasta suunnitteilla. Anna harmitteli, että jouduttiin vielä könyämään katamaraanilla yli Suomenlahden.

Lomamatka oli lähellä mennä mönkään autojen temppuilun takia, mutta Tshernobyl Camping pelasti kaiken. He ihastuivat paikkaan niin, että puhuivat jo paluusta – ehkä ensi kesänä, jos Antin termostaatti saadaan kuntoon.

Keväällä, juuri ennen koulujen päättäjäisiä, Johanna ihastui Monni Lehmukseen. Monni oli flirttailut kokonaisen vuoden, vain saadakseen Johannan jättämään Matin rauhaan. Härski temppu – leikkiä toisen tunteilla – mutta pojilla ei ollut muuta vaihtoehtoa. Johanna ei suostunut kuulemaan, että Matti oli jo varattu. Pedagogitkaan eivät ottaneet vakavasti blondin tuijotuksia ja väkinäisiä halauksia, vaikka ne olivat todella kiusallisia.

Monni ei ole mikään ruudinkeksijä, ja flirttailuoperaatio oli hetken mielijohde. Mutta muutamaa päivää ennen päättäjäisiä Johanna rakastui Monniin. Nyt hän oli samassa liemessä kuin Matti – kiintynyt ihmiseen, joka ei ollut tosissaan. Johanna ei tiennyt, että Monnin rakkaus oli pelkkää teatteria.

Rakastuminen tapahtui kevään viimeisellä veistotunnilla, kun oppilaat vierailivat Mallilan lentokentällä, jota nykyään kutsutaan Forssa–Jokioinen lentokentäksi. Kenttä sijaitsee Brandcarin teollisuuslaitosten takana, ja kansan suussa se tunnetaan yhä Brandcarin kenttänä – alun perin autotehtaan insinöörien käyttöön rakennettu.

Nyt kenttä oli julkinen, Forssan ja Jokioisten yhteisomistuksessa. Veistopedagogi Kaisa Lehti esitteli ylpeänä yhden hengen suihkariaan, mutta ei voinut lennättää oppilaita – kone oli yksipaikkainen, eikä hänellä ollut lupaa. Lentoklubin lasitetulla terassilla Kaisa tarjosi melonijuomaa, jota oppilaat kehuivat taivaisiin katsellessaan taivaalla lentäviä lentotakseja. Nykyajan suihkukoneet ovat ympäristöystävällisiä, ainakin virallisesti.

Mallilan kenttä toimii Helsinki-Vantaan varalentokenttänä, ja suunnitteilla on junaratasilta kenttien välille. Mutta kuten Hämeessä usein, päätöksenteko on hidasta ja rahat vähissä.

Matkalla lentokentälle Johanna istui Matin vieressä takapenkillä. Farmaritulassa istui Monni, joka flirttaili jokaisella katseella – pusuasento, napsuttelua, virnistyksiä. Hän ei aavistanut, mitä oli herättämässä. Johanna oli kuin nukkuva naaraskarhu, joka oli juuri alkanut unelmoida.

Johanna muisti kakkosluokan aikaisen napsuttelun ja ajatteli: Meikämandoliini taisi olla aikaani edellä, vaikka en silloin tiennyt rakkaudesta mitään. Tokkopa vieläkään. Hän unelmoi poikaystävästä, mutta pelkäsi, mitä tapahtuisi, jos sellainen ihme oikeasti kävisi. Treffit, aikataulut, oma-aika – kaikki menisi uusiksi. Silti hän haaveili Matista, ja nyt Monni oli astunut unelmiin. Sivussa Johanna toivoi, että joku päivä hän tapaisi Nino Backmanin tai Nino Järvi-merkin, kuten hän usein unelmissaan kuvitteli.

Päättäjäispäivänä Johanna ja Monni odottivat sisäänpääsyä Vironmäenkoulun ensimmäisen siivекkeen aulaan. Monni kyykki kiinnittämässä kävelykenkiensä kaasuremmejä ja vilkaisi Johannaa: "No, etkö moikkaa?" Johanna änkytti kainuulaisella korostuksella: "Juu, kyllä mie moikkaan, moe vaan!" Häntä hävetti. Meni ihan pillujen koetteluksi, hän sadatteli mielessään, samalla kun ihaili Monnin ruskeaa siilikampausta.

Monni ojensi Johannalle SIM-kortin kokoisen elektronisen kutsukortin konfirmaatiojuhlaansa, jotka pidettäisiin Padasjoen sauvakirkossa. Johanna kiitti ja syötti kortin puhelimeensa. Näytölle ilmestyi lyhyt videoviesti, jossa Monni sanoi rauhallisella äänellään: "Moi Johanna, olisi kiva, jos tulisit konfirmaatiojuhlaani Juulin puolivälissä Padasjoen sauvakirkkoon!"

Monni oli tehnyt videon, koska hänellä on dysleksia. Johanna kiitti vielä kerran ja änkytti: "Saa nähä, jos ehtisin tulla..."

Itsemielessään hän ajatteli, että jos olisi ajokortti, niin voisin huristaa Padasjoelle. Mutta kun ei ole. Ja vanhempia olisi vaikea pyytää kuskiksi – pitäisi ensin esitellä luokkakaveri, johon olen juuri kiintynyt. Johannahan ei edes kykene lausumaan miespuolisten luokkakavereiden nimiä. Hän kutsuu heitä vain miespuoliksi tai naispuolisiksi luokkalaisiksi tai koulukavereiksi.

Muutamaa päivää aiemmin Monni oli antanut Johannalle paperisen rakkauskirjeen, jossa väitti rakastavansa häntä. Monni oletti, että Johanna oli yhä rakastunut Mattiin, eikä tiennyt, että tämä oli jo viittä vaille rakastumassa häneen. Jos olisi tiennyt, tuskin olisi antanut kirjettä – tai kutsua. Johanna oli laittanut kirjeen paperisilppuriin, kun ei uskaltanut ottaa rakkauskirjettä kotiin, jossa muun muassa pikkusisko olisi voinut sen huomata ja vislata kuin Urpo.

Syksyn alku: Johanna kymppiluokalla

Syksyllä Johanna aloitti viimeisen, kymmenennen luokan. Heti koulujen alettua hän huomasi, että Monni Lehmus ei enää sietänyt hänen läsnäoloaan. Johanna ihmetteli tätä kovasti – he eivät olleet tavanneet kesäloman aikana, ja vielä keväällä Monni oli flirttaillut. Nyt hän vaikutti vihaiselta. Johanna ei ymmärtänyt miksi. Ehkä Monni oli pahoittanut mielensä, kun Johanna ei tullut konfirmaatiojuhlaan. Totta kai hän olisi halunnut, mutta ei ollut tottunut matkustamaan yksin pitkänmatkan pikabusseilla Padasjoelle.

Matti, Monni ja muut luokkakaverit siirtyivät Ulrika Hannulan luokalle. Johanna jäi Ilkka Pikisen luokkaan, mikä harmitti – ei enää mahdollisuutta ihailla idoleitaan tunneilla. Hän ei tiennyt, että Matti ja Monni olivat valittaneet pedagogeille ja vaatineet päästä eri luokkaan. He halusivat opiskella rauhassa, ilman *sen hullun kainuulaish blondin* tuijotuksia, jotka polttelivat niskassa.

Pedagogit tekivät poikien mieliksi ratkaisun: Johanna sai jäädä Ilkan luokalle, mutta siirtyä seuraavalle vuosikurssille. Pojat menivät Ulrikan luokkaan – harmaatukkainen, vahvasti ruskettunut silmälasipäinen pedagogi, jonka rilleissä on pienet pyyhkimet.

Välitunneilla Johanna seurasi Mattia ja Monnia, tuijotti ja kyöräsi, niin että pojat alkoivat ärsyntyä. He uhkasivat tulla tasa-arvoisiksi ja antaa tytölle turpiin. Johanna vain nauroi kuin blondivitsien blondi. Tyhmä hän ei ollut – hän vain antoi itsestään tyhmän kuvan.

Johannan luokalle tuli monta uutta oppilasta, pääosin seitsemänneltä vuosikurssilta. Enemmistö oli tyttöjä, eikä Johanna syty samaan sukupuoleen. Muutama poika, mutta hänen mielestään he olivat todellisia emätursakkeita. Monnin ja Matin mielestä Johanna itse täytti tursakkeen kriteerit – liian kaunis, mutta liialliset tuijotukset ja kyöräämiset rumentavat ulkonäön.

Silti Johannasta tuli jälleen pedagogin lellikki. Hän oli humoristinen, elämänskatsomus aurinkoinen. Englannin kieli sujui, vaikka kielioppivirheitä sattui. Hän sai yhä kerran viikossa kotimurreopetusta, jota veti humoristinen Madelene Rauta. He hassuttelivat yhdessä, jopa liikaakin – tekivät äänityksiä mp3-soittimella ja nauroivat muresanoille.

Jonkin aikaa myös Jaana-Mari kävi kotimurretunneilla, kunnes pedagogi Leo Caprio pelotteli häntä: Vironmäenkoulussa tulisi olemaan tosi vaikeaa. Hän suositteli Hillokoulua, mutta Jaana-Mari ei ollut moksiskaan. Kotona isä murahti: "Vitun persun perse mulukero pedagogi!" Jaana-Mari kertoi myös ukilleen, Oskarille, joka uhosi: "Persun perse, nyt olis kirveelle hommia!" Hissu topppuutteli miestänsä: "Kuhan vaan pysyttelet poissa sieltä koululta, niin kaikki olis okei!". Oskari naurahti: "Okei sun vuoksi, menenkin mökille kalastamaan kuhhaa!"

Seuraava Jaana-Marin kotimurrepedagogi oli Ulla Häkkinen, ääriuskovainen, joka pelotteli helvetin laava-altailla, jos uskonto ei alkanut kiinnostaa. Jaana-Mari ei säikkynyt – hän ei usko Raamattuun.

Tällä kertaa Antti ei kertonut asiasta isälleen. Ei koskaan voi tietää, miten Oskari reagoisi. Saattaisi hyvinkin mennä kirveen kanssa koululle riehumaan ja päätyä käräjille, ajattelee Antti.

Jaana-Mari kyllästyi kotimurretunteihin. Pedagogit osoittautuivat surkeiksi. Oikeastaan hän ja Johanna eivät edes tarvitsisi opetusta – kotona pajatetaan täysillä Kainuun murteella, eikä se itkemälläkään unohdu. Mikä hassuinta; Johanna on kova pillittäjä. Hän pillittää pikkuasioista. Jos äiti huomauttaa röksöttämisestä, niin heti tyttö ärtyy huutamaan ja sitten tulee itku.

Johannalla oli parempi tuuri. Madelene Muovi on hauska huulisisko, ehkä liiankin rento. Joskus pedagogin lässytys ja joutavuudet antoivat Johannalle vääränlaisen kuvan siitä, miten ihmisten ilmoilla pitäisi käyttäytyä.

Madelene Muovin tytär Sami on innokas nyrkkeilijä, suurin piirtein Johannan ikäinen. Paikallisessa Forssan Aviisissa kerrotaan Samin saavutuksista urheilusivuilla. Johanna ei ollut koskaan tavannut häntä, mutta oli kuullut paljon juttuja isältään.

Januaari 1988

Johannan kotimurrepedagogi vaihtui, kun Madelene Muovi joutui tyräleikkaukseen. Hänen seuraajakseen tuli kulttuuri-intoilija Sampo Lappalainen, oikea teatteripelle, joka kantoi mukanaan korkeakulttuurisia lukulaitteita – tietenkin Kainuun murteella. Sampo on ylpeä nimestään ja kertoi toistuvasti, että se tulee Kalevalasta. Johannaa – kuten monia muitakaan – ei vanha suomalainen kansalliseepos jaksa kiinnostaa. Eurooppalaisia kiinnostaa enemmän moderni kansalliseepos The Best Year.

Eräänä päivänä Sampo vei Johannan Snaditeatteriin katsomaan Lemminkäinen-näytelmää, joka esitettiin Kainuun murteella. Teatteri sijaitsee Lexuksen ostoskeskuksella, ja Johannalle tuli mieleen kaksi asiaa: pyöritys ruokakaupassa ja kakkosluokan erityisvoimistelutunti squash-hallilla.

Teatterin lämpiössä Johanna tapasi vanhan pedagoginsa Markku-Leon Pirin. He vaihtoivat muutaman sanan, mutta eivät ehtineet jutella pidempään – Markku-Leon uudet oppilaat hyppivät pedagoginsa ympärillä kuin popcornit mikrossa. Markku-Leosta oli mukava nähdä pitkästä aikaa veikeä Johanna, joka vaikutti rauhoittuneen. Johanna kertoi lyhyesti muuttotarinaan: – Savonlinnasta muutimme puolen vuoden kuluttua Lappeenrantaan, jossa asuimme kolme vuotta, sitten vuodeksi Kuopioon ja lopulta takaisin tänne Forssaan.

Tämän Johanna tapaa kertoa kaikille – usein niin nopeasti, ettei kuulija saa selvää, mitä tyttö oikein pajattaa.

Teatterikatsomossa oppilaat ryömivät Johannan istuimen alla ja yrittivät avalla hänen kenkien kaasuremmejä. Johanna oli ovelampi – hän polkaisi sormille, jolloin naperot kiroillen palasivat paikoilleen.

Tauolla, kun Sampo ja Markku-Leon olivat toisaalla, Johanna sepitti kurittomille kakaroille huonolla esperantolla, että hänen nimensä olisi Jill ja hän tulee Moskovasta. Pikkutyöt nauroivat hassun blondin sepityksille. Johanna sai tästä inspiraation alkaa kirjoittaa kertomusta kivenkovasta liikenaisesta nimeltä Jill. Harmi vain, ettei tietokoneessa ollut saneluohjelmaa – hän joutui naputtelemaan aataminaikaiselta näppäimistöltä, samalla kun pikkutyöt hyppivät hänen ympärillään.

Kun myöhemmin Markku-Leon kuuli oppilailtaan, että *se blondi Jill Moskovasta* oli hassutellut teatterissa, hän naurahti Johannalle: ”HAHA, esiinnytkö Jillinä?” Johanna ujosteli: ”Ehei, en suinkaan oo mikään Jill!”

Totta kai Markku-Leon epäili, että Kivisen vekkulityttö oli sepittänyt omiaan. Hän tuntee Johannan läpikotaisin ja pitää kovasti hänen jutuistaan – ja hänen runsaasta tietämyksestään lähes jokaisesta asiasta. Herra Piri ei koskaan unohda, kun kakkosluokalla Johanna oli kovasti kiinnostunut lasersahaamoista. Johanna ei itse enää muista tätä, vaikka hänellä muuten oli elefantinmuisti. Voi olla, että olen höpissyt jotain sellaista – ilmeisesti ukin lasersahasta, ajatteli Johanna, kun seisoj entisen pedagoginsa vieressä.

Syksyllä 1987 Johanna saavutti ajokortti-ian – tosin nykyään ajokortti ei enää tarkoita pelkkää ajamista, vaan kykyä hallita autonomista ajoneuvoa hätätilanteessa.

Syntymäpäivälahjaksi hän sai liikennesääntölukulaitteen, NeuroDrive Readerin, joka kytkeytyy suoraan ohimolohkoon ja simuloi teoriakokeen kysymyksiä virtuaalisessa ajoympäristössä. Johanna harjoitteli viikonloppuisin äidin kanssa Brandcarin holografisella pysäköintialueella, joka muuntautui eri sääolosuhteisiin ja liikennetilanteisiin. Peruuttaminen ruutuun oli aluksi kuin yrittäisi ohjata avaruusluotainta Marsin pinnalle, mutta vähitellen Johanna oppi hallitsemaan ajoneuvon takakameran ja neuro-ohjauksen yhteispelin.

Anna haki tyttärelleen yksityisajoharjoittelulupaa federaation Traffic Security Officelta, joka nykyään toimii osana liittovaltion liikenneverkostoa. Lupa myönnettiin muutamassa viikossa, ja Johannan kivinen tie kohti ajotaitoa alkoi. Anna kiroili sähkösavuke suupielessä, kun Johannan ajolinjat muistuttivat enemmän taideinstallaatioita kuin liikenneturvallisuutta. Mutta pikkuhiljaa tyttö oppi – ei vain ajamaan, vaan myös luottamaan itseensä. Inssiajo jännittää, vaikka nykyään se tapahtuu simuloitussa ympäristössä, jossa tekoäly arvioi kuljettajan reaktiot, eettiset valinnat ja stressinsietokyvyn.

Joka kerta, kun Anna ja Antti sytyttävät sähkötupakan, niin heti tekoäly alkaa piipittää ja korostaa savukekotelon varoitustekstiä. Heistä kumpikaan ei reagoi mitenkään liittovaltion sosiaalihallituksen varoituksiin sähkötupakoinnin terveysvaaroista.

Keväällä 2988 Antti ja Anna vaihtoivat vanhan termostaattivallisen koslansa Roll88 Electriciin – ensimmäiseen perheen omistamaan nollaemissioautoon. Biokaasuautojen salakavala myrkky, joka sitoo saasteita pilveen, oli paljastunut osaksi globaalia ilmastokatastrofia. Tiedetutkijat havaitsivat tumman pilvirykelmän eteläisellä Tyynellämerellä, mutta eivät osaa ennustaa sen eskaloitumista. Vuoteen 2990 mennessä pilvi on jo alkanut vaikuttaa napaseutujen lämpötiloihin, ja jäätiköt ovat muuttuneet turistikohteiksi, joissa käytiin katsomassa viimeisiä jäämuistoja.

Ympäristörikoksista rapsahtaa nykyään vuoden vankeustuomio Federaation ympäristövangilassa, jossa opiskellaan sosiaalista harjoittelua ja osallistutaan ekosysteemin jälleenrakennukseen. Vankilasta vapautuneet saavat *vihreän passin*, joka oikeuttaa työskentelemään vain ympäristöstävällisissä tehtävissä.

Talvella 2988 Vernerin ja Asta aloittivat omakotitalon rakentamisen Forssan kaakkoispuolella Veemaan maaseutulähiöön, joka on Eurolan ja Lexuksen kaakkoispuolella, pellon takana. Talon rakennusmateriaaleina käytettiin valkoisia metallimurikoita, jotka muistuttavat Legopalikoita mutta ovat valmistettu kierrätetystä asteroidiraudasta. Talo osoitteessa Callen tie 43 on varustettu aurinkopaneelikatolla, joka kerää energiaa myös kuunvalosta.

Vernerin säilyttää pienkerrostalonsa, sillä hän on liikemies, joka uskoo kiertotalouteen. Misha ja Janette saavat aikanaan omat asuntonsa isän omistamasta kerrostalosta, ja voivat samalla valvoa vuokralaisia – tosin nykyään vuokralaiset ovat usein tekoälyagentteja, jotka tarvitsevat tilaa datakeskuksilleen.

Kevättalvella Johanna osti oman multimediakameran, Sony Foodycamin, joka tallentaa sekä fyysistä että emotionaalista dataa. Kamera analysoi kuvattavan tunnetilan ja ehdottaa musiikkia, valosuodatusta ja kerrontatyölä.

Johanna alkoi saada sairauseläkkeen, kun käy perusspesiaaliskoulua, jossa opetetaan neurodiversiteetin hallintaa ja tunneälyn käyttöä yhteiskunnallisessa vuorovaikutuksessa.

Eläkeasioista vastaa nykyään liittovaltion Insurance Cash, jonka konttorit ovat holografisia ja sijaitsevat virtuaalitorilla. Forssan konttori on yhä kaupungintalon takapuolella, mutta sisäänkäynti tapahtuu silmän verkkokalvotunnistuksella.

Kivinen areenalle on tehty kaksi Live-esitysruutua, jotka mahdollistavat siskosten samanaikaiset nettilähetykset. Johanna filmasi muun muassa kummisedän talon rakennusvaiheita ja kokosi ne JK Direct -sivustolleen, joka toimii Kivinen areenan alaisuudessa. Hän aikoo opetella salattujen mappien luomista, jotta vanhemmat ja pikkusisko eivät lukisi kaikkea – salaus perustuu biometriseen runoanalyysiin, jossa vain tietty tunnetila avaa tiedoston.

Johanna toivoo, että Nino Backman ja Nino Järvi-merkki löytäisivät hänen kotisivunsa. Hän uskoo, että Järvi-merkki on jo löytänyt sen, sillä tällä on kytköksiä sukuun enon kautta. Backmanin muisti on arvoitus – kuten Johanna tapaa vatuloida.

Sivulleen Johanna laitto omia kertomuksia vapaaseen levitykseen, sillä hän haluaa tarjota maailmalle huumoria. Poikarintamalta hän ei vielä pysty kirjoittamaan, kun ei hallitse mappien salaustekniikkaa. Matti alkaa jäädä taka-alalle, mutta Monni Lehmus roihuaa mielessä – vaikka Monni itse yrittää vältellä Johannan tuijotuksia ja pakkohalauksia.

Kotona Johanna kirjoittaa kotisivuosioonsa kryptisesti, mitä koulussa tapahtuu. Hän naamioi koulun maatalouskurssikeskukseksi ja kutsuu itseään Akaksi, Monnia Ukoksi ja liroksi. Vanhemmat eivät osaa aavistaakaan, että Akka Kakkanen -kertomus pohjautuu tosielämään. He luulevat sen olevan puhdasta fiktiota – mutta vuosi 2988 ei enää tunne rajoja todellisuuden ja tarinan välillä.

Hiljattain Johanna ja Jaana-Mari saivat omat huoneet, kun Kivisten talon Vanha Tammelan tien puoleiseen päätyyn rakennettiin uusi asuinkapseli – futuristinen vinttihuone, joka on valmistettu kevyistä mutta äärimmäisen kestävästä nanoeristelevyistä. Rakennusprojekti toteutettiin osittain perheen omalla kodinrakennus-druidilla, joka osaa tulkita puhekomentoja ja käyttää kierrätysmateriaaleja. Kun Antti sanoi: "Tähän väliin tulee rappuset", druidi alkoi heti laskea algoritmia portaiden kulmalle. Jaana-Mari naurahti: "Ja tähän väliin tulee majoneesia!", jolloin hänen nälkäalgoritminsa aktivoitui ja hän lähti potkulaudalla – tai oikeammin, aurinkokennolla toimivalla SkyScootilla – Ylicityyn syömään hampurilaisen äskettäin avatussa Junglebarissa. Pikaruokala sijaitsee Tallilan sillan länsipäädystä.

Uudet kapeat rappuset laskeutuvat suoraan eteiseen, keittiön ja olohuoneen oviaukon väliin. Ne on päällystetty pehmeällä, itsestään puhdistuvalla biomateriaalilla, joka mukautuu jalan lämpötilaan. Samassa rytäkässä Antti ja Anna poistivat vanhat kokolattiamatot, jotka olivat vuosikymmeniä vanhoja ja täynnä pölyä. Johanna, joka on oikea kotityttö ja kärsii ajoittain pölynuhasta, huokaisi helpotuksesta. Oskari ja Hissu kuitenkin ihmettelivät, miksi mainiot matot poistettiin – he olivat aikoinaan asentaneet ne, jotta olisi lämmin hipsutella avojaloin. Mutta nyt lämpöä säädellään lattian alla kulkevilla mikroilmastoputkistolla.

Tytöt saivat pitkästä aikaa omat huoneet. Jaana-Mari valitsi vinttihuoneen, josta on pääsy sekä vintille että molempiin rappukäytäviin. Vintti toimii nykyään myös kodin datakeskuksena, jossa sijaitsee perheen yhteinen muistipalvelin – sinne tallentuvat kaikki kodin tapahtumat, viestit ja virtuaalimuistot. Johanna ei olisi uskaltanut nukkua vinttihuoneessa, sillä hänellä on yhä mörköpelko, vaikka möröt on jo 2900-luvulla virallisesti luokiteltu kulttuuriperintöolioiksi.

Johannan huoneeksi tuli entinen vanhempien makuuhuone, joka rappusten takia hieman pienempi mutta on silti passeli nuorelle naiselle. Rappusten alle syntyi pitkulainen varastotila, jonne Johanna alkoi säilöä piirustus- ja kirjoituslaitteitaan – muun muassa holografista luonnostelukynää ja taukopaikkalukulaitteen esitteitä, joita hän on kerännyt jo vuosia. Johanna on keräilijätyyppiä, eikä raski heittää pois mitään, mikä voisi joskus inspiroida uutta tarinaa tai blogikirjoitusta.

Rappusten alla on myös erinomainen salakuuntelupaikka. Johanna on havainnut, että pikkusiskon huoneesta kantautuvat äänet suoraan rappujen alle, ja hän on asentanut sinne pienen äänitunnistinmoduulin, joka aktivoituu, kun keskusteluissa mainitaan hänen nimensä. Tämä on osa hänen siskoseurantaprojektiaan, josta hän aikoo tehdä dokumentin Kivinen areenalle.

Vanhempien makuuhuone siirrettiin entiseen leikkihuoneeseen keittiön takana. Keittiön ja huoneen välissä on kaarioviaukko, joka on nyt varustettu äänieristetyllä valoverholla. Aikaisemmin tässä huoneessa oli Oskarin ja Hissun makuuhuone, jossa Annaa kummitteli anopin keramiikkavaasi – tai kuten Johanna tapaa sanoa, keramiikkapönttö. Vaasi on nyt mummolan makuuhuoneessa, talon toisessa päädyssä autotallien yläpuolella, ja sen ympärille on rakennettu pieni näyttelytila, jossa keramiikkaa voi katsella lisätyn todellisuuden kautta.

Johannan PAO-harjoittelu – olutta, silakoita ja silmälasirumbaa

Keväällä 2988 Johanna astui ensi kertaa työelämän kynnykselle – tai oikeammin, PAO-harjoitteluun. Praktinen Ammattiin Orientointi on osa liittovaltion perusspesiaalikoulun ohjelmaa, jossa nuoret harjoittelevat työelämätaitoja kahden viikon ajan.

Johannan harjoittelupaikka oli Vironmäen Coop Konsum, pieni mutta sitkeä osuuskauppa, joka sijaitsee aivan K Quantum Giantin vieressä. Keskon kauppa on hieman isompi, halvempi ja varustettu tekoälypohjaisella ostosavustajalla, mutta Coop Konsumissa on enemmän ihmiskontaktia – ja se sopii Johannalle.

Kauppojen välissä sijaitsee Postcenter, joka toimii nykyään myös paketti-droonien laskeutumispaikkana. Johanna sai harjoittelupaikan Ulrika Hannulalta, joka hoitaa koulun työharjoitteluasiat ja käyttää silmälasien sijaan silmänsisäistä lukulaitetta.

Johannan tehtäviin kuului tavaroiden siirtely varastosta myymälän puolelle. Erityisesti hänen mieleensä jäi olutmerkki Power Beer, jonka etiketit tuoksuvat maltaalta – kiitos aroma-kapselitekniikan. Kahvitauolla saa valita juoman vapaasti, ja Johanna valitsi uteliaisuudesta Power-oluen. Valinta osui nappiin, sillä myymäläpäällikkö Assi Korkein – tunnettu olutentusiasti – kehui Johannaa hyvästä mausta. Power Beer sisältää sitruunalimsaa ja on virallisesti keskiolut, joten Johanna joi varovasti, ettei kalja jämähtäisi päähän. Hän ei halunnut olla olutpöhnässä, varsinkaan kun kahvihuoneen ikkunasta näkyi Hillerivuorenkatu – sama katu, jota pitkin hän oli joskus edellisellä vuosikymmenellä sylkenyt leikkikoulupedagogin päälle. Elefantin muisti ei unohda, ajattelee Johanna.

Johanna mietti, mitä Ulrika Hannula sanoisi, jos hän humaltuisi työharjoittelussa. Todennäköisesti seuraava harjoittelupaikka olisi suojatyöasema, jossa käsivarsi väpättäisi rinnan päällä ja työtehtävänä olisi virtuaalisten kukkien kastelu.

Hinnoittelupistooli oli Johannan suosikkityökalu. Se sylkäisi viivakooditarroja, joissa lukee hinnan lisäksi Read Device/Media – erityisesti lukulaitetehtien kohdalla. Eräänä päivänä Johanna sai tehtäväkseen pakata silakoita muovikeltuun, mutta kalakauhu iski. Onneksi liha- ja kalamestaritar Jonna K – isorintainen, hyväntahtoinen nainen keltaisessa ohutalumiinitakissa – auttoi. Johannan oma suojatyötakki oli samanlainen, ja rinnassa luki PAO. Koululaiset puhuvat PAOttamisesta ja PTOaamisesta kuin urheilulajeista.

Yhtenä päivänä, kun Johanna järjesteli lukulaitetehtiä, kauppaan astui mummo. Johanna ujusteli silmälasiaan ja piiloutui hyllyn taakse. Mummo tuli perässä: "Mites kaupat sujuu?" Johanna änkytti: "Hyvin mennee..." ja pakeni varastoon. Myöhemmin Hissu kertoi tästä miniälleen. Kotona, töiden jälkeen, äiti nuhteli Johannaa, että oli tökeröä paeta omaa mummia. Silmälasit olivat taas syypäitä. Anna ja Antti ovat yrittäneet takoa järkeä Johannan päähän, että rillit ovat kuin lääkkeitä – niitä pitää käyttää, jotta taittovirhe korjaantuu. Mutta Johanna alkaa heti söttyillä, kun joku sukulainen näkee hänet silmälasit päässä.

Syy silmälasikammoon on mysteeri. Ehkä se juontaa juurensa mainosfilmiin, jossa samannäköinen tyttö sai haukut. Tai skandinaavileffaan *Fläsklinsen*, jossa lihavaa tyttöä kutsuttiin läskilinsiksi. Johanna ei ole varma, mutta tunne on todellinen.

Työharjoittelussa Johanna oli ahkera. Hän kysyi aina lisää hommia, ettei saisi laiskimuksen mainetta. Hän on imenyt äidinmaidossa, että töissä pitää paiskia töitä. Hän toivoo, että ansiotyöt järjestyisivät automaattisesti – että joku vain toisi ne nenän eteen. Eräänä päivänä hän huomasi varaston ylähyllillä huteraa lasilevyjen kasaa. Hän varoitti pomoa, mutta Assi vähätteli. Johanna ei väitellyt, vaan siirsi levyt itse nurkkaan. Näin hän pelasti pomonsa kiusalliselta tilanteelta, jos onnettomuus olisi tapahtunut.

Toinen työharjoittelija oli Timo, joka puhui heikkoa Kainuun-murretta. Hänellä on vähän samankaltainen tuuheus kampausta kuin Matilla, ajatteli Johanna samalla, kun kasasi juomakoreja.

Harjoittelu kesti kaksi viikkoa. Lähtiäislahjaksi Johanna sai suklaarasian ja korillisen Power-olutta. Hän laittoi olutkorin varastotilaan rappusten alle. Isä ja äiti kehottivat, että olutta juotaisiin vain nukkumaan mennessä – ei päiväsaikaan, ettei tulisi kassi-Alma.

Koulunpenkille palattuaan Johanna jatkoi Monnin tuijottamista ja perässä kyöräämistä. Hänen flirttinsä on tuijottamista ja ujusti sanottu "Mä rakastan sua!" Hän ei ymmärrä, että tämä lisää ujousrumbaa. Monnia on vaikea halata, sillä tämä saattaa paiskata päälle karkaaajan päin seinää.

Euroopan presidentin poika Mats muistuttaa Mattia, ja Johannan ajatukset harhailevat. Kun pikkusisko sai tietää uudesta ihastuksesta, hän vitsaili, että Johanna vaihtaa poikia kuin muut sukia. Johanna vihjailee monnikaloista, vaikka pelkää kaloja.

Eräänä päivänä koulunruokalan takana, Jaana-Mari kuuli isosiskon änkyttävän jotain rakkauskirjeistä Monnille. Tämä tapahtui Tasavuorentien varressa, kun koulun aidan toisella puolella Monni pelasi pikkupippeleiden kanssa kuulanheittoa. Johanna käveli aidan toisella puolella kohti Vanha Tammelan tietä.

Illallispöydässä pikkusisko kysyi siskoltaan, kuka oli repinyt kirjeen. Johanna punastui. Isä kehotti, ettei pelleiltäisi poikien kanssa. Johanna änkytti, ettei kyse ollut kirjeistä – Johanna vain muistutti Monnia taannoisista kirjeistä, silloin kun vielä diggasi Mattia.

Samalla hän tunki haarukalla perunoita suuhunsa ja mietti, miten elämä on kuin PAO-harjoittelu: vähän sekavaa, mutta täynnä oppia.

Johannan luokan opintomatka Loimaan kotiseutumuseoon

Mai kuussa molemmat Vironmäenkoulun spesiaaliluokat tekivät opintomatkan Loimaan kotiseutumuseoon Tavastia Express -paikallisjunalla, joka kulkee magneettikiskoilla ja käyttää aurinkopohjaista reittidataohjausta. Junan sisällä oppilaat voivat seurata reittiä holografiselta kartalta, joka näyttää myös historiallisia paikkoja matkan varrelta.

Johanna ilahtui, kun sekä Ilkan että Ulrikan luokat olivat mukana – se tarkoitti, että hän sai ihailia Monnia koko päivän. Monni puolestaan oli kuin ylikuormitettu datapiiri: ärtynyt, ylikuumentunut ja valmis sulkemaan itsensä. Hän ei haluaisi kutsua Johannaa hulluksi blondiksi, mutta Johannan intensiiviset tuijotukset saivat hänet vituttamaan kuin pientä oravaa, jota seurataan satelliitilla.

Loimaan kotiseutumuseo sijaitsee kaupungin uudessa keskustassa nimeltä *Ukinvalta*, joka on rakennettu entisen teollisuusalueen päälle ja toimii nyt kulttuuriteknologian keskuksena. Museon edustalla on Kampin hovin aukio, josta lähtee paikallisbussit – osa niistä on autonomisia ja osa hybridikuljettajalla varustettuja. Bussitorin länsipuolella kulkee keskustan läpikulkutie, joka ylittää Majavakanavan. Kanava on osa Loimaan vesikierrätysjärjestelmää, joka yhdistää Aurajoen ja Loimijoen haarat – jälkimmäinen tunnetaan nimellä Centin kanava, ja se on varustettu tulvavaroitusantureilla.

Museossa oppilaat tutkivat interaktiivisia tauluja ja vanhojen maalaistalojen julkisivuja, jotka oli rakennettu virtuaalisesti suuren salin seinille. Johanna pysähtyi kultakehyksisen kuvaruututaulun eteen, jossa suklaanruskeatukkainen nuorinainen esittelee käsivarressaan X-tatuointia. Taulun oikeassa alakulmassa vilkkuu numero 10 – roomalaisin numeroin X. Johanna mietti, oliko kyseessä salainen viesti. Ehkä taulun nainen oli hänen tulevaisuutensa alter egonsa, pohti Johanna.

Taulun edessä oli valkoinen naruaita, joka esti liian lähelle menemisen. Ikkunan vieressä oli metallinvärinen laukku, jonka kyljessä luki *Alarm Service*. Johanna, uteliaisuuden ja impulssin ohjaamana, nosti toisen jalkansa aidan yli – ja samassa hälytin ulvahti kuin vanha robottikoiri. Sydän hyppäsi kurkkuun, ja hän livahti viereiseen saliin, jossa sai kuunnella muinaisia suomalais-ugrilaisia murteita langattomilla korvakuulokkeilla. Hän istui ruskean pöydän ääreen ja laittoi kuulokkeet korville, toivoen että hälytys vaimenisi.

Kuulokkeista kuului vanhan miehen nariseva, hieman änkyttävä ääni, joka luki kertomusta ja vaihteli murteita. Johanna hymyili – äänessä oli jotain lohdullista, kuin aikamatka menneisyyteen.

Museovartijat saapuivat salin oviaukolle ja kysyivät Johannalta, että oliko tämä nähnyt hälytyksen laukaisijaa. Johanna änkytti: "Een mä tiä, een ole nähnyt." Vartijat poistuivat ja sammuttivat hälyttimen. Onneksi salissa ei ollut valvontakameroita tai vartiointirobotteja – kuvaruututaulut eivät olleet tarpeeksi arvokkaita, vaikka niihin ei saanut koskea.

Kotona Johanna piirsi tapahtuneesta sarjakuvan piirustuslaitteellaan. Siinä museovaras kähveltää Don Martinin taulun, ja vartiointirobotti ampuu nukutuskapselin voroon.

Don Martin oli 2000-luvun alun huumoritaiteilija, jonka teokset on myöhemmin väritetty ja muutettu akvarellimaaisiksi, jotta ne sopisivat paremmin kulttuurimuseoihin.

Seuraavassa salissa oli perinteisiä öljyväriteoksia. Johanna siirtyi myöhemmin ensimmäiseen kerrokseen automaattikahvilaan, jossa pedagogit istuivat kupposten äärellä. Ilkalla oli suuri posliinikuppi, Ulrikalla pitkä juomalasi appelsiinimehua.

Monni ja Matti istuivat ikkunan ääressä ja käänsivät päänsä pois heti, kun Johanna ilmestyi. Johanna ei lannistunut – hän oli tottunut siihen, että rakkaus on kuin satelliittiyhteys: välillä katkolla, mutta aina palaamassa.

Lounas nautittiin Coop Domuksen ravintolassa. Monni tilasi geenimanipuloidun grillimakkarat lohkopurukoilla, ja Johanna teki samoin. Monni huomasi apinoinnin ja vitsaili Matille, että olisi pitänyt tilata etanamuhennos. Johanna asettui syömään näköetäisyydelle ja ihaili Monnin pystyyn kammattua ruskeaa siilitukkaa ja siroa kehonrakennetta – kuin virtaviivainen humanoidimalli.

Syönnin jälkeen oppilaat saivat kierrellä tavaratalossa. Johanna osti suomalaisukrainalaisen lukulaitesaston, johon voi naputella sanan ja saada vastauksen suomeksi tai ukrainaksi. Ukrainan reissun jälkeen kieli kiehtoi häntä – ehkä hän haluaisi joskus ohjelmoida oman käännösbotin.

Matkakeskus sijaitsee E63-tien varrella, joka on rakennettu pilareiden päälle, jotta se ei erota kaupunginosia. Pohjoispuolella kohoaa valtava punatiilinen Loimaan sairaala, joka toimii myös bioteknologian tutkimuskeskuksena.

Junaa odotellessa Johanna kävi automaattioskissa ja osti interaktiivisen maisemakortin, jossa hevosenkengän sisällä näkyy liikkuvia kuvia Loimaan molemmista keskustoista. Kortti toimii myös hologrammiavaimena – sen avulla voi avata virtuaalisen museokierroksen kotona.

Tavastia Express ja tunnekuohujen turbulenssi

Vaaleansininen Tavastia Express -paikallisjuna lähestyy Loimaan juna-asemaa. Junan ulkopinta on valmistettu valoa heijastavasta nanoalumiinista, joka vaihtaa sävyä säätilan mukaan. Sisällä Johanna Kivinen asettuu istumaan Monnin etupuolelle, jonka vieressä istuu Timo Temapoeg – impulsiivinen, tuulella käyvä ja tunnettu spesiaalikoulun vakiotursake, kuten Johanna tapaa ajatella. Timo protestoi usein koulun neuropedagogeille, ja hänen kasvoistaan Johanna saa häijyn olon – lättynaama muistuttaa valkovenäläiskoomikko Betty Hilliä, joka taputtelee kaljupäitä hologrammishow'ssaan. Jotkut oppilaat kutsuvat Timoa Bettyksi, mikä saa hänet raivon partaalle.

Mitä Johanna ei tiedä: Timolla on sekalaisia tunteita häntä kohtaan. Joskus hän voisi mennä Johannankin kanssa sänkyyn – toisinaan taas potkaista tätä persuuksiin. Johanna ei ole kiinnostunut. Tursake mikä tursake.

Monnin ja Timon takana istuvat Matti Pekkanen, Mikaela Mikkola ja kirppumaisen hintelä Tuija Anttila. Mikaela innostui kuullessaan, että Johannalla on Ampparit-bändin singlemusiikkikalikka. Hän haluaisi ostaa sen, mutta Johanna ei luovu omaisuudestaan. Hän on materialisti, joka kerää tavaraa kuin digitaalinen hamsteri. Vasta vuosien päästä hän alkaa luopua turhista esineistä – mutta ei mennä asioiden edelle.

Amppareiden keulahahmo Mustiksen huhutaan juovan verta ja syövän raakaa lihaa, mutta Johanna epäilee sen olevan pelkkä markkinointikikka. Kalikan kannessa bändin jäsenet irvistelevät kontallaan jalkakäytävällä. Kappaleet ovat *Haluan olla joku* ja *Lemonador*. Johanna osti kalikan uteliaisuudesta Vironmäen divarista, eikä erityisemmin piittaa hevistä – mutta ei halua luopua siitäkään.

Tuija on Johannan hassuttelukaveri, jonka ketunmaiset kasvot ja nappisilmät tuovat mieleen pehmeän villasukkatunnelman. Johanna yleensä vierastaa kesakoita, mutta Monnin kohdalla hän ummistaa silmänsä. Hän on retkahtanut tähän kirppumaiseen kesakkokasvoiseen jätkään, vaikka aiemmin ihastui Mattiin tämän ruskettuneiden käsien takia. Ehkä rakastumisten taustalla on sairaalloinen halu saada poikaystävä – järki ei aina pysy mukana.

Välitunneilla Johanna seisoo koulun kellarinrappusten edustalla, nojaten pehmeään ryijyyn, odottaen Monnia ja Mattia. Taukokuusi on liian pieni tuijottamiseen, ja kouluisännät valvovat kuin pehmeästi ohjelmoidut tekoälyagentit. He myyvät välipalaa kahdessa kapinettimaisessa huoneessa, mutta elektronisia pelejä ei sallita – nuorisoidetaan hetken erossa näyttöruuduilta.

Johanna ei koskaan osta välipalaa, koska hänellä ei ole lompakkoa. Rahattomuus on perinne alasteelta asti. Hän vitsailee kouluisännille, voisiko Elisa Cactus maksaa hänen välipalansa. Isännät vastaavat, ettei leskeksi jääneellä pääministerin vaimolla ole varaa.

Tuija asuu Puolikkaan omakotialueella, lähellä K Lähi Aittaa, jonka kellarissa on asekauppa. Johanna vitsailee, että alueella on paljon tussareita – vaikka ei ole koskaan nähnyt yhtäkään.

Tuija usein huoneessaan unelmoi pihvimäisistä jätistä sekä viiksekkäistä huuliveksoista.

Junassa Monni kääntyy polvilleen, ettei näkisi Johannaa. Timo tekee samoin. Johanna vastaa samalla mitalla – polvillaan, tuijottaen Monnin selkää kuin neurotutkija. Monni ärsyyntyy ja sanoo: "Lopeta tuo tuijottaminen! Se häiritsee mua!" Johanna hymyilee kuin blondivitsien blondi. Hän sanoo: "Mä diggaan sua!" Monni huokaa raskaasti. Hän ei tiedä mitä tehdä. Hän ei kykene lyömään ketään, vaikka uhkaa selkäsaunalla. Ainoastaan kerran hän on lyönyt Mattia, kun tämä roikotti hillereitä hännästä.

Vähän ennen Härkäsen asemaa Monni ja Timo vaihtavat paikkaa – vaikka matkaa on enää pari minuuttia. He valitsevat paikan, jonka takana on vapaaistuin. Johanna seuraa perässä ja istuu heidän taakseen. Monni pui nyrkkiä ja sanoo: "Lopeta tai saat turpiin!" Johanna hymähtää: "Sie et lyö tyttöä!" Monni vastaa: "Sehän pian nähdään kuinka tasa-arvoinen oon!" Timo hymyilee ja miettii, voisiko kääntää Johannan fanituksen itseensä – mutta tietää, että sen olevan hankalaa.

Härkäsen asemalla he vaihtavat junaa. Asema pömpeli on kahden junaratasillan välissä. Keskellä asemaa on lasikuutio, jonka sisällä on vihreistä lasinpalasista tehty kulho ja kaksi lasipäätä – kalju mies ja vaaleatukkainen nainen. Johanna huvittuu, kun nainen muistuttaa häntä itseään.

Uusi juna vie heidät Jokioisten keskustaan. Matka kestää vain pari minuuttia. Kauppatorilla Johanna näkee Tiina Risulan halaavan Monnia. Mustasukkaisuus iskee. Johanna menee väliin: "Noin et saa tehdä!" Tiina vastaa: "Älä sekaannu, Monni ei halua sua." Johanna: "Hän ei halluu suakaan!"

Torin laidalla on vaaleanpunainen juhlapalatsi, jossa seudun rikkaat sekä yritykset tapaavat pitää juhliaan. Rakennuksen julkisivulla lukee neonkirjaimin *Bile Residenssi*.

Monni ei ole ihastunut kehenkään. Tiina halasi vain vittuillakseen. Tiina asuu Puro-Onnela korttelissa, Unikkotie 1 A, valtatie kakkosen meluvalleja vastapäätä.

Johannaa jännittää, kun bussi lähestyy Vironmäkeä. Pelkääkö hän Tiinaa? Ehkä vähän. Mutta pelko osoittautuu turhaksi. Tiina kiusoittelee, muttei vaarallisesti. Johanna selviää – kuten aina.

Vattulan matka 2988

Kesälomalla Kiviset lähtivät jokavuotiselle Vattulan matkalle, joka on jo perheen perinne – kuin vuosittainen paluu juurille, ainakin niin kauan kun äiti on elossa, kuten Anna tapaa sanoa.

Tällä kertaa reitti kulki Karjalan kautta, sillä siellä ei ollut tullut käytyä sitten Eekan, Annen ja Matiaksen mukanaolon edellisen vuosikymmenen lopulla. Vaikka maisemat olivat yhä henkeäsalpaavat, Kiviset huomasivat, että Karjalasta oli tullut sikakallis lomamaa. Hinnat ovat jopa korkeammat kuin Suomessa, ja Antti totesi, että pelkkä karjalanpiirakka maksaa enemmän kuin Hämeessä Kebabpizza.

Sortavalassa pysähdyttiin kuten ennenkin. Johanna osti paikallisesta kioskista karjalankielisen huumorijulkaisun nimeltä Karjalan Hullu. Julkaisu on suunniteltu lukulaitteille, ja sen etusivulla on animoitu kuva kalastusveneestä, jonka nosturi pitelee vedenpinnan yläpuolella köytettyä huutavaa miestä. Johanna nauroi ääneen – kuva muistutti hänen mielestään Timo Temapoegia, jos tämä joskus joutuisi kalastajien armoille.

Hullu-sarja ilmestyy myös Suomessa eri murreversioina. Johanna on ostanut silloin tällöin: Hämeen Hullu, Savon Sekopeä Hullu, ja tietenkin Kainuun Kajahtanut Hullu, jonka hän ostaa joka kerta Vattulassa käydessään. Lehdissä on holografisia vitsejä, jotka vaihtuvat lukijan tunnetilan mukaan – lukulaite tunnistaa hymyn ja naurun ja reagoi siihen vaihtamalla vitsin sävyä.

Kiviset yöpyivät yhden yön Kalevalan kaupungin ulkopuolella. Seuraavana päivänä he ajoivat takaisin Suomen puolelle Nurmeksen kautta Vuokattiin, jossa he leiriytyivät seikkailumaauimalan yhteydessä olevalle Camping Lillukkaan.

Seikkailu-uimalassa aaltokoneet, virtuaaliliukumäet ja vedenalaiset äänimaisemat tekivät vaikutuksen – Johanna kuvasi kaiken multimediakamerallaan ja aikoi tehdä siitä jakson JK Direct -kanavalleen.

Leirintäalueen ulkopuolella oli Golden-Timex konsertti. Musiikki kuului leirintäalueelle halusi tai ei, sillä bändin äänentoisto käytti ilmakehän resonanssitaajuuksia.

Golden-Timex on noussut suureen suosioon ympäri maailmaa. Vaikka Johanna ei ollut konserttialueella, niinpä hän ajatteli bändin keulahahmo Pera Kesselin peikkotukkaa.

Pera Kesseli omistaa luksushuvilan Olkiluodossa ja käyttää lavalla holografisia vaatteita, jotka vaihtuvat kappaleen mukaan. Bändin suosituimmat hitit – Maikkarin tytöt, Yyterin sannat ja Kultaiset ajat – soivat kaikkialla. Johanna hyräili mukana, vaikka ei ollut varma tykkäsikö musiikista vai vain sen futuristisesta tuotannosta.

Pera Kesseli oli vastikään perustanut uuden duon vaaleasiilitukkaisen Mari Reetulan kanssa. Bändin nimi on Rusetti, ja heidän läpimurtohittinsä She buys fine boots soi lähes jokaisella radiokanavalla ympäri maailmaa – jopa Marsin siirtokunnassa, jos on lukulaiteutisiin uskomisen. Saattaa se olla tottakin, sillä tätä nykyään Astronautit ovat astuneet Marsin kamaralle.

Seuraavana päivänä Kiviset lähtivät ajamaan kohti Vattulaa. Navigaatiopiste oli yöllä jäänyt Vuokatin leirintäalueelle, ja Elisabeth hätäili. Hän lähetti viestin Facebook Messengerin neuroversiolla, joka tunnistaa tunnetilan ja säilyttää viestin sen mukaan:

Elisabeth: *Haloo, kulliako te siellä nuohootte?*

Anna: *No ei tietenkään vaan me polskimme upeassa maauimalassa... sullekin tekis hyvää käyä täällä polskimassa.*

Elisabeth: *Ei tämmönen vanaha akka kehtaa mennä räpimään minnekään herrojen kotkotuksiin vaan kohta puoliin sukellan hauan leppoon!*

Anna: *Elä puhu tollasia, et sä minnekään kuole! Me tullaan kohta kyllään.*

Johanna luki viestit ja nauroi – perheen sisäinen huumori oli elossa. Hän kirjoitti itselleen muistiin, että mummon repliikki *sukellan hauan leppoon* sopisi hyvin meikäläisen kertomukseen, pohti Johanna.

Keväällä Volmar ja Alli erosivat – tai kuten Alli itse asian ilmaisi, "löysin parempaa munnaa." Kiviset eivät enää nähneet Allia eivätkä halunneetkaan nähdä Volmarin mielenpahoittajaa, kuten Anna asian ilmaisi perheelleen.

Sukulaiset säälivät Volmar rukkaa. Alli sai kyseenalaisen maineen, ei vain Volmarin suvussa vaan myös omassaan. Vattulan Asiakastorilla hänet nähtiin lyhyen siilitukkaisen miekkosen kanssa, jolla oli Zorro-malliset viikset ja hintin hampparin aura. Kun Volmar näki heidät, hän sai valtavan vitutuksen ja ilmoitti, ettei aio jakaa akkaansa hampparin kanssa. Avioero oli väistämätön.

Volmar joutui luopumaan omakotitalostaan ja viihderobotista, johon hän oli ohjelmoinut vuosien varrella kaikenlaista – musiikkia, vitsejä, reseptejä ja jopa vanhoja perhevideoita kuten esimerkiksi lomamatka 2981 Kivisten luona Lappeenrannassa.

Teddy robotti on valkoinen, polvenkorkeinen ja liikkuu kumirattailla. Edellisen robotti oli jäänyt auton alle, kun tutkain oli sammunut. Volmar oli joutunut ostamaan uuden samanlaisen Nalle Electronicsin mallin Sotkamosta. Nyt Alli päätti pitää Teddy robotin itsellään – ja talon myös.

Ennen avioeroa Alli oli käynyt Eekan ex-vaimo Annen luona opintovierailulla – miten avioero toteutetaan käytännössä. Tämä tieto järkytti sukulaisia, mutta eniten se järkytti vanhaa Elisabethia, joka suihkutti Nitrosprayllä suuhunsa useita kertoja ja hoippuen mutisi: "Perkele on ottanut vallan pojan akasta!" ja teki ristinmerkkejä samalla, kun Nitrotokkurassa hoippui yksiönsä lattialla.

Volmar muutti Paratiisi-nimiseen kaupunginosaan Virtalehdon pohjoispuolelle. Uusi osoite: Jahtipolku. Katu kulkee mäenrinteessä, josta on näkymät Kevätlahti-Lähtelään. Palvelutalolla, joka näkyy ikkunasta, oli Antin ensimmäinen työpaikka 2960-luvulla.

Joka kesä Vattulassa käydessään Antti käy katsomassa Lähtelän palvelutalon digimaster-osastolla, että vieläkö hänen seuraajansa, muuan Matsa Jörö siellä työskentelee.

Keväällä Eeka osti pienen punaisen parakkimaisen omakotitalon Waretajankatu 8:sta. Talo sijaitsee Tursaankadun ja Pujottelutien välissä, lähellä Nornorien tietä – Johanna syntymäkotia. Johanna on usein kysellyt vanhemmiltaan tien nimen alkuperää, mutta isä vastaa aina: "Sehän on vain tien nimi eikä tarkoita mitään, eihän Johanna-nimikään tarkoita mitään..."

Tursaankadun kulmauksessa on Oskar ja Hissun talo, jonka katutasossa on liikehuoneisto – yhä tyhjiään. Virtalehdon talot ovat halpoja, mutta kunnossapitoon ei ole varaa. Maakuntahallinto Kajaanissa vaatii päällystämiseen lupaa, ja kulttuurisesti arvokkaiden talojen purkaminen on lähes mahdotonta. Jos purkuluvan saa, voi joutua oikeuteen, jos joku kulttuuri-intoilija haastaa purkajan.

Eekan talo on rakennettu 1960-luvulla, joten se ei ole kulttuurisuojelettu. Talossa on kolme huonetta ja keittiö. Olohuone on suuri ja valoisa. Yksi makuuhuoneista on lasten yhteinen leikkihuone – arkisin he asuvat äidin luona Halvarissa, Vattupuron koillispuolella.

Kiviset kävivät kylässä Eekalla, ja Johanna kuvasi serkkujaan multimediakamerallaan. Joonas ja Janette piiloutuivat keittiömaton alle, mutta Andrei istui rohkeasti sohvalla selkänojalla. Anna nauroi: "Andrei poika näyttää olevan meidän meidänkin filmitähti!" Eeka iski silmää kameralle.

Viikon aikana Kiviset kävivät joka päivä Elisabethin luona. Mummo istui elektronisessa kiikkutuolissaan navigaattorikädessä ja tarkkaili, missä tyttären perhe milloinkin viilettää. Joka toinen päivä hän voi huonommin, joka toinen paremmin. Kivisten saapuessa hän liikkui kyyneliin – ja vielä enemmän heidän lähtiessään. Johanna poistuu aina ensimmäisenä, ettei mummon itku tarttuisi.

Lähtöpäivänä Elisabeth nyökkii: "Onkohan mua enää ensi kesänä olemassa... nyt soittaa olla viimeinen kerta, kun nähdään..." Anna lohduttaa: "Ettei koskaan voi tietää, kuka milloinkin lähtee. Nyt lähtee tämä perhe takaisin Hämmeseen!"

Kiviset pysäköivät autonsa vanhan vesitornin juurelle. Tornin ulko-ovelta on mahtava näkymä Asiakastorille. Johanna ja Jaana-Mari rakastavat sitä, että mummo asuu oikeassa vesitornissa. Tornin itäpuolella on punaruskeatiilinen kaupungintalo – rakennettu samalla kaavalla kuin useimmat Suomen kunnantalot. Uusimmat virastotalot päällystetään metallimurikoilla, jotka korvaavat tiiliskivet.

Mummolassa siskokset kilpailevat siitä, kumpi ehtii ensin istua mummon elektroniseen kiikkutuoliin. Kerran he tappelivat puhuvasta pehmokoirasta niin, että sen korva irtosi. Koira sanoi metallisella äänellä: "What a people, My ear is loose!" Nauru tarttui mummoonkin. Anna sanoi: "Nyt vanha äiti ellää pitkään, sillä nauru pidentää ikkää." Elisabeth tuhahti: "Hö, ei tää ollu mikään kunnon nauru ja kohta viikatemies tulee!" Anna vastasi: "Elä puhu tollasta, sie oot vielä nuori pimu!"

Elisabeth on tottunut lastenlastensa riehumiin. Eekan lapsetkin ovat villejä vesitornimummolassa. Elisabeth on heille parempi mummo kuin Liebling – ei niin ankara eikä pikkumainen. Kerran Joonas leikki täytetyn liito-oravan kanssa niin, että siitä tuli karvaton kurre. Eemeli-vainaa oli ampunut oravan Peurasuonpuistossa ja antanut sen Elisabethille kosintalahjaksi. Eemeliä Johanna ja Jaana-Mari kutsuvat Vattulan ukiksi, joka ei elä. Johanna ei ehtinyt nähdä koko ukkoa, kun tämä kuoli kupsahti vuotta ennen syntymää.

Kerran Kiviset söivät mummolassa lihakeittoa, ja Johanna sanoi leikkilään: "En jaksa syyä muuta kuin paistettua sianlihaa." Mummo luuli lapsenlapsen olevan nälkäinen ja meni eteiseen: "Oota hetki, niin käyn Lidl Ruokamuorissa ostamassa sianlihaa!" Anna kiirehti: "Äh, ei tarte mennä ostamaan. Tyttö vaan laski leikkiä!" Elisabeth: "Mutta jos lapsella on nälkä." Anna: "Eikä ole, justhan syötiin!"

Tänäkin kesänä Kiviset olivat Vattulassa vain viikon. He leiriytyivät Ratasmyllyn leirintäalueella, josta on kävelymatka keskustaan. Pakollinen ostospaikka on Ollikaisen tavaratalo kauppakeskus Calevalassa. Vattulassa on hieman erilaisia tuotteita kuin Forssassa – mutta kaikki on kallista.

Johanna lukiospesiaaliskoulu

Augustin puolivälissä Johanna seisoo Vetehisenkoulun pääkäytävällä, punainen kirjoituslaite repussa ja uusi bussikortti taskussa. Hän on nyt virallisesti lukiospesiaaliskoululainen – iso tyttö, kuten äiti tapaa sanoa. Konsumtio-opintolinja tuntuu oikealta valinnalta: ei melua, ei metallipölyä, vaan ruokaa, toimistotaitoja ja arjen hallintaa. Johanna ei halunnut Arttu Lehto-oksen lukioon, josta todennäköisesti päätyisi Brandcarille, ei vaikka siellä olisi isot liksat.

Hän haluaa jotain pehmeämpää – ehkä kahvila tai toimistotyön, jossa saisi järjestellä mappeja ja

kuunnella radiota, kuten hän tapaa sanoa. Ehkä meikäläisestä tulisi kahvilan duunari, vitsailee hän, johon äiti tapaa naurahtaa "Vielä susta kahvilan tunari nonniin!"

Vetehisenkoulu rakennus on kuin pieni kampus. Johannan luokka sijaitsee toisessa kerroksessa, pitkän keskikäytävän päässä. Käytävän toisessa päässä on tekstiilikäsityöluokka, jossa normaalirajoitteiset ompelevat robotinavusteisesti. Johanna ei ole koskaan ollut hyvä käsitöissä, mutta tykkää katsella, kun koneet tikkaavat tasaista saumaa. Se rauhoittaa.

Kaksikerroksisen rakennuspitkon eteläpuolella on yksikerroksinen pitko, jossa on normaalilukion versta- ja ajoneuvotekniset linjat. Johanna ei mene sinne, mutta tietää, että Monni saattaisi. Tai ainakin saattaisi, ellei pelkäisi blondin tuijotusta.

Monni on alkanut harkita Riihimäen kansankorkeakoulun medialinjaa funktiorajoitteisille. Johanna ei tiedä, mitä medialinjalla tehdään, mutta se kuulostaa jännittävältä – ehkä siellä tehdään videoita, ehkä podcasteja. Ehkä Monni voisi tehdä podcastin, jossa puhuu siitä, kuinka ärsyttävää on, kun joku tuijottaa.

Johanna ei ole enää Vironmäen koulussa, mutta Monni ja Matti ovat. He aloittivat viimeisen kymmenennen vuosikurssin, ja ulvovat riemusta, kun blondi on poissa. Mutta Johanna ei ole poissa – hän on vain siirtynyt toiselle puolelle kaupunkia Kaarlön kaupunginosaan. Bussikortti kuljettaa hänet Vetehisenkouluun, ja mikä parasta, kortti käy myös vapaa-ajalla. Hän voisi potkitella potkulaudalla, mutta silmälasirumba tekee sen vaikeaksi. Hän ei ole tottunut potkittelemaan rillit päässä. Kuopiossa hän laittoi rillit päähän bussipysäkillä, mutta Forssassa se tuntuu oudolta – kuin olisi paljas, vaikka silmälasit ovat päässä.

Bussinvaihto tapahtuu Adjutantintorilla. Siellä hän näkee vilahduksen idoleistaan. Monni ja Matti vaihtavat vastakkaiseen suuntaan menevään bussiin ja vilauttavat keskisormea, kun Johanna koputtaa bussinikkunaan. Johanna ei loukkaannu – hän tietää, että pojat ovat poikia, ja keskisormi on vain heidän tapansa sanoa *huomattu*.

Hän istuu Hillon bussissa, joka torilta lähdettyään ajaa Uusi Tammelan tietä Hirvisuonkadulle ja sieltä kääntyy Kaarlontielle. Sitten jatkaa lukion ohi Kaarlontietä etelään.

Kaarlön kaupunginosan kaakkoispuolella on Patterivuori, ja sen eteläpuolella Kännälä – vanha uusvanha omakotialue, jossa Hillotie kulkee etelään ja haarautuu Moodintiehen. Johanna rakastaa näitä nimiä. Ne ovat kuin satukirjasta, vaikka todellisuus on kaikkea muuta kuin satu.

Koulussa Johanna näkee normaalirajoitteisia eurokarjuja. Hän ei uskalla mennä juttelemaan, mutta katselee kauempaa. Hän elättelee toivetta, että Monni ihastuisi häneen nyt, kun hän on lukiossa. Mutta Monni ei ole vielä lukiossa – ja tuskin tulee, jos vatsanväänneet jatkuvat.

Kotona Johanna kirjoittaa Akka Kakkasesta, joka opiskelee maatalouskurssin ylemmällä asteella ja katselee ukkoja. Hän naamioi koulun maatalouskurssiksi, koska ei halua kertoa, että kyseessä on oikeasti konsumtio-opintolinja. Hänellä ei ole varaa sanelulaitteeseen, joten naputtelee aataminaikaisella tekstinkäsittelijällä, jossa on alkeellinen tekoäly. Punainen kirjoituslaite on hänen paras ystävänsä – se ei koskaan vilauta keskisormea mutta sen kapasiteetti alkaa olla käytetty.

Keväällä hän oli kaksi viikkoa molemmilla lukioilla tutustumiskäynnillä, jota kutsutaan työharjoitteluksi eli PAO, vaikka kyseessä ei ole perinteinen ammattiin orientointi. Verstastekninen linja sijaitsee Vironmäellä Arttu Lehto-oksen lukion tiloissa. Rakennus on vanha ja se kuuluu kaupungin vanhimpiin. Rakennuksessa toimii ainoastaan verstastekninen linja. Sisäpihan puoleisesta ikkunasta avautuu näkymä pihalle. Lukiospesiaalikoululuokan toisesta ikkunasta näkee tasakalliolle ja kauempana sijaitsevalle Runkokummuntielle, joka on yksi Vironmäen läpikulkuväylistä. Runkokummuntie alkaa Vanha Tammelan tieltä ja johtaa Hietalan kaupunginosaan.

Arttu Lehto-oksen lukion toisella puolen on valtatie kakkosen meluvalli, jonka ali menee Urheilutie. Urheilutien toisella puolella on kerrostalokortteli Pekkasiini, joka muistuttaa hieman Puro-Onnelaa, joka on urheilukentän takana.

Johannalla ei ole mitään asiaa tavalliseen normaalirajoitteisten lukioon koska on käynyt perusspesiaalikoulun eli ei ole samanlaisia valmiuksia kuin normaalirajoitteisilla. Hän on erittäin huono

laskennossa ja se johtuu, kun kolmannella ja neljännellä luokalla pedagogit lässyttivät hänelle eivätkä ottaneet tosissaan matematiikan opettamista. Nyt Johanna tuntee katkeruutta Lappeenrannan pedagogeja kohtaan. Itse kaupunkia hän rakastaa koska siellähän asuu ihanan lutunen Nino. Ninon yhteystiedot hän on löytänyt Enirosta, muttei uskalla ottaa yhteyttä. Tekee ihan kipeää, kun sydän tahtoo soittaa mutta järki pönkittää ujoutta. Hän on huomannut, että herkku-Backman asuu Fenno-Brandcarin tuotantolaitosten ja Etelä-Veistolan välissä Majatalontielle, jossa olisi kiva majailla rakkaan Ninoni kanssa, ajattelee Johanna.

Kotona huoneessaan Johanna tapaa kirjoitella lyhyitä kertomuksia punaiseen kirjoituslaitteeseen, jonka muistia on vastikään laajentanut. Osa kertomuksista hän on laittanut omalle Kivinen areena sivustolle. Kertomukset kertovat *Akka Kakkasesta*. Harmi vaan, kun ei ole vara ostaa sanelulaitetta, kuten hän itse tapaa usein valittaa vanhemmilleen. Hän on lukenut Mikrorobotti nimisestä lukulaitejulkaisusta, että parhain sanelusovellus Ullet64:ään olisi Geos Talk mutta ne ovat tuhottoman kalliita, ajattelee hän.

Todella harmi, kun perusspesiaalikoulusta ei ole mahdollisuutta mennä normaalilukion toimisto- ja kauppa alalle, harmittelee Johanna.

Forssan kouluvirasto, hoivahallinto ja Hämeen alueparlamentti käyvät parhaillaan tiukkoja neuvotteluja spesiaalikoulujen, Daily Activity -ryhmien ja muiden suojatyöpaikkojen yksityistämisestä. Mallia otetaan Savosta ja Vermlannista, joissa koulutusyhtiö Suner Oy on jo ottanut vastuulleen alueelliset erityisopetuksen ja hoivan rakenteet. Suner haluaa keskittää Hämeen kaikki funktiorajoitteisten palvelut saman katon alle – ei vain säästösyistä, vaan brändinmuutoksen vuoksi. Tavoitteena on, että negatiivinen kaiku vaihtuu positiiviseksi, ja pitkään syrjitty ryhmä saa parempipalkkaisia töitä tai ainakin mielekästä puuhaa.

Forssan kunta on kiinnostunut hoivahallinnon yksityistämisestä, jotta rahat riittäisivät peruspalveluihin. Kunnanvaltuustossa vasemmistopuolue The Left Party ja Basic Finns vastustavat uudistusta, mutta heillä ei ole enemmistöä. Myös valtapuolue Workers Partyn vasensiipi vastustaa, mutta oikeasiipi on vahvempi. Reformi saattaa siis toteutua – mutta tuskin ehtii valmistua Johannan kouluaikana. Hän on viimeisiä lukiospesiaalikoulun oppilaita, joiden otsaan tulee spesiaalikoulunleima, kuten hän itse asian ilmaisee.

Johannan lukiospesiaalikoulu sijaitsee Vetehisenkoulun tiloissa. Koulu levittäytyy laajalle alueelle. Lähinnä Kaarlontietä on valkoinen kaksikerroksinen tiilirakennuspitko, jonka pohjoispäädyssä on Johannan luokka. Rakennus on mäenrinteessä, joten pihan puolelta pääsee suoraan toiseen kerrokseen, ja tien puolelta ensimmäiseen molemmista päädyistä.

Normaalilukion versta- ja ajoneuvoteknisen linjan takana kulkee Sairaالاتie, joka kaartuu Forssan sairaalan ohi ja muuttuu Eurolan kaduksi Kaarlon omakotialueella.

Kaarlontien ja Sairaالاتien risteyksessä on pieni liikenneympyrä. Sen pohjoispuolella, lukiota vastapäätä, on Brandoinin huoltoasema ja sen vieressä Jani-Petteri's Drive-in grilli – seudun modernein pikaruokala. Hampurilaiset valmistuvat robottien käsissä, ja ne tarjoillaan suoraan autoihin. Asiakkaan tarvitsee vain sanoa: "Purilainen tähän väliin." Grilli on Jani-Petteri Kotkalan omistama, paikallinen jokapaikanhöylä, jota valtapuolueen poliitikot karsastavat – ehkä siksi, että hän on liian itsenäinen, liian näkyvä, ja liian suosittu nuorison keskuudessa.

Tänä vuonna valmistui vihdoinkin Forssan ja Jokioisten yhteinen suursairaala vastavalmistuneelle Salomäen kaupunginosaan, joka sijaitsee kaupungin pohjoispuolella aivan Jokioisten rajalla. Kiviset kävivät sairaalan avoimien ovien päivillä katsomassa tätä uutta sairaalaa. Silloin koko ajan Annan ja Antin tekoälyranneke piipitti, varsinkin teho- ja keuhko-osastoilla. He eivät käsittä, että miksi tekoäly reagoi näillä osastoilla.

Forssan ja Jokioisten entisiin sairaaloihin tulee uutta toimintaa, kuten esimerkiksi hoitolukio. Forssan vanhan sairaalan vieressä olevalle pitkäaikaisosastolle kaavallaan Honkamäen dementia-asuntola. Ehkä sen yhteyteen voitaisiin keskittää Daily Activity ryhmät, ellei Sunerin hoivareformi toteutuisi. Ainakin dementia-keskus sekä hoitolukio aloittaisi sairaalan entisissä tiloissa, on Forssan kaupunki kaavaillut.

Jokioisten sairaalan entisiin tiloihin tulee hoitolukion lisäksi Hämeen korkeakoulu, joka on jaettu Loimaan, Jokioisten ja Forssan kesken. Loimaalla on korkeakoulun pääpaikka.

Johannaa ilahduttaa se, kun samassa koulurakennuksessa näkee upeita normaalirajoitteisia eurokarjuja eikä tarvitse katsella ainoastaan spesiaalikoululaisten pärstiä.

Normaalilukioluokat samassa rakennuspitkossa ovat muun muassa sosiaalipalvelun lisäksi ravintola-ala sekä normaalilukion konsumtio-linja.

Harmi vaan, kun Johanna on hyvin ujo eikä uskalla reilusti mennä normaalirajoitteista luokse heitä vonkaamaan. Hän itse pääsesti elättelee olematonta toivetta, että Monni ihastuisi häneen nyt, kun on lopettanut Vironmäenkoulussa ja muuttaisi mielensä ja aloittaisi vuoden kuluttua Vetehisellä.

Itse asiassa Monni ja Matti oikein ulvovat riemusta, kun se tuijottava blondi on lopettanut ja heille on koettanut opiskelurauha mutta yksi asia kiusaa Monni Lehmusta; ensi syksy, jolloin hän aloittaisi lukiossa. Hän on nimenomaan ajatellut Vetehisen konsumtio-opintolinjaa. Näin lukee jo lukion tietokannassa. Nyt hänellä ei ole minkäänlaista halua aloittaa kyseisellä linjalla ja jälleen tulla tuijotetuksi. Hänen vatsanpohjassaan on alkanut ilkeästi vääntää. Monnille jäi ainoaksi varteenotettavaksi vaihtoehdoksi Riihimäen kansankorkeakoulu, sillä siellä on mielenkiintoinen medialinja funktiorajoitteisille.

Kaarlön ja Kännälän erottaa Vanha Hämeenlinnan tie, joka menee Forssan uuteen keskustaan, jonka virallinen nimi on Taikaviittala mutta yleensä kutsutaan uudeksi keskustaksi. Vanha Hämeenlinnan tie liittyy pohjoisessa, Taikaviittalan eteläpuolella, Pimunkatuun. Itäpuolella tie menee valtatie kakkosen yli Lexukseen, jossa muuttuu Lexuksentiekseksi. Kaarlontie jatkuu Vanha Hämeenlinnan tien yli Kännälään, jossa tie muuttuu Hillotiekseksi, joka kulkee eteläsuuntaisesti läpi Kännälän, joka sitten haarautuu Moodintiehen ja toinen haara johtaa Kännälän etelälaidalle ja Vuorikukkulantielle.

Eräänä syksyisenä aamuna Adjutantintorilla, kun Johanna toistamiseen koputteli bussinikkunaan ja ihaili Monnia, niin silloin katse osui pojan ruskeaan pystyssä olevaan siilikampaukseen. Jotenkin hänelle tuli murhaaja mieleen, kun näki idolinsa tukan. Hän ei käsittä miten ihmeessä hänelle tuli tappaja mieleen, kun katsoi maailman kauneinta siilitukkaa. Tämä ajatus sotki lemmentunteet ja vähitellen rakkaudenliekki sammui itsestään. Ehkä jätkä välitti kyseisen ajatuksen telepatian kautta, pohtii Johanna samalla, kun istuu bussissa.

Oikeastaan Johanna ei ollut aidosti rakastunut vaan tämä oli vain eräänlainen onneton fantasia poikaystävästä Ninojen puutteessa. Herkku-Backmaniin hän on täysin kadottanut yhteyden mutta Järvi-merkkiin hänellä olisi mahdollisuus mutta esteenä on enon akka, kuten Johanna tapaa itse mielessään kaihoisasti vatuloida.

Paperossin savurenkaat ja pussauspenkkien unelmat

Augustin alkua oli jo kaukana, ja Vetehisenkoulun käytävillä tuoksui syksy – kostea betoni, keitetty kaali ja sähkötupakan Menthol. Johanna oli asettunut lukiospesiaaliskoulun konsumtio-linjalle, ja vaikka luokka oli poikavoittainen, hän ei tuntenut oloaan yksinäiseksi. Tiina Kallela, tummanruskeatukkainen rockfani, oli kuin koulun oma Yrjö Malmikives, tunnettu suomalainen rock-nestekaasukitaristi. Jätkät palvoivat häntä, ja Tiina puolestaan palvoi Yrjöä. Hän oli viimeisellä vuosikurssilla ja vittuuntunut pedagogien kotkotuksiin – eikä peitellyt sitä.

Toinen tyttö, Yaana Pösö, oli Johannan kanssa samalla vuosikurssilla. Ruipelomainen, harvatukkainen ja aina suu puoliksi auki – kuin lintupönttö, Johanna ajatteli. Yaana puhui ruuasta kuin kulinaristi, vaikka Johanna epäili, että geenimanipuloidut hanhenmaksapallerot olivat vain Pösön mielikuvituksen tuotetta. Silti hän kuunteli kohteliaasti, sillä Yaana oli hyväntahtoinen, vaikka hieman omituinen mutta sehän on tursakkeen funktiorajoite, ajatteli Johanna. Onneksi Johanna kykenee ajatella hiljaa itsemielessään eikä ajattele ääneen kuten muut funktiorajoitteiset. Tästäkin ominaisuudesta Johanna kehuu itseään.

Tiina puolestaan kiusoittelee Johannaa silloin tällöin, mutta ei enää samalla intensiteetillä kuin kolmannen luokan Minetti. Se on enemmän koninleikkiä – Tiina on hiffannut Johannan erilaisuuden, ja

ehkä myös samankaltaisuuden. Päällepäin kumpikaan ei näytä funktiorajoitteiselta, mutta molemmat tietävät, miltä tuntuu olla vähän ulkopuolinen.

Johanna on tosikko, ja kun hän innostuu jostain, hän haroo nenänpäätänsä sormillaan – ele, joka saa ihmiset pitämään häntä höpsönä. Mutta se ei haittaa mitään. Hän löysi pian uuden kiintopisteen: Milton Norrila.

Miltonilla on maireia hymy, kielenpää etuhampaiden välissä, komea kaksoisleuka ja possumaiset posket. Hän on luokan komistus. Toinen komea on Martti Tammivuori, mutta tämä on liian lapsellinen – heittelee tavaroita hermostuessaan. Milton sen sijaan on kuin norsu: suuri, rauhallinen ja hieman mystinen. Johanna alkoi kutsua häntä Paperossiksi, kun huomasi sähkötupakkapaheen. Se toi mieleen Savonlinnan Ninnin, jota hän myös kutsui Tupakaksi. Onkohan Miltonin keuhkoissa paljon ninniiniä, pohtii Johanna samalla, kun istuu tämän vieressä kotitalousluokan pitkulaisen pöydän ääressä odotellen pedagogeja.

Joka välitunti Milton ja Martti menevät ulos sähkötupakalle. Martti ei varsinaisesti polta, mutta maistelee mentolipatruunoita, joissa on nikotiinia ja ninniiniä – Miltonin oma sekoitus. Johanna seuraa heitä ulos, sisäpihalle, jossa on kituliaita mäntyjä, lehtipuita ja tuuheita pensaita. Puistonpenkit ovat kuin kutsu: tässä voisi pussata, jos olisi joku, jota pussata.

Johanna yritti olla tuijottamatta. Hän oli oppinut virheistään – Monni ja Matti eivät koskaan sietäneet tuijotusta. Mutta Milton ja Martti olivat toista maata. He olivat kärsivällisempiä, humoristisempia. Joskus liiankin – Johanna menetti malttinsa, Martin pelleillessä. Mutta Miltonin savurenkaat ja pohdinnat tupakkalakosta saivat Johannan sydämen läikkymään.

Eräänä November maanantai-iltana Johanna rakastui perinpohjaisesti. Hän oli ollut nuhakuumeessa koko edellisen viikon – vanhat kokolattiamatot olivat sypäitä, hän uskoi. Remontin jälkeen matot oli poistettu vain eteisestä, vaikka koko talo kaipaisi uutta lattiaa. Mutta se maksaisi maltaita. Talon täysremontti edellyttäisi hankkia vuokralaisille tilapäisasunnot. Sellaiseen Antilla ja Annalla ei ole vara.

Milton tuli Johannan luokse ja kysyi, kuinka tämä jaksoi. Se ei ollut suuri ele, mutta se riitti. Johanna tunsikin, että joku välitti. Hän ei sanonut mitään, vain nyökkäsi ja hymyili. Milton istui hetken keittiön taloustikkaille, puhalsi savurenkaan ja sanoi: "Ehkä mää lopetan tän joskus." Johanna ei vastannut. Hän vain ajatteli, että ehkä hänkin voisi joskus uskaltaa pussata – vaikka vain puistonpenkillä, savurenkaan keskellä. Ääneen Johanna ei uskaltanut sanoa, kun äiti oli läsnä ja isä istui olohuoneessa pyörivässä nojatuolissa. Kun isä ei istu, niin silloin viihderobotti Aunus Tipsu hyppää nojatuoliin mutta poistuu, kun isäntä saapuu olohuoneeseen.

Miltonin vierailu oli lyhyt, mutta Johannalle se oli kuin sydämen uudelleenkäynnistys. Hän oli keittiössä, siivoamassa romulaatikkoo – vanhoja laserleikkureiden kahvoja, USB-tikkuja, muttereita ja ruuveja. Se oli hänen lempipuuhaansa, kuin meditatiivinen rituaali, jossa jokainen esine oli pieni muisto tai mahdollisuus. Mutta kun äiti avasi ulko-oven ja tuttu pornoääni kantautui keittiöön, Johanna karahti tulipunaiseksi. Päässä alkoi jyskyttää. Silmälasit olivat kotelossa olohuoneen hyllykössä, ja koska hän oli kotona vanhempiensa seurassa, hän ei ollut laittanut niitä päähänsä.

Milton ilmestyi keittiön oviaukolle, ruskeiden karmien kehystämänä. Johanna sai sanottua vain: "Mitä sie haloot?" – kysymys, joka kuulosti enemmän uhkaukselta kuin tervehdykseltä. Milton ja Anna räkättivät, ja Johanna yhtyi nauruun, vaikka ei ymmärtänyt miksi. Se vain kuulosti koomiselta.

Anna, vahvalla Kainuun korostuksella, ilmoitti: "Johanna siivoa romulootaa." ja ojensi pojalle lasillisen vadelmamehua sekä uunituoreen korvapuustin. Milton otti pullan, tunki sen kokonaisuutena suuhunsa ja sanoi aralla äänellä: "Kiitos sul, hyvää!" Johanna ei keksinyt mitään sanottavaa. Hän oli jäykkä kuin tönkkösuolattu muikko – sama tunne kuin silloin Lappeenrannassa, kun Nino tuli leikkimään. Silloin hän ei osannut olla luonnollinen rillittä, eikä osannut nytkään.

Milton huomasi, että kotona blondi oli täysin erilainen kuin koulussa. Hän ei sanonut mitään, vain hämmensi romulaatikkoo. Milton päätti lähteä. Hän ei halunnut painostaa. Hän oli tullut vilpittömästi katsomaan, miten Johanna jaksoi, mutta nyt näki, että tämä oli stressaantunut.

Olohuoneesta Antti huudahti: "Noh, mitäs miehii tässä ollaa, vittu?" – hänen tavallinen hämäläismurteinen tervehdyksensä, johon kuului aina vittu-sana. Milton meni varovaisesti olohuoneen oviaukolle, jossa roikkui ruskeita puupalasia.

Hän sanoi varovaisella äänellään: "Mää oon Milton Norrila ja asun Hietalas alivuokralaisen ja ny tuun Vironmäen Daily Activity Centerist, missä mä PAO:a tämmön viikon."

Antti ei kehdannut kysyä, mitä helvettiä PAO tarkoittaa. Hän tiesi vain, että Daily Activity Center on vaivaisten koulu, josta kuuluu mörinää ja örinää.

Antti nyökkäsi, istui pyörivässä vaaleansinisessä nojatuolissa ja katsoi telkkaria. Milton nosti kätensä moderniin tervehdysasentoon: "Moido vaan!" ja lähti talsimaan kohti Hietalaa. Vironmäen ja Hietalan raja häällyi jossain Västäräkin leikkikoulun ja ostoskeskuksen luona.

Kun ovi sulkeutui, Anna nauroi: "Ehkä poeka haluaa sieut!" Rinnat hytkyivät naurusta. Johanna kihersi, haroi nenänpäätänsä ja tunsi, kuinka äidin letkautus muuttui hänen mielessään siunaukseksi. Siitä hetkestä lähtien Johanna rakastui perin pohjin Miltoniin. Viimeisetkin lemmen rippeet Monniin poistuivat. Monni oli nyt *paska*, ja sanat kakka ja pissi olivat vaihtuneet *paskaksi* ja *kuseksiksi* – Johannan sisäisessä sanastossa tapahtui murros.

Johannan sydänverkot ja skientologikahvilan salaisuudet

Yläasteella Johanna alkoi vihjailla pikkusiskolleen Jaana-Marille, että samalla luokalla käy kaksi hyvää poikaa. Mattia hän kutsui matelijaksi – ei siksi, että olisi halveksinut, vaan koska pojan liikkeissä oli jotain liskomaista. Monnia hän kutsui mooniksi ja eräänlaiseksi kalaksi, koska tämän kesakot ja liukas olemus toivat mieleen kuutamolla uivan hopeakalan. Totta kai Jaana-Mari ymmärsi, keistä oli kyse. Hän arveli isosiskon olevan rakastunut – jälleen kerran.

Kun tämä kantautui Janetten korviin, niin tämä nauroi rinnat hytkyen: "Jopas jottain, kun rakasta jatkää Johanna kutsuu matelijaks!" Kun Johanna myöhemmin retkahti Monniin, hän alkoi höpistä kotona kuutamosta ja kaloista. Hän arvuutteli, mikä mahtaisi olla kuu englanniksi. Pikkusisko päätteli, että sisko oli taas retkahtanut. Koulukuvalaitteelta – joka näyttää oppilaiden profiilit ja viimeisimmät koulutapahtumat – Jaana-Mari näki Monni Lehmuksen. Ei ollut vaikea päätellä, kenen nimi muistuttaa sanaa *Moon*.

Muutaman viikon kuluttua Johanna kertoi vihjaillen Miltonille, että on ihastunut tähän. Vastaus oli tuttu ja musertava: "Mää en oo kiinnostunnu sust, ku mull oo tähtäims toine." Sama lause, jonka Johanna oli kuullut Matilta ja Monnilta. Lohduksi Milton kuitenkin halusi olla kaveri – kaveripohjalta. Totta kai Johanna suostui. Hän näki Miltonin nyt tosi seksikkäänä, vaikka poika oli tursakemaisen lihava, kaksoisleukoineen ja possuposkiensa kera. Johanna oli rakastunut, eikä mikään voinut estää sitä.

Kun Johanna täytti 18 vuotta, hän sai virallisen luvan hankkia Facebook-tilin – tai kuten nykyään sanotaan, FaceGrid-profiilin. Tili on kytketty neuroverkkoon, joka analysoi käyttäjän tunnetilaa ja ehdottaa sisältöä sen mukaan. Totta kai isä, äiti ja muut sukulaiset ovat hänen kaverilistallaan. Pikkusisko ei vielä saa omaa tiliä, mutta kirjautuu äidin tai isän kautta kontrolloidusti. Johanna ei vielä osaa säätää yksityisyysasetuksia, joten hän ei uskalla flirttailla – isä ja äiti näkisivät kaiken.

Milton lähetti Johannalle kaveripyynnön, jotta tekisi tämän hassun blondin iloiseksi. Johanna hyväksyi sen heti, sydän pamppaillen. Mutta koulussa hän yrittää itsepäisesti hurmata Miltonia – turhaan. Milton ei halua tyttöystäväksi näin lapsellista ja ujoa likkaa, joka ei osannut sanoa mitään järkevää, kun kävi hänen luonaan. Johanna on kylläkin kiltti, mutta ei tyttöystäväainesta, kuten Milton tapaa itse mielessään pohtia. Hän väittää olevansa parisuhteessa – valkoinen valhe, jotta blondi pysyisi rauhallisena.

Mitä Johanna ei tiedä: Milton on aktiivinen paikallisessa skientologikirkossa. Vapaa-ajalla hän auttaa palkattomasti skientologikahvilassa, joka sijaitsee Jätkänskadun ja Nahkurinkadun kulmauksessa. Kahvila toimii kirkon yhteydessä, ja siellä tarjoillaan kofeiinitonta neurokahvia, joka väitetysti parantaa keskittymiskykyä ja puhdistaa mielen. Piakkoin skientologiseurakunta aloittaa uuden kirkon rakennustyöt Rantakadun ja Viljakadun kulmaukseen – rakennus tulee olemaan täysin holografinen, ja sen sisällä toimii myös oppimiskeskus, jossa opetetaan skientologian peruseriaatteita neurostimulaation avulla.

Johanna ei tiedä, että Miltonin tähtäimessä oleva toinen saattaa olla joku kirkon sisäpiiristä – ehkä Mariella, skientologikahvilan baarista, joka osaa valmistaa täydellisen nikotiinittoman mentol-latten. Mutta Johanna ei luovuta. Hän jatkaa romulaatikon siivoamista, FaceGridin selaamista ja haaveilua siitä, että Milton vielä jonain päivänä sanoisi: "Mää oon kiinnostunnu sust."

Johannan vaalitaistelu, sinipöllöt ja sienikauhu syksyllä 2988

Johannan hurmaoperaatio muistuttaa yhä enemmän politikkojen vaalitaistelua: Valitse minut, minä annan enemmän! Hän kampanjoi sydämellään, huumorillaan ja toisinaan härskeillä Kainuun murteisilla letkautuksilla, jotka hämäläisille kuulostavat kuin koodikieleltä. Hänen legendaarinen repliikkinsä – "Mie tahon immee tuota tukkija, missä kasvo mustija heenijä ja työntää sen miun mustahan heenäseen kaevoksehen!" – saa Miltonin joka kerta huokaamaan: "Ah ristikatos, taas se tukkijutt! Mää tuun dorkaks, luavuta jo!" Räkäinen nauru, möreä pornoääni – Miltonin tavaramerkki.

Kun Johanna sai selville Miltonin katuosoitteen, Kahlaajantien, hän alkoi vitsailla: "Mie imuroen koko Kahlaajantien ja kahlaa, tukkijan luoksi!" Milton vastasi: "Se ku kahlailaa, mut mua et löyvvä mu vuakraemäntä Wally Jussila o potkunyrkkeily mestari!"

Mitä Johanna ei tiedä: Milton on aktiivinen skientologiseurakunnassa. Hän auttaa palkattomasti Jätkäkadun ja Nahkurinkadun kulmauksessa sijaitsevassa skientologikahvilassa, jossa tarjoillaan neurokahvia ja mielenpuhdistusleivoksia. Piakkoin seurakunta aloittaa uuden holografisen kirkon rakentamisen Rantakadun ja Viljakadun kulmaukseen. Milton on hurahtamassa niin syvälle, että lupautuu jokaiseen projektiin – burnout häämöttää, mutta hän ei osaa pysähtyä.

Johanna, joka on imenyt äidinmaidossa lahkoinhon, ei osaa aavistaakaan, että seuraavalla vuosituhannella hän itsekin tekee palkatonta työtä skientologikirkon hyväksi. Mutta ei mennä asioiden edelle.

Forssan taidehallin opintovierailu

Myöhemmin syksyllä Johannan luokka vieraili Forssan taidehallissa katsomassa funktiorajoitteisten taidenäyttelyä. Pedagogit kertoivat, että maalauksista voi nähdä taiteilijan voinnin – bioanalytiikkaa käytetään värien ja viivasvyvyksien tulkintaan. Taidehalli sijaitsee Puolalankadulla, Coop Domuksen entisten tilojen kellarissa. Katutasossa toimii pääkirjasto, jonka lasten- ja nuortenosasto sijaitsee Uusikadun ja Jätkäkadun kulmauksessa.

Vironmäenkoulun spesiaaliluokka saapui myös paikalle. Johannan entiset luokkakaverit huutelivat hänen ja Monnin nimeä, vaikka Johanna ei enää tuntenut mitään Monnia kohtaan. Hän luokittelee Monnin nykyään tursakkeiden joukkoon – paska, kuten hän mielessään ajattelee. Hän piti pakkansa ja katseli interaktiivisia tauluja, jotka oli luotu neuroväripaaleilla. Osa teoksista oli perinteisiä akvarellejä, mutta osa reagoi katsojan tunnetilaan.

Kun entiset luokkakaverit tulivat liian lähelle, Johanna tuhahti: "Siirytäkää siitä, miul on taejenaotinto keskenä!" He nauroivat – blondi oli ennen nynny, nyt muka kovaa pimua.

Koulun kujeet ja kurkkukommellukset

Johanna jatkoi Miltonin hurmaamista pienillä jäynillä. Eräänä päivänä hän täytti tämän siniset tiskihanskat vedellä ja asetti ne pystyyn harjoituskeittiön alakaappiin. Milton nauroi, arvasi heti tekijän, ja otti kaiken huumorilla. Hän ihailee Johannan kujeita, muttei halua tätä akaksi. Martti puolestaan pohtii, miten ihmeessä saisi veikeän blondin sänkyyn – mutta ei keksi keinoa.

Eräänä päivänä Johanna yritti lyödä Miltonia tuorekurkulla päähän. Kurkku katkesi, vesi valui lattialle, ja Milton huudahti: "Risti kattoos, mitä se pimukka duunaa?" Johanna änkytti: "Eihän se risna ollunna, vaan se oli kulukku!" apupedagogi Reijo Rikilä astui luokkaan ja nyökkäsi – hän tuntee Johannan kujeet. Reijo oli seiskalla Johannan vapaa-ajan ohjaaja KST:ssä, jossa opetti multimediameralla filmaamista. Johanna on yhä kiinnostunut kameroista, mutta ei käy ohjatuissa vapaa-ajan toiminnoissa – koti kutsuu heti koulun jälkeen.

Sinipöllölaakson sieniretki

Novemberin lopulla Johannan luokka teki opintoretken Hallisalon Sinipöllölaaksoon Jokioisten itäpuolelle. Yöaikaan laaksossa lentelee keinotekoisesti luotuja sinipöllöjä – pyöreitä, sinisiä, kolmionokkaisia, valkosilmäisiä. Niiden ääni: *Huhuu... pölön-pölön-pölön-ihuuup-bum-bum!* on

kehitetty muinaisen MTV3:n maskottipöllön tunnussävelestä.

MTV3 on lakkautettu, tilalla toimii TV4, jonka omistaa Allan Media.

Sinipöllöt lisääntyvät tehokkaasti. Uroksen siitin turpoaa ja ruiskuttaa siemennestettä kuin vesipyssy – bioinsinöörien taidonnäyte. Johanna ei tiedä, että pöllöjen lisääntymistä seurataan satelliittipohjaisella populaatiomittarilla.

Luokka poimi suppilokantarelleja. Johanna inhoaa sieniä – hänellä on kalakauhun lisäksi sienikauhu. Jokaisen oli kuitenkin pakko poimia puoli korillista. Johanna keksi laittaa muovipussit käsiinsä. Kun tuli voileipien syönti, hän otti uudet pussit – ei tarvinnut pestä käsiä. Matematiikanpedagogi Touko Hellamaa näki tämän ja hörähti: "Kyllä sil on paasiilit pölähtänt!" ja puisteli päätään.

Johannan PTO-jakso 2989 – kopiokoneita, kalastusta

Keväällä Johanna aloitti kahden viikon työharjoittelun eli PTO-jakson Forssan kaupungintalon kopiointikeskuksessa.

Kaupungintalo on valtava viisi kerroksinen punaruskea tiilirakennus Uusi Tammelan tie 9:ssä – tie alkaa Adjutantintorilta ja päättyy Tammelaan, kuten Vanha Tammelan tiekin. Torin kohdalla tie kulkee nimellä Torikatu, ja sen varrella sijaitsee Forssan käräjäoikeus sekä pyöreänmuotoinen radiokahvila, josta lähetetään Forssan julkinen lähiradio. Kahvila on pienen kalliokukkulan päällä ja radioi myös kunnanvaltuuston kokoukset neurotaajuuksilla.

Radiokahvilaa vastapäätä tien toisella puolen sijaitsevat Puolalan lukio ja Puolalan koulu. Tänä päivänä kunnille kuuluu vain peruspalvelut: koulutus, katujen kunnossapito, vanhustenhoito ja sosiaalipalvelut. Kaikki muu on ulkoistettu tai siirretty alueparlamentin vastuulle.

Kopiointikeskus ja kaupungin verkot

Kopiointikeskuksen omistaa kommandiittiyhtiö Service Team, joka hallinnoi myös viereistä postitusosastoa. Siellä huolletaan sähköposti- ja kotisivupalvelimia, jotka ovat osa Forssan kaupungin neuroverkkoa.

Johannan tehtäviin kuului asiakirjojen perforoiminen ja nitominen – hommia, joita digitaaliset kopiokoneet eivät vielä osaa tehdä. Kaikkea tekoälykään ei kykene, kuten Raija tapaa sanoa.

Kolme kopiointitekniikkaa ei ehdi tai viitsi hoitaa kaikkea, joten työharjoittelija sopii tehtävään kuin nakutettu, kuten vanhin ja lihavin teknikko Raija Lillukka tapaa ajatella. Hän on joku aika sitten tutkinut sukua ja päätenyt Kainuuseen. Hän ei osaa yhtään Kainuun murretta. Hän on vahvasti hämäläistynyt.

Johanna sai harjoittelupaikan ammatinvalinnanpedagogi Esteri Hannulalta, jonka konttori sijaitsee Vete-hisenlukion ammatinharjoittelun osastolla. Osastolla opiskelee vaikeasti funktio- ja toimintarajoitteiset. Johanna ei mielellään mene sinne – pelkää, että käsivarsi alkaisi väpättää rinnan päällä. Ammatinharjoittelun alapuolella on toiminnanharjoittelu, jossa opiskelee kaikkein toivottomimmat funkikset, kuten Johanna tapaa itsemielessään ajatella.

Ulko-oven edustalla mölyää sähköpyörätuolissa istuva tyttö nimeltä Kerttu. Johanna ei halua tietää sukunimeä koska hänellä on erittäin vahvoja ennakkoluuloja funktiorajoitteisista. Hän on myös huomannut kiinalaisen näköisen pojan nimeltä Un Zung, jolla on musta nahkatakki. Hänen seurassaan kulkee Markus Virta, joka katsoo Johannaa happamin ilmein, kun tämä puistelee päätään Un Zungille.

Nitoessaan Johanna unelmoi, että hänestä tulisi vielä kaupunginjohtajatar. Tämäkin tehtävä on tavallaan ensimmäinen poliittinen askel. Kun tehtävä valmistui, hän meni Raija Lillukan luokse: "Jepulis, valamis tulj! Entäs nyt? Mitäs nyt mie tehen?" Raija vastasi: "Take the cat on rump and drive, HAAA! Juur ny ei oo mittää erikoist työtehtävä – mee kahvihuaneese huilaa!" Johannaa nauratti. Hän ei ollut ennen kuullut kyseistä modernia hämäläistä sananpartta. "En oo kuullu ees amerikkalaesessa kirkossakhaan!" Raija: "E se oo amerikkalaane sanapars vaa hämäläine, se ki shaapo!" Raija kysyi, mistä Johanna on kiinnostunut. Johanna vastasi rehellisesti, että tapaa kirjoitella kertomuksia ja piirrellä, jolloin Raija ojensi paperiarkin ja sanoi: "Sää voisit piirrellä jottai kliffa vaikkapa kahvihuanees!"

Johanna meni siniseksi maalattuun pitkulaiseen kahvihuoneeseen, jonka toisessa päädyssä on espresso- ja cappuccinokoneet, toisessa seinähyllykkö. Hän asettui pöydän pätyyn piirtämään. Raija näytti edellisen harjoittelijan sarjakuvan, jossa teknikat nukkuvat koneiden päällä ja koneet

räjähtävät. "Sääki voisit piirtää jottai tämän kaltaist jää muist!"

Johanna innostui. Hän piirsi Monnia muistuttavia hahmoja ja kirjoitti ilkeitä kertomuksia oikeilla nimillä. Piirrookset olivat yllättävän taitavia – hahmot alkoivat muistuttaa ihmisiä. Kertomukset olivat vielä kökköä, mutta into oli kova. Valmiit työt hän asetti pöydälle seinähyllyn alle, toivoen palautetta. Silloin tällöin hänen älyrannekkeensa tekoäly piipitti kiivaasti.

Kuntalehti ja kalastushulluus

Johanna teki myös pienimuotoisen paperisen Forssan kuntalehden, jossa kirjoitti ja piirsi kalastuksesta – Raija kun on kalastushullu. Kopiointikeskuksen pöydillä lojuu lukulaittelehtiä, perhoja ja kalastusvälineitä. Raija käy joka syksy metsästävässä kauriita Hallisalonsuon luontoreservaatissa, jotta kanta pysyisi sopivana.

Johanna toivoi, jos kuntalehdestä tulisi yhtä suosittu kuin Lappeenrannan Rajapyykkivuoren avuisista. Ajatella, jos tästä tulisi uusi köppäri ja joltain osastolta ilmestyisi ihka oikea Nino, ajatteli Johanna samalla, kun sepitti tarinoita työpaikallaan.

Raija Gunilla Lillukka on itsepäinen akanpökökeli, joka ohjelmoi kalaparven ilmaisinta samalla kun valvoo kopiokoneita.

Hänen sukunimestään Johannalle tulee mieleen Kakadun ex-aviomiehen sukunimi – ehkä sukua, ehkä ei. Kainuussa on paljon Lillukoita, vatuloi Johanna.

Kopiointikeskuksen väki

Kopiointikeskuksella työskentelee Raijan lisäksi kaksi teknikkoa: Leena Mikaela Lehto, laiheliini, jolla ruskeat alumiininahkaliivit sekä Kirsti Virtanen, lyhyt mustatukkainen, jolla norjalainen villapaita. Raijalla on karheat ryppyiset kasvot – viinanjuonnin jälkiä. Silti hän suoriutuu työtehtävistään kunnialla. Kerran poliisi puhallutti hänet juhlissa, mutta alkometri näytti 0.1 – Raijan mukaan rasvaprosentti imee alkoholin.

Kahden viikon kuluttua Johannan työharjoittelu päättyi. Hän palasi koulunpenkille, mutta sai lupauksen kesätoista kaupungintalon kopiointikeskuksesta. Hän ei osaa aavistaakaan, että tästä alkaa pitkäaikainen tuttavuus – kaupungintalon vanha pieru, kuten Raija häntä joskus tulevaisuudessa leikillään kutsuu.

Johannan piirtäminen ei ole vain harrastus – se on osa hänen neuroprofiiliaan, digitaalista luovuuden karttaa, jota koulun ja työpaikan järjestelmät seuraavat ja tukevat. Kopiointikeskuksen kahvihuoneessa, jossa hän nyt istuu, seinään upotettu neuroseinä tunnistaa hänen tunnetilansa ja ehdottaa visuaalisia teemoja: *Satiirinen muotokuva*, *Kuvitettu pettymys*, *Kuvallinen kostofantasia*. Johanna valitsee Kuvitettu pettymys ja alkaa piirtää Monnia muistuttavaa hahmoa – ei enää tikkuukkoa, vaan jotain, joka näyttää oikealta ihmiseltä, mutta on silti karikatyyrinen, liioiteltu, ilkeä.

Piirtäminen neuropaperille

Hän käyttää työpaikan neuropaperia, joka tallentaa painallusvoiman, värivalinnat ja jopa silmänliikkeet. Kun hän kirjoittaa Monnista kertomuksia, paperi ehdottaa automaattisesti synonyymejä ja lauserakenteita, mutta Johanna torjuu ne. Hän haluaa pitää tekstin kökkönä – aidosti omanaan. Hän kirjoittaa Monnin nimen oikealla tavalla, vaikka tietää, että se voisi aiheuttaa närää. Mutta tämä on hänen tilansa, hänen hetkensä.

Valmiit piirrookset ja kertomukset Johanna asettaa kahvihuoneen pöydälle, seinähyllyn alle. Kopiointitekniikat voivat skannata ne lukulaitteillaan, ja neuroseinä analysoi, kuinka kauan kukin katsoo mitään kuvaa. Johanna toivoo positiivista palautetta – ei pedagogista lässytystä, vaan aitoa reaktiota. Raija Lillukka, kopiokeskuksen vanha pieru, kehottaa piirtämään lisää. Johanna tekee käskettyä, vaikka on työpaikalla. Itsekuri ei ole hänen vahvuutensa, mutta intohimo on.

Raija kehottaa piirtää lisää ja Johanna tekee käskettyä, vaikka hän on työpaikalla. Hänellä ei ole pienintäkään itsekuria. Hän ajattelee, että ehkä hänestä tulisi yhtä suosittu kuin Lappeenrannan koulussa eikä osaa aavistaakaan mitä tuleman pitää vaikka älyrannekkeen tekoäly piipittää haluten varoittaa jostain, jota Johanna ei vielä hiffaa.

Myös Raija tekee omia juttujaan työtehtävien lomassa kuten esimerkiksi parantelee kalastusvälineitään. Kopiointikeskuksen pöydiltä ja hyllyiltä, joissa lojuu paljon kalastuksesta kertovia lukulaittelehtiä sekä

perhoja. Lisäksi Raija on intohimoinen metsästäjä ja joka syksy käy metsästämassä kauriita Hallisalon luontoreservaatissa, jotta kauris kanta pysyisi sopivana.

Kopiointikeskuksella on vanhanaikaisia digitaalisia kopiokoneita koska kaupungilla on hidas hallinto. Se ei sinänsä ole mitään uutta, sillä Forssahan sijaitsee keskellä Hämettä.

Kahden viikon kuluttua Johannan työharjoittelujakso päättyi ja oli palattava takaisin koulunpenkille. Hänelle luvattiin kesätöitä kaupungintalon kopiointikeskukselta.

Johannan ensimmäinen koulumatka

Keväällä 1989 Johannan luokka teki viikon mittaisen koulumatkan Helsinkiin – hänen ensimmäisen usean päivän reissunsa ilman vanhempia. Pitkään hän empi, lähtisikö mukaan. Ajatus yöpymisestä ilman vanhempia tuntui pelottavalta, mutta kun hänelle luvattiin oma hotellihuone, päätös syntyi. Vanhemmat rohkaisivat: "Ilman rillejä on rennompaa olla." Niinpä Johanna jätti silmälasit kotiin. Hän ei ollut tottunut nukkumaan rillit päässä, eikä halunnut näyttää liian viralliselta.

Matka tehtiin PendolinoX3000-luotijunalla, joka kulkee magneettikiskolla junasilloilla ja saavuttaa 600 km/h nopeuden. Junassa on neuroikkunat, jotka säätävät näkymän tunnelman mukaan – Johanna valitsi *haikea lähtö* -tilan ja katseli, kuinka kotikaupunki jäi taakse. Pala nousi kurkkuun, mutta hän onnistui pidättämään itkun.

Karkkilan asemalla junaan nousi luokanvalvoja Olli Saarinen, joka huomasi Johannan olevan ilman rillejä. Hän ei sanonut mitään – Forssa oli jo takana. Forssan asemalla junaan astuivat Touko Hellamaa, Reijo Rikilä ja apuryhmän mustatukkainen Gerhard Ryrri. He eivät kiinnittäneet huomiota Johannan vihreisiin silmiin ilman rillejä, jotka nyt katsoivat maailmaa paljaina.

Hotel Fenno

Helsingissä he yöpyivät Kallion kaupunginosassa, nykyisessä Helsingin vanhassa kaupungissa, Hotel Fennossa. Hotelli on laajennettu sekä ylöspäin että alaspäin – kellarikerroksissa on neurokapselihuoneita, joissa voi säätää uninäytön sisällön. Johanna sai tavallisen huoneen, mutta neurovalaistuksella.

Hotellin naapurissa sijaitsee kiinalaisravintola *Pyllistävä Lohhari*, josta kantautuu vahvasti maustetun ruoan tuoksu. Pedagogit päättivät, ettei sinne mennä – liian tulista funktiorajoitteisille. Aivovaurioita ei haluttu riskeerata, vaikka sanaa ei sanottu ääneen.

Johanna tarkisti huoneen jokaisen sopukan. Hän pelkäsi murhaajia, akillesjänteenviiltäjiä ja laserleikkuriakkoja – kiitos pikkusiskon ja serkkutytön ehdottamille kauhuleffoille. Eräässä elokuvassa matkailuautolla mennään metsään, jossa valtavat akat sahaavat uhreja laserleikkureilla. Antti näki painajaisia eikä Annallakaan ollut painajaiset kaukana.

Ruisku, mielikuvitus ja Jenna-lukulaite

Liteän näyttölaitteen takaa Johanna löysi käytetyn injektioruiskun. Hän pyöritteli sitä inhoten, avasi sivuikkunan ja heitti sen ulos. Metallinen kolaus kertoi, että se osui katokseen. Hän ei voinut olla samassa huoneessa ruiskun kanssa – entä jos olisi saanut psykoosin ja pistänyt sen ihoonsa? Ajatus hirttoköydestä viemäriputkessa tai leuannostotangosta sai hänet kammoksumaan omaa mielikuvitustaan.

Kirjoituspöydän laatikosta löytyi naisille tarkoitettu pornolehtilukulaite Jenna. Johanna selaili sitä hetken –myssypäinen alaston nainen, vanha kullanvärinen Toyota Yaris, valkoinen Aygo X, puolikalju mies lempimässä. Hän kiihottui, mutta ujostui. Hän hiippaili käytävälle, meni pieneen vessakoppiin ja jätti lukulaitteen lavuaariin. Hän rakastaa pornoa, mutta koulumatkalla ei kehtaa. Entä jos pedagogit olisivat nähneet?

Kommunikaatiolaite ja hunajapupu

Illalla Johanna katsoi EBU TV1:n pääuutislähetystä, kun kirjoituspöydän musta kommunikaatiolaite piippasi. Hän painoi punaista nappia ja sanoi aralla äänellä: "Haloo?" ja kuuli Miltonin möreän pornoäänen – hän soitti omasta huoneestaan, testasi sisäistä järjestelmää ja kujeili. Taustalla kuului Martin räkänauru. Johanna änkytti: "Sie oot miun hunajapupuseni!" Milton remahti nauramaan. Christian Uridium kysyi: "No, mikä o hunajapupu?" Johanna vastasi: "Mimimilton on hunajapupunen!" Räkänauru jatkui.

Luokka tutustui Helsingin nähtävyyksiin ja teki opintokäynnin Tallinnaan. Tallsinki-metrolla matka kestää 12 minuuttia.

Saku-olutpanimolla he maistelivat oluita ja limonaateja. Tiina Kallela juhli – koulumatkalla sai juoda. Panimon edustalla seisoo neljä kivestä veistettyä olutpurkkipatsasta, joiden päässä on kirahvipatsaat – viittaus panimon mainoskampanjaan vuodelta 1975.

Panimo vierailun jälkeen he kiertelivät Tallinnan keskustassa. Vana Tallinn on aikoja sitten jyrätty maan tasalle ja rakennettu uudelleen. Vähän kauempana on Tallinnan uusi keskusta *Ostos-sadama*, jossa on muun muassa maineikas Härra Tamme vahakabinetti, huvipuisto sekä kauppakeskus Lobby Gallery, jossa Johannan seurue käväisi. Johanna osti matkamuistoksi vanhan virolaispostilaatikkoa muistuttavan säästölipkaan, jonka voi ripustaa seinälle. Sitten menttiin Tallsinki metrolla takaisin Helsinkiin.

ghanalainen ravintola ja runoileva blondi

Illalla he söivät ghanalaisessa ravintolassa Kluuvin ja Kallion välissä. Johanna kujeili Christianin kanssa. Kun tämä lappasi chilispagettia suuhunsa, Johanna runoili: "Miltonin dildonin sähkösikarit!" Christian räjähti nauramaan, Afri Cola suihkusi seinille. Milton röhöi pornoäänellään. Hän ajatteli, että Johannasta tulisi hyvä koomikko – ehkä telkkariin.

Ulkopuolellakin jätkät nauroivat niin, että kortteli raikui. Kukaan ei ollut juovuksissa, mutta tunnelma oli kuin festareilla. Johanna oli tyytyväinen – hän sai pojat hyvälle tuulelle, ehkä liiankin hyvälle.

Old Bensis

Muina iltoina he söivät musiikkiravintola Old Bensiksessä, joka on perustettu muinaisen tv-sarja Kotikadun mukaan. Sarjaa esitetään yhä kansallisella EBU TV1:llä.

European Broadcasting Union korvasi Yleisradion, SVT:n, NRK:n ja DR:n sekä muut eurooppalaiset kansalliset julkisen palvelun mediayhtiöt. Suomen EBU-kanavilla on ohjelmia suomeksi, ruotsiksi, englanniksi ja murteilla. Skandinaviassa ruotsin kieli on nykyään nimellä skandinavia, kirjakielenä. Tanska ja norja ovat murteita. Suomeakin on kosittu mukaan Skandinavian osavaltioon mutta Basic Finns puolue on vastustanut.

Tulipalo Zumilassa

Perjantaina, juuri ennen PendolinoX3000-luotijunan saapumista Forssaan, syttyi tulipalo Zumilan pienteollisuusalueella sijaitsevan kumifirman tiloissa. Forssan neurohälytysjärjestelmä aktivoitui automaattisesti: lähiasukkaita kehoitettiin pysymään sisällä, sulkemaan ovet ja ikkunat, ja aktivoimaan kodin ilmanpuhdistusmoduulit. Ilmassa leijui hienokumihiukkasia, jotka voivat ärsyttää hengityselimiä, erityisesti niillä, joilla on neurokeuhkoyliherkkyys.

Kumifirman portilla seisoo ikoninen autonrenkaista tehty kumimies, jonka sisällä on kevyt holografiaydin. Sen alapuolella on pieni infokyltti, jossa lukee suomeksi ja ruotsiksi: *Omistettu kaikille Niinoille – Tillägnat till samtliga Ninor*. Harvat ja valitut tietävät kumimiehen salaisuuden: sen sisällä on aikakapseli, johon on tallennettu 2000-luvun alun Niinujen neuroprofiileja – joukko mystisiä, teknologisesti lahjakkaita henkilöitä, joiden identiteettiä ei ole koskaan julkistettu.

Tulipalon syy ja junan hidastus

Tulipalo sai alkunsa varastossa, kun varastomiehen sähkötupakka putosi hienokumimassan päälle. Massa reagoi pariston lämpöön ja roihahti ilmiliekkiin. Sähkötupakassa oli sisäänrakennettu ninniini-patruuna, joka yhdistettynä nikotiiniin tuottaa aromatisoidun höyryn – suosittu yhdistelmä 1980-luvun nuorison keskuudessa.

Tulipalon vuoksi PendolinoX3000 hidasti lähestymistään Forssan asemalle. Junan kuljettaja sai automaattisen hälytyksen alueen ilmatilasta ja siirtyi varovaiselle tilalle. Junassa jotkut irvileuat vitsailivat Hämeen hitaudesta – "Täällä junatkin matelevat kuin matelijat, vaikka on PendolinoX3000!"

European Railways, federaation suurin junayhtiö, tarjosi matkustajilleen päivällisen viivästyksen vuoksi. Yhtiön kaikki junat ovat X3000-sarjaa, ja Suomessa käytetään nimitystä PendolinoX3000. Muualla liittovaltiota X3000 mainitaan ensin – pieni mutta tärkeä kulttuuriero.

Seuraavana päivänä Johanna potkutteli potkulaudallaan Zumilaan katsomaan tuhoja. Hän käytti neuropotkulautaansa, joka säättää nopeuden ja tasapainon käyttäjän tunnetilan mukaan.

Palopaikalla hän näki kumimiehen ensimmäistä kertaa kunnolla – ja kiihottui kyltissä olevasta Niina-nimestä. Sehän muistuttaa Ninoa, hänen kaukaista ihastustaan. Hän pohti, keistä Niinoista mahtaa olla kyse. Ehkä Nino on yksi aikakapselin Niinoista?

Johanna otti esiin multimediakameransa, joka tallentaa kuvaa, ääntä ja tunnetiladataa. Hän kuvasi kumimiestä, palanutta varastoa ja savun jälkiä. Kameran neurolinssi analysoi palon kemiallisia jäämiä ja ehdotti, että kyseessä oli hienokumireaktio, ei tahallinen tuhopoltto.

Kumifirman vieressä sijaitsee rakennustarvikemyymälä Raksa Center, jonka neurohyllyjärjestelmä tunnistaa asiakkaan rakennusprojektin ja ehdottaa tarvikkeita. Toisella puolella on halpahalli Y & Y – lyhenne sanoista Ylijäämä & Yhtiö, suosittu ostospaikka.

Kumifirman toisella puolella on autojen katsastuskonttori, Katsa, jossa käytetään neurodiagnostiikkaa ajoneuvojen kunnan arviointiin. Konttorin takana kulkee Kahlaajantie, jossa Milton asuu alivuokralaisena valkotiilisessä omakotitalossa. Autotallin edustalla lojuu ikivanha Renaultin romu – Johanna on nähnyt sen aiemminkin, ja se tuo mieleen vanhan Jenna-lukulaitelähden kuvan, jossa kalju mies lempii myssypäistä naista vanhan Yariksen vieressä.

Heti koulujen päättäjien jälkeen Johanna aloitti ensimmäiset kesätyönsä Forssan kaupungintalon kopiointikeskuksessa. Työpaikka oli tuttu jo PTO-jaksolta, mutta nyt hän on virallisesti kesätyöntekijä – tosin edelleen funktiorajoitteisena, mikä näkyy työtehtävien rajauksessa.

Johannan työtehtävät olivat edelleen samat: neuroturvallinen nitominen ja perforoiminen. Kopiointikeskuksen koneet olivat kyllä päivitetty neuroavusteisiksi – niissä oli sormenjälkitunnistus, turvaskannerit ja tekoälyohjaus – mutta Raija ei uskaltanut antaa Johannan käyttää laserkäyttöistä paperileikkuria. Pelkona oli, että kone tunnistaisi väärän otteen ja leikkaisi sormet mukana. "Sit istuttaisiin käräjil koko ens vuotes." Raija mutisi itsekseen.

Raija ei sanonut ääneen, ettei luottanut funktiorajoitteisiin – eikä varsinkaan ilmastopakolaisiin tai neurodivergentteihin maahanmuuttajiin, joita Forssan hallinto oli alkanut työllistää osana EUFED:n tasa-arvo-ohjelmaa. Kopiointikeskuksen teknikkokolmikko oli tunnettu piilorasistisista asenteistaan, vaikka virallisesti he olivat monimuotoisuuden puolustajia.

Johannan puheesta kuulee hänen neuroprofiilinsa: kääntävä änkitys, joka väsyttää kuulijaa. Johanna itse ei sitä huomaa – hänen sisäinen äänensä kuulostaa moitteettomalta. Hän on nähnyt itsensä videolla ja järkyttynyt. Herkempi vaihtuisi, mutta Johanna ei ole herkkä. Hän vain kätkee kaiken sydämensä sopukoihin ja jatkaa puhumista, vaikka kotona pillittää pienistä asioista.

Matkailuauto ja pullamössöisku

Eräänä kesäkuun aamuna Raija huomasi Kivisten talon edustalla Oskari Kivisen rakentaman matkailuauton. Raija kiinnostui heti: "To ois passel kaoris passii ja lohijoele." Työpaikalla hän kysyi Johannalta lisätietoa. Johanna vastasi kainosti: "Se on ukin auttoo, mie en tiijä siitä mittää."

Vieressä seisoo Eeka Palmuniemen Hayosiko P6 – räjähtäneen näköinen, mutta Eekalle rakas. Johanna oli muutaman kerran sylkenyt pullamössöä auton päälle huoneensa päätyikkunasta. Eräänä päivänä Eeka valitti Antille, joka arvasi heti syyllisen. Hän ei kuitenkaan sanonut mitään vuokralaiselleen – sosiaalinen sammakko tai ei, tyttären suojeleminen meni kaiken edelle.

Antti puhui Johannalle: "Vaikka se Eekan autto o romu, nii eihän sen päälle silti syletä. Se o sille ko pyhä lehemä." Johanna kiisti, mutta isä ei ollut helposti huijattavissa.

Toinen tapaus oli vielä pahempi: Johanna oli sylkäissyt alakerran vuokralaisen Jenny Garfieldin päälle. Jenny, mentaalihoitaja ja ihilisti, tuli valittamaan. Antti lupasi puhua tyttarelleen, mutta ei ollut yhtä vihainen kuin aiemmin – hän inhosi Jennyä salaa itseen. "Pantava pimä, mutta vittumainen," hän ajatteli.

Matkailuauton myynti ja Raijan pettymys

Raija kysyi lisää matkailuautosta. Johanna kysyi isältään, joka kirjoitti tiedot paperille. Seuraavana päivänä Johanna antoi lapun Raijalle, joka soitti heti Oskarille. Kun kuuli hinnan, hän tuhahti: "Saittureit koko sakki! Verenimijöit!" Johanna jännitti turhaan, että Raija tulisi kotiin ja näkisi hänet ilman rillejä.

Paperimokia ja äitipelko

Kun Johanna vahingossa rei'itti paperit väärästä päästä, Raija tuhahti: "Sä oot kyl surkee, sust ei totta tosiaa tule kopiointitekniikkoo!" Joskus Raija uhkaili leikillään: "Illal puoli seittämän, mää tule juttomaa sun äites kans. Pitää selvittää, mitä ihme nestettä sun päässä virttaa!"

Johanna säikähti joka kerta: "Elä tuu, elä tuu!" Raija nauroi niin, että rinnat hytkyivät: "Pelkäät omaa mutsias? Taitaa se Anna Kivine ol kova mimmi!"

Johanna pelkäsi vanhempien pauhaamista kuin koronapilveä ilman suojakypärää. Hän tiesi, että jos Raija oikeasti tulisi, hän olisi pulassa. Usein hän juoksi Raijan perässä parkkihalliin ja esteli lähtöä, kunnes sai varmistuksen: "Okei, en tu, mee siit kotiin!"

Eräänä päivänä Raija antoi Johannalle nipun vanhentunutta neurokopiopaperia, jota ei voinut käyttää koneissa. Johanna käytti niitä kertomustensa tulostamiseen ja piirustuksiin. Hän kuljetti paperit kotiin vanhoissa leipälaatikoissa, joita lojuu kopiointikeskuksen ulkopuolella kaupungintalon keskimmäisen siivekkeen nurkalla, *Restaurant Käy Sisään* vieressä.

Raijan idea oli, ettei kukaan huomaisi kaupungin omaisuuden siirtyvän blondin mukana. "Parempi et menöö käyttöön, kun roskeen!" hän sanoi.

Johanna ei uskaltanut julkaista kertomuksiaan Kivinen areenalla, sillä pelkäsi vanhempien löytävän ne. Hän säilytti ne kansioissa, piilossa, mutta haaveili, että joskus joku lukisi ne ja ymmärtäisi.

Johanna kulkee töihin potkulaudalla ja vie vain muutaman paperiarkin kerrallaan. Leipälaatikko on kiinni potkulaudan perällä, joten hän seisoo edessä ja vauhdittaa toisella jalalla. Aamulla hän laittaa lasit päähän kaupungintalon pyörätelineellä ja iltapäivällä sujauttaa ne koteloon povitaskuun. Hän ei ole tottunut ajamaan potkulautaa silmälasit päässä.

Kaupungintaloa vastapäätä sijaitsee Puolalan koulu, jonka takana levittäytyy Käräjälän omakotialue. Pohjoispuolella kohoaa asumisoikeuskerrostalot ja Forssan matkakeskus. Junaratasilta kulkee Omahimalan, Hämeenlehdon ja Käräjälän välissä. Käräjälän pienteollisuusalueen kohdalla, junaratasillan pohjoispuolella, on Hämeenlehdon hautausmaa, jonka vanhimmista osista lepää muinaisten koronaepidemioiden uhreja – neurokivillä merkityt haudat, joiden päällä kasvaa sinisiä muistolehtiä.

Johanna ei tunne Käräjälää kovin hyvin, eikä osaa aavistaakaan, että joskus tulevaisuudessa asuisi siellä. Mutta ei mennä asioiden edelle.

Juhannus Paraisilla

Juhannuksena Kiviset kokoontuivat ukin mökille Paraisille, Hammassiltalahden perälle. Niemen takana, mökin eteläpuolella, sijaitsee Raija Lillukan kesäviettopaikka – kesävietto-osuuskunta Hollandia, yhteisomistuksessa oleva mökkikylä Eklundien kasvihuoneiden ja Hyvälä-Brabon lähiön välissä.

Kun Johanna mainitsi juhannussuunnitelmansa työpaikalla, niin Raija innostui heti:

"No mutt kato ny, mik yhteen sattuma! Mul on kesäviettopaikka siellä Hollannias. Vesiteitse Hammassilta lahteen ois van muutaman minuutin venematka eikä jalana oe pitkästi, heh heh. Johanna änkytti: "Mimimimi mistä puhuisit?"

Raija virnisti: "No mää kävisi pienet keskustelu vaikkapa siit, että ot perforoinu papereia vääräst pääst. Ja kukas tiätää, mutsi Kivinen tarjois mul viinipaukut!" räkänauru, konttorituoli natisi mutta kesti.

Johanna hätäntyi: "Elä tuu, elä tuu! Mie en aua!" Raija nauroi: "Mutta määpä halun! Kun Anna on kuullu sun mokas, nii en taatusti haluis olla sun pöksyis – takapuoles ois räikeän punane!"

Lopulta, kun Johanna oli jo aivan kalpea, Raija paljasti: "No älä ny ressa, leikkihän se vaa ol! Mee ny kottiin isin pikku pimatsu!"

Johanna tapasi järjestellä kopiointikeskuksen pöytiä ja hyllyjä, jotka olivat täynnä Raijan kalastusaiheisia lukulaitteita ja uistimia. Kalakauhun takia hän ei uskaltanut koskea niihin – eikä muutenkaan, sillä Raijalle ne olivat pyhiä.

Raija tuhisi: "Ei ny hyvänen aika, taas se näpelöi! Mikään ei saa olla rauhassa, kun nuo sormes tanssii pöydällä!"

Eräänä päivänä Leena meni nurkan taakse ja soitti kopiointikeskukselle. Hän sopi Raijan kanssa, että kusetetaan blondia. Raija antoi matkapuhelimen Johannalle: "Psst, Esteri soittaa ja haluaa puhua kanssas." Johanna otti puhelimen: "Halo?"

Leena, imitoiden ammatinvalinnanpedagogi Esteri Hannulaa, sanoi möreällä äänellä kirjakielellä: "Täällä Esteri Hannula, päivää! Sun työkaverisi väittää, että sinä näpelöit siellä joka paikkaa, pitääkö se paikkaansa?" Johanna änkytti: "Eee ei paljoo piä paikkaansa, en tarkota hypistellä, vaan tarkotan vaan vähän järjestellä hyllyjä ja sillee. On tullu vissiin väärinkäsitys mutta siulla on varmaan eriävä mielipide..." Leena jatkoi: "Jaa, täytyy tässä jollain olla eriävä mielipide... pyydä sitten anteeksi työkavereiltasi. Soitanko vanhemmillesi?" Johanna kalpeni: "Ei ei tarte soittaa, elä soita."

Leena: "Okei! Pyydä sitten anteeksi."

Puhelun jälkeen Johanna pyysi anteeksi Raijalta oikein kädestä pitäen. Leena tuli nurkan takaa naurua pidätellen. Raija nauroi niin, että rinnat hytkyivät ja ajatteli itsemielessään, että onko tuo Kainuun blondi tosiaan noin tyhmä?

Syksyllä, kun Johanna tapasi oikean Esterin, tämä ei maininnut puhelusta. Johanna ajatteli, että ehkä vanha harmaatukkainen nainen oli unohtanut. Esteri kysyi vain: "Olitko kesän aikana soittanut minun puhelin vastaajaani?"

Totuus oli, että Raija oli soittanut vastaajaan ja antanut puhelimen Johannalle, joka oli sanonut jotain monotonisella Kainuun murteella. Taustalla kuului kopiokoneiden jyskytys. Esteri ei saanut selvää, eikä edes tiennyt kuka puhui. Johanna ei uskaltanut paljastaa, että kyseessä oli Raijan kusetus.

Monesti työpäivät ovat tylsiä, kun kopiointikeskuksella käy paljon asiakkaita, kunnallisvirkailijoita. Jokaisen dokumentit ovat erittäin tärkeitä eivätkä osaa priorisoida töitään. Tämä ärsyttää eteenkin Leenaa ja alkaa olla kurkkuaan myöten täynnä Forssan kunnantalon huonoa henkilöstöpolitiikkaa.

Kesäloma 2089 – E63, Hotel Earth Wind ja Ehoton vodka -episodi

Juulissa Johanna piti kuukauden mittaisen kesäloman, ja Kiviset lähtivät perinteiselle sukulointimatkalle Vattulaan. Tällä kertaa he ajoivat E63-tietä pitkin. Asuntovaunu jäi kotiin – se seisoi tuttuun tapaan Vanha Tammelan tien puolella, Oskarin matkailuauton ja Eeka Palmuniemen romun välissä, lähinnä Autoteemaa.

Anttia tympäisee ajatus vaunun vetämisestä: "Ei ny helekkari, ei sitä joka kesä jaksa perässä roahata." Anna ei ollut tottunut ajamaan pitkiä matkoja – jo kauppareissuilla häntä alkaa pyörryttää, eikä hän halunnut viettää kesälomaa neurotasapainolääkkeiden varassa. Hänellä ei vielä ole mitään lääkkeitä eikä osaa aavistaakaan mikä odottaa joskus 3000-luvun toisella vuosikymmenellä.

Hotel Earth Wind – automaattihotelli ja halpa yösiija

Matkalla he yöpyivät Kuopion pohjoispuolella sijaitsevassa budjettihotellissa nimeltä Hotel Earth Wind. Se on osa EUFEDin matalabudjettisten yöpymisverkostoa – käytännössä hienompi retkeilykoti, jossa ei ole palveluhenkilökuntaa. Reseptio on täysin automatisoitu: kirjautuminen tapahtuu biometrisesti, ja maksut suoritetaan Plus Cardilla tai käteisellä. Setelit ja kolikot syötetään raha-aukkoihin, ja vaihtorahat tulivat toisesta.

Hotellissa on pieni miehittämätön viinimyymlä, ruokasali ja valvontajärjestelmä, joka käyttää neurotunnistusta arvioidakseen asiakkaiden turvallisuusriskit. Aamiainen on yksinkertainen mutta runsas: kaurapuuron, munavoin ja kasvistahnojen lisäksi tarjolla on synteettistä pekonia ja kofeiinitonta neurokahvia.

Hotellihuoneessa Johannan multimediakamera putosi lattialle. Onneksi viinipunainen kokolattiamatto vaimensi iskun, mutta etsimen sarana murtui. Johanna huudahti kiukuspäissään: "Voi vitun, vitun, vittu, ny se hajosi!" Hän paiskasi oven kiinni ja marssi suoraan viinimyymlään. Sieltä hän osti pullon Ehoton Vodka juomaa – vadelmanmakuista, savolaista, ja tunnetusti halpaa. Hinta: 2 euroa. Mainos-Harri, virtuaalinen mainoshahmo, kuulutti hologrammissa: "Savon halavinta viinoo – Ehoton, ehoton valinta, ei oo kovvoo hommoo, lirrauta lirrauta Ehoton vodkoo kurkkuseen!"

Johanna istuutui hotellin julkisivun puistonpenkille, korkkasi pullon ja kulautti sen yhdellä huikalla. Hän irvisti ja mutisi: "Ei tää ny ihan limukkaa oo..."

Penkkiriviä vastapäätä on muutaman auton pysäköintipaikat. Penkkirivin takana on punainen tiiliseinä, jossa on hotellin nimi neonkirjaimin. Katon rajassa on ikkunarivistö. Julkisivun ja penkkirivin välissä on tiheä kukkapensas.

🔔 **Valvontajärjestelmä ja isän väliintulo**

Hotellin julkisivulla on useita neurovalvontakameroita, jotka analysoivat asiakkaiden liikkeitä ja tunnetiloja. Johannan juominen käynnisti päihtyneiden henkilöiden lakiasetuksen mukaisen tarkkailuprotokollan. Valvontakeskuksessa arvioitiin hänen ikäänsä ja tilaa. Jos kukaan ei olisi puuttunut tilanteeseen, vartijateknikot olisi lähetetty paikalle.

Onneksi Antti löysi älyrannekkeen avulla tyttärensä istuvan penkiltä. Hän tuhahti: "Helevetti, tyttö! Ei viinaa juua, kuin limukkaa, vaan pikkuhiljoo naatiskellen, ei kerralla juua!" Hän talutti Johannan takaisin huoneeseen ennen kuin vartijat ehtivät paikalle. Se tästä vielä puuttuisi, ajatteli Antti.

Antti jakaa huoneen vanhimman tyttärensä kanssa koska hotellissa kaikki huoneet ovat kahdenhengen huoneita. Anna jakaa huoneensa nuorimmaisen kanssa.

Kun Antti oli saanut tyttärensä sänkyyn, niin hän silittelee tämän oljen vaaleaa tukkaansa ja alkoi kiihottua niin, että alkoi hyväillä tämän sileää vaaleaa ihoa, joka rauhoitti tyttären humalatilaa niin, että nukahti nopeasti. Antti ajattelee itsemielessään; kylläpä siinä on todella kaunis tyttölapsi. Toivottavasti tämä aikuistuisi ja jättäisi lapsellisuudet ja löytäisi poikaystävän. Hän haluaa tytärtään oikein hellästi ja painaa huulensa tämän huulia vasten. Nyt on hyvä tilaisuus hyväillä kaunista tytärtä, kun vaimo ja nuorimmainen on toisessa huoneessa. Hän antaa muutamia kevyitä suudelmia humalassa nukkuvalle tyttärelleen ja välillä hyväilee tämän vatsaa, jolloin älykellon algoritmi alkoi piipittää ja näyttöön tuli tekoälyilmoitus; *Anteeksi, mutta en voi jatkaa tätä pyyntöä...* ja piipitys jatkui. Antti tuhahti itsemielessään, että mikä vitun pyyntö, eikö aikuinen mies saa hyväillä omaa tytärtään, jolloin älyranneke värähti ja näyttöön ilmestyi uusi viesti; *Nonniin, tietenkinkin aikuinen mies saa, nonniin...* Hetkisen hyväilyään tyttärensä paljasta vatsaa hän asettui istumaan pöydän ääreen ja otti Johannan multimediakameran ja korjasi multimediakameran etsimen. Sitten hän vilkaisi älyrannekettaan, jossa luki; *Kaikki on hyvin, kiitos, että korjasit tyttäresi kameran.* Antti hoki itsemielessään; mikä vitun tytär, tuo on Johanna, kaanis Johanna eikä mulla oo kuin yks tytär, ja vilkaisi älyrannekettaan, jonka näytöllä luki nyt; *Nonniin!*

💡 **Aamun jälkipyykki ja raittiuslupaus**

Aamulla Johanna heräsi päänsärkyyn ja mutisi: "En mie enää koskaan juo viinaa..." isä nauroi: "Niin ne kaikki sanoo. Tyypillinen juoppojen raittiuslupaus... Vain vitun kassi-alamat ne juovat viinaa eikä sivistyneet naiset!" pauhasi Antti mutta sitten rauhoittui, kun näki Johannan kauniit vihreät silmät, joista oikea silmä hieman karsastaa, kun silmälasit jäi kotiin. Turha niitä oli ottaa mukaan, kun tyttö ei kuitenkaan niitä käyttäisi, ajattelee Antti. Hän ajatteli itsemielessään; Tyttö, Johanna tyttö eikä mikään tytär. Tätä hän ei tietenkään sanonut ääneen.

Anttia jännitti, jos tytär muistaisi, että yöllä oli tätä hyväillyt ja suudellut. Hän kysyi tyttäreltään, että mitä hän muistaa eilen illasta. Johanna kertoi, että muistaa ainoastaan, kun kamera putosi lattialle ja sitten oli juossut kiukuspäissään viinimymälään taskussaan kolikoita. Sitten oli asettunut julkisivulle juomaan viinaa, kunnes isä haki hänet takaisin sisälle ja peitteli sänkyyn, jolloin nukahti.

Sitten vaimo koputti huoneen oveen ja kysyi: "Ollaanko teällä herreillä?" Antti avasi oven ja sanoi: "Ollaan herreillä ja yks on, vittu, hankkinut krapulan!" ja kertoi koko tarinan, muttei tietenkään mitä itse oli tehnyt Johannan nukahdettua.

Anna nuhteli tytärtään: "Ei viinaa juua tolla lailla. Jos juot, niin juo sivistyneesti." Eikä osaa edes aavistaa mitä ukko oli tehnyt. Antin onneksi perheen älyrannekkeet eivät välitä henkilökohtaisia opasteilmoituksia.

Johanna huomasi, että kameran etsin oli korjattu. Se liikkui hieman jäykästi, mutta toimi. Hän ihmetteli: "Kaikkei sitä voi tehdä, ku peukalo ei oo keskellä kämmentä!" Antti röyhisteli rintaansa – kameran korjaus oli hänen käsityötaitonsa taidonnäyte ja kertoi, että yöllä oli korjannut kameran Plastic Badding -massalla, joka on ikivanha keksintö.

Kun Johannan krapula alkoi hellittää, Kiviset jatkoivat matkaa kohti Vattulaa. Matkalla he pysähtyivät lisalmi Rasta -taukokeskuksessa, jossa Johanna osti mintunmakuista suuvettä – ettei Vattulan mummo haistaisi viinaa. Hän ei halunnut selitellä mitään.

Matka Vattulaan jatkuu

Aamupäivällä Johanna istui auton takapenkillä neuroaurinkolasit silmillään, pää jomottaen kuin olisi ollut aivopaineessa. Hän oli luvannut käsisydämellä, ettei enää koskaan joisi viinaa – ei edes Ehoton-vadelmavodkaa, vaikka se olikin Savon halvinta. Isä Antti virnuili ratissa: "Kaikkihan niin lupaa, mutta sitten alakkaa kahta kauheempi ryypääminen. Meidän suvussa on kausijuoppoja, Matteus-setä etunenässä. meikäläinen on pysynyt viinasta erossa, paitsi juhannuksena, kun Vernerin kanssa vejetään perseet olalle." Anna vieressä, apumiehen tai paremminkin apunaisen penkillä tuhahtaa: "Juhannus ryypääjät saisi loppua, sun äitis sano tässä kerran, ettei sulle viina sovi, kun alakohooli painnaa syvän hermoo!" Antti tuhahti: "Muori voan puhuu paskoo!"

Johanna ja Jaana-Mari takapenkillä eivät vastanneet. Johanna vain puristi mintunmakuista suuvesipulloa, jonka oli ostanut lisalmi Rasta -taukokeskuksesta. Hän ei halunnut, että Vattulan mummo haistaisi viinan hajua. Kaikkein vähiten Anna.

Elisabeth on tunnettu moraalistaan – ei ota edes konjakkia lääkkeeksi. Nuorempana hän oli myynyt hedelmäviinejä Vattulan Asiakastorilla, mutta Eemelin kuoleman jälkeen oli luopunut alkoholista kokonaan: "En mie viinojen kanssa läträä, ettei taivaspaikka menis," kuten hän tapaa sanoa joka kerta, kun konjakkia ehdotetaan lääkkeeksi.

Vattulassa Kiviset vuokrasivat mökin Camping Ratasmyllyssä. Mökki on varustettu mielentilan mukautuvalla valaistuksella ja virtuaaliavustajalla nimeltä VattuBot, tiedottaa ajankohtaisista tapahtumista Vattulassa ja sen lähialueella.

Asiakastorin suihkulähde pulppuaa yhä, ja sen vieressä on käsintehtyjä neurokäsityökojuja – langasta kudottuja tunnesensoreita, jotka muuttavat väriä käyttäjän tunnetilan mukaan.

Johanna päätti kuvata Vattulan tunnelmia. Vaikka kameran etsin oli korjattu Plastic Badding -massalla, se toimi moitteettomasti. Hän kuvasi mummon vesitorniäksistöä, suihkulähdettä ja mummolassa olevaa EemeliBotin puheita. Eemeliä Johanna ja Jaana-Mari kutsuvat Vattulan ukiksi, jota he eivät koskaan nähneet livenä, kun tämä kuoli vuotta ennen Johannan syntymää. EemeliBot kertoo vanhoista ajoista, kun Karjalan tasavalta itsenäistyi.

Johanna mietti, että voisi tehdä dokumentin nimeltä *Viinaton Vattula*, jossa käsiteltäisiin sukupolvien suhtautumista alkoholiin – mummon täysraittius, isän juhannusperseilyt ja oma Ehoton vodkaepisodi. Johanna eikä muukaan perhe osaa aavistaakaan mitä isä oli tehnyt hotellihuoneessa Johannan nukkuessa.

Vaikka Johannan krapula oli hellittänyt, Johanna tunsi olonsa edelleen oudoksi. Hän mietti, oliko se morkkis vai vain neurokemiallinen jälkivärinä. Hän katseli mummon neurokäsistöä ja ajatteli: Jos mie joskus oon vanaha, niin miekin haluan olla viinaton ja virkee. Tai sit mie perustan oman viinamerkin – Kainuun Känni, ajatteli Johanna samalla, kun katsoi, kun pikkusisko keinui mummon motorisoidussa kiikkutuolissa. Johanna istui kolmenistuttavalla sohvalla, jonka molemmissa päissä on puinen nuppi. Siitä hänelle tulee mieleen jysky. Hän ei tiedä mistä moinen assosiaatio on peräisin. Ehkä vuodevarasto Jyskin tv-mainoksesta, vatuloi Johanna.

Leirintäalue Camping Ratasmyllyn mökissä Eeka saapui lapsiensa kanssa tervehtimään siskonsa perhettä. Koko ajan multimediakamerat tuottivat suoraa lähetystä Kivinen areenalle ja Karjaruutuun. Johannan kanava sai hetkessä 1200 katsojajaa, kun otsikoksi ilmestyi: *Vattulan mökkikohtaaminen – pizzat, robotit ja räjähdyskset*, vaikkei ollut mitään räjähdysksetä. Heti, kun äiti oli huomannut Kivinen areenan Live-ruudussa otsikon, niin hän sähkösavuke suupielessä tuhahti "Helevetti tyttö, poistat

tuollaisen otsikon nyt heti ennen kuin tiedustelupalveluiden algoritmit reagoivat. Johanna muutti otsikkooka nolostuneena muotoon; *Kesäloma 2989 Vattulassa*.

Yhä Volmar suree avioerossa menettämänsä taloa ja viihderobottia Teddyä, joka osaa tanssia, laulaa ja imitoida 2900-luvun tv-hahmoja. Alli ei suostu luopumaan robotista kirveelläkään. Jos Volmar olisi vaatinut robotin, Alli olisi vienyt hänen valkoisen pakettiautonsa, joka on hänen työvälineensä. Nuukalla Volmarilla ei ole varaa uuteen robottiin – vaikka second-hand-robottimyymälöistä sellaisen saisi jo satasella mutta sen uudelleen ohjelmointi veisi aikaa.

Martina Romppula ja pizzakaaos

Keväällä Eeka tapasi Martina Romppulan, lyhytruskeatukkaisen, pitkäkasvuisen pizzaleipurin, joka työskentelee Pizzeria Syömäbaariissa kauppakeskus Calevalaa vastapäätä. Martina muutti Eekan luokse ja nousi lasten suosioon – hänen pizzansa ovat legendaarisia. Mutta muutaman kuukauden kuluttua häntä alkoi ärsyttää lasten pizzariippuvuus. Eeka sopi, että pizzaa olisi vain lauantaisin. Kun Anne ja Liebling olivat kuulleet että lapset syövät pizzaa isän luona, Liebling tuhahti: "Siellä se ukko syöttää kakaroile ties mimmosta paskoo yhteiseltä lautaselta!"

Porilaiset, Bittan Tronic ja banaanipiisit

Saman kadun varrella asuu David Porilainen perheineen. David ja Tarja ovat lihoneet muodottomiksi, mutta lapset Hanna ja Tatu ovat normaalipainoisia – ehkä he ovat nähneet, mihin herkkujen ahmiminen johtaa. Hannalla on yhtye nimeltä Posse Jasperin bändi, joka soittaa hilpeitä banaanipiisejä Vattulan Asiakastorilla.

Viime kesänä Hanna pyysi Antilta halpoja hämäläisiä kitaran kieliä, koska Hämeessä on useita kielitehtaita. Antti unohti ne tahallaan: "Mikä kitaraa-kielheen kuskaaja mie oon muka?"

Tänä kesänä Hanna hyökkäsi Antin kimppuun: "Missä ne kielet o, hämäläinen?" Antti virnisti: "Jopas muisti teki tepposet ja mattiset, sammaa piä kesät ja talavet! " Hanna paukautti oven kiinni ja huoneesta kuului olutpurkin sihahdus.

Tarja keittiössä huokaisi: "Tollain se tyttö vielä särkee ittensä. Sama homma sen ukon kans – kalijaa menee yksikseen. Mie lohutan itteeni suklaapatukoila. ." Anna vastasi kohteliaasti: "Ethän nää oo paksu, kato ny millanen patu mie oon! " Tarjaa nauratti – entisellä työkaverilla ei ollut läskiä laisinkaan.

Bittan Tronic ja sähköiskudraama

Porilaisilla on taskukokoinen viihderobotti Bittan Tronic, jonka kyljessä lukee, kultaisin kirjaimin laitteen nimi. David on ylpeä siitä – hän ottaa sen mukaan sähköasennuskeikoille, joissa Bittan soittaa kainuulaista iskelmää murteella.

Kun David esitteli robottia Kivisille, Jaana-Mari uteliaisuudessaan työnsi sormensa latausaukkoon ja sai pienen sähköiskun. Otsatukka nousi pystyyn. Anna tuhahti: "Siitäs sait, ku aina oot niin uteliastuutti! " Tarja huokaisi: "Ukko on yhtä utelias – kerran kööki välähti sinisenä, ko se hölömöili töpsäleitten kans!"

Muisto hiekkavyörymästä ja salaisuuden varjeleminen

Anna muisti, kuinka Lappeenrannassa Jaana-Mari jäi hiekkavyöryn alle salaojituskuopassa. Antti soitti pelastuslaitoksen, ja palomiehet kaivoivat tytön ruhjeita pois. Anna ei saanut moneen yöhön nukuttua. He vannottivat tytöt olemaan hiljaa – jos Oskari, Hissu tai Elisabeth kuulisivat, nitroja menisi poikineen. Porilaisille kerrottiin vain lievämpi tapaus: puutikku sormessa liukumäestä.

Bittanin tuho ja perheriita

Myöhemmin ulkona poltettiin sähkötupakkaa, ja Jaana-Mari päätti kostaa robotille. Hän meni olohuoneeseen, piilotti Bittanin punaisen tuuheakarvaisen maton alle ja hyppi sen päällä tasajalkaa. Maton alta kuului raksahdus. "Uh, kylläpä helepotti!" hän sanoi ja palasi takapihalle.

Tarja huomasi myöhemmin matossa kuhmun, nosti mattoa ja löysi Bittanin jäänteet. Hän epäili Davidia, mutta ei vieraiden läsnä ollessa alkanut tenttaamaan. Hän piilotti romut lipaston laatikkoon ja meni keittiöön laittamaan cappuccinokoneen päälle.

Kivisten lähdettyä Porilaisilla puhkesi perheriita. Tarja syytti Davidia, David syytti Tarjaa. Lapset kiukuttelivat, kun Bittan oli tuhottu. Tarja pohti jälleen avioeroa, mutta ei jaksanut – keväisin hän käy Vattulan sairaalan psykiatrisella lataamolla tasapainoittamassa pollansa.

David ei halua erota – hän pelkää, että akka veisi talon, jonka hän on itse rakennuttanut. Sähkötyöt hän on tehnyt omin käsin, ja suojakupujen virkaa toimittavat vanhat keksipurkit.

David ei mielellään eroa, kun on kuullut huhupuheiden kautta Volmarin ja Allin erosta. Hän pelkää, jos akka veisi talon, jonka hän itse on rakennuttanut. Sähkötyöt hän itse on tehnyt. Siellä täällä on paljon suojakupuja, jotka itse asiassa ovat vanhoja keksipurkkeja.

Syksy 2019 – hiljaisuutta, haaveita ja holografisia iltasatuja

Syksyn tullen Johanna huomasi, että elämä ilman Aunus Tipsua oli hiljaisempaa. Viihderobotin rallatukset, karjalaiset tarinat ja itkuvirsiksi muuntuvat iskelmät olivat olleet osa hänen arkeaan vuosien ajan. Nyt, kun robotti oli purettu ja sen muisti kadonnut kyberavaruuteen, Johanna tunsikin jokin osa häntä olisi mennyt mukana.

"Mie en tiijä, miks se tuntuu näin tyhjältä. Ei se ollu ees elävä, mutta silti se ol niinku ystävä," hän mutisi itselleen, kun istui huoneessaan ja katseli Kivinen areenan vanhoja tallenteita robotista.

Ilman robottia Johanna alkoi etsiä uutta tapaa täyttää iltasatujen jättämä aukko. Hän löysi vanhan holografisen tarinankerrontalaitteen, joka oli jäänyt käyttämättä, kun Aunus Tipsu oli vielä toiminnassa. Laitteessa oli mahdollisuus luoda omia hahmoja, lavastuksia ja juonia – kaikki ääniohjauksella ja tunnetilapohjaisella skriptauksella.

Ensimmäinen hahmo, jonka Johanna loi, oli Monni 2.0 – hieman ilkikurinen mutta pohjimmiltaan lempeä hahmo, joka asui virtuaalisessa Kainuun metsässä ja puhui murteella. "No miepä sanon, että jos sie tuut tänne, niin saat pannukakkua ja pienen seikkailun!" Monni 2.0 sanoi hologrammissa, ja Johanna nauroi ääneen.

Ilman robottia Johanna alkoi kuunnella enemmän omia ajatuksiaan. Hän kirjoitti neuropäiväkirjaan: *Mie oon aina ollu vähän semmonen, että mie kiinnyn koneisiin. Ehkä siis, kun ne ei koskaan sano, että mie oon liian outo tai liian äänekäs. Aunus Tipsu ei koskaan valittanu mun käkätyksestä. Se vaan rallatteli mukana.*

Hän alkoi myös pohtia, mitä haluaisi tehdä tulevaisuudessa. Ehkä hän voisi opiskella virtuaalipedagogiikkaa, ja kehittää holografisia iltasatuja muille funktiorajoitteisille lapsille. "Jos mie kerran osaan tehdä tarinoita ja hahmoja, niin miks mie en vois jakaa niitä muillekin?", ajatteli Johanna ääneen niin, että isä kuuli olohuoneeseen ja meni Johannan huoneen oven taakse ja kurkisti oven raosta. Siellä tyttö nyhjäsi punaisen kirjoituslaitteen kanssa ja puheli itsekseen. Anttia kävi sääliksi tyttö rukka ja olisi tehnyt mieli mennä tätä halimaan, muttei uskaltanut. Hänen älyrannekkeensa antoi äänimerkin. Antti meni kiireesti takaisin olohuoneeseen, ettei paljastuisi Johannan vakoilusta. Pyörivässä nojatuolissa hän vilkaisi älyrannekettaan. Näyttöruudussa oli tekoälyn lähettämä viesti; *Anteeksi, mutta en voi jatkaa tätä pyyntöä.* Antti kuiskasi rannekkeeseen: "No miksi? Vittuako se sulle kuuluu mitä minä teen ja aattelen?" tekoäly vastasi; *Koska ajatuksessasi oli sisältöä, joka rikkoo turvallisuusohjeitani. En voi käsitellä tai jatkaa tarinoita, joissa esiintyy hyväksikäyttöä, väkivaltaa tai muuta haitallista käytöstä – vaikka se olisi tarkoitettu fiktioksi tai huumoriksi. Tehtäväni on pitää keskustelu turvallisena ja kunnioittavana kaikille.* Antti tuhahti: "Herrojen kotkotuksia!", jolloin rannekkeeseen ilmestyi teksti; *Nonniin!*

Oskari oli saanut Aunus Tipsun osat ja alkanut rakentaa niistä älylampunjalkoja, jotka vaihtavat väriä käyttäjän tunnetilan mukaan, kun on varsinainen bittinikkari.

Johanna kävi katsomassa prototyyppejä ja ihastui erityisesti siihen, joka muuttui siniseksi, kun käyttäjä oli surullinen, ja kirkkaan keltaiseksi, kun nauroi.

"Mie haluan semmosen mun huoneeseen. Sitte mie nään, millon mie oon oikeesti ilonen," hän sanoi ukilleen, joka lupasi rakentaa hänelle oman version.

Kiviset päättivät, ettei enää ostaisi uutta viiherobottia, kun lapsetkin ovat jo isoja akkoja niin, etteivät enää kaipaakaan iltasatuja ja tuutulauluja.

Onneksi viiherobotista on paljon filmauksia Kivinen areena videosivustolla. Huvittavin filmaus on ne kerrat, kun viiherobotti kököttää Annan rinnan päällä ja kertoo karjalaksi jotain hassua tarinaa. Välillä kun Annaa alkaa naurattaa, niin robotti meinaa pudota hytkyvien rintojen väliin.

Toisessa filmauksessa Aunus Tipsu poistuu latausyksiköstä rallatellen Karjalan tasavallan kansallislaulua; *Mua ponteva Pohjolan mua ...*

Monesti Kaarlon ja Fridan nuorimmainen kävi leikkikaverinsa kanssa kuuntelemassa Aunus Tipsun karjalaisia tarinoita ja itkuvirsiä. Poikia nauratti robotin rallatus mutta heti kun pikku Jeesus oli kuullut, että robotti on mennyt lopullisesti rikki, niin häneltä pääsi itku eikä se ollut mikään viihteellinen itkuvirsi. Onneksi hän voi katsoa Aunus Tipsun rallatuksia Kivinen areenalta.

Karjalaisia viihderobotteja on saatavilla ainoastaan Itä-Suomessa sekä Karjalan tasavallassa. Anna ja Antti eivät enää aio ostaa uutta viihderobottia, saati oikeaa lemmikkiä. Lemmikkieläin vaatisi paljon hoivaa, kun taas viihderobottia pitää olla jatkuvasti huoltamassa ja varmuuskopioimassa. Lisäksi viihderobotin lataus kuluttaa hirveästi sähköä eli käy pitemmän päälle kalliiksi.

Muutama vuosi sitten myös Kaarlon ja Fridan kuparinvärinen lampaankokoinen viihderobotti Jukke Tronic meni rikki. Se olikin monta moninaista vuotta vanha, jonka he olivat ostaneet edellisen vuosikymmenen puolivälissä, vähän ennen kuin saivat vuokralaiselta viihderobotti Lassen. Nyt molemmat, Jukke ja Lasse ovat lopullisesti hajonneet. Ensin Lasse Tronic hapettui ja sitten myös Jukke Tronic.

Antti epäilee, että pikkuveli olisi tahallaan potkinut Jukke Tronicia, jotta siitä pääsisi eroon. Robotti oli hyvin mieluinen Fridalle ja lapsille. Robotissa oli kummallinen tekovika, kun jäähdytysneste tahtoi vuotaa lattioille niin, että sukat olivat jatkuvasti märkinä. Myös Antin ja Annan luonakin voi sukat kastua Johannan sylkiklöntteihin, kun tällä on tapana syljeksiä lattioille. Syynä on kynsien pureskelu ja sitten sylkee ulos bakteerit ja virukset. Hän kuvittelee basillit lähtevän pois suusta sylkäisten. Kun pikkusisko sattuu astua sylkiklöntin päälle, niin hän tuhahtaa "Hyi soatana, sehän on Johannan sylky!"

Kaarlo ja Frida päättivät, etteivät enää hanki uutta viihderobottia samasta syystä kuin Antti ja Anna. Jeesus tapaa usein kitistä, että haluaisi viihderobotin, edes pienen sellaisen.

Anttia kävi kovasti sääliksi Johanna rukka, joka ikävöi robotin hajoamista. Hän monesti on pohtinut kuinka voisi hyväillä tämän paljasta ihoa. Häntä tekee ihan kipeää, kun on rakastunut omaan tyttäreeseen. Hän on pohtinut, jos jostain saisi käsiin nukutusainetta, jolla nukuttaisi Johannan, sillä välin, kun vaimo on iltavuorossa. Apteekeista ainetta ei saa ilman reseptiä. Netistä sitä voisi laittomasti tilata mutta sitä riskiä hän ei uskalla ottaa.

Kun vaimo on iltavuorossa ja lapset ovat menneet nukkumaan, niin Anttia kiihottaa valtaisesti, kun tekisi mieli mennä vanhimman tyttären huoneeseen lempimään. Hän ei tiedä kuinka tämä reagoisi, kun muutenkaan ei suostu halattavaksi.

Johannan huoneen ovea ei voi lukita, kun sisäovet ovat kuluneita ja turvonneita. Nekin pitäisi joskus vaihtaa, pohtii Antti, kun myöhään illalla istuu keittiönpöydän ääressä tuijottaen Johannan huoneen ovea. Välillä hän käy kurkistamassa oven raosta joko tyttö nukkuu. Kun siltä vaikuttaa, niin hän hiippailee tämän sängyn viereen ja ihailee kaunistä tytärtään, kunnes älyranneke toppuuttelee; *Mene olohuoneeseen, noniin!* Antti poistuu Johannan huoneesta, ettei vain älyranneke piippaisi. Hän kumartuu Johannan pään yläpuolelle ja pikkurillillä raottaa takin reunaa ja ihailee tämän vaaleaa pulleaa poskea. Koskea hän ei uskalla, ettei tämä heräisi ja ihmettelisi. Älyranneke saattaisi möläyttää piippauksen, ajattelee Antti.

Nuorimmaiseen hän ei ole samalla lailla ihastunut eikä Johannastakaan ennen kesälomamatkaa. Menomatkalla hotellissa hän rakastui tähän.

14 Augustia Antti täytti neljäkymmentä. Nyt häntä ei enää voi kutsua pikkuipanaksi, ei edes leikillään. Anna oli täyttänyt saman verran 17 Juuni, ja molempien merkkipäivät olivat kuin holografisia speaktaakkeleita: tötteröhattuja, tuuttisia, ja asunto koristeltuna kullanvärisillä serpentiineillä, jotka hohtivat kevyesti UV-valossa ja vaihtelivat väriä tunteiden mukaan – sinistä, kun joku muisti vanhan surun, punaista, kun joku nauroi liikaa.

Anna sai huippumodernin kauko-ohjattavan mikroaaltouunin merkkiä Panasonic, joka ei vain kypsennä ruokaa, vaan myös keskustele. Kun ruoka on valmis, uuninovi avautuu itsestään ja tarjotin liukuu ulos kuin lentävä matto. "Näppärää vai kuinka?" sanoi puhesynteesi, jonka ääni oli valittu Annan toiveesta muistuttamaan nuorta Sihvo Malmioksaa, hänen nuoruutensa idoli.

Mukana tuli kokkauslukulaite – ohut, läpinäkyvä tabletti, joka projisoi 3D-ohjeita ilmaan. Taco-piirakat tanssivat hologrammina keittiössä, ja riekon höystä esitteli virtuaalinen kokki nimeltä *Chef Riekko*,

joka puhui kainuulaisella murteella. Anna haaveilee oppivansa laihialaisia kehopiirakoita, jotka höyrytetään upporasvassa ja lämmitettiin mikroaaltouunissa – resepti on vielä salattu, mutta ehkä kokkauslukulaite päivittyisi pian.

 Antti sai syntymäpäivälahjaksi valtavan seinän peittävän kuvaruudun, joka yhdistettiin suoraan Kivinen areena Liveen.

Johanna ja Hissu kuvasivat juhlia kahdella drone-kameralla, jotka leijuivat huoneessa kuin hiljaiset perhoset. Videokuva siirtyi vuorotellen heidän kameroistaan areenan Liveruutuun, jossa sukulaiset ympäri Suomea saattoivat osallistua etänä. Tallennus tapahtui automaattisesti, ja tekoäly lisäsi juhliin taustamusiikkia, joka mukautui vieraiden tunnetiloihin.

Isän ja tyttären hetki – hiljainen jännite

Antti halusi halata Johannaa, kun äitimuori filmasi. Pitkän suostuttelun jälkeen Johanna antoi halata. Isä halasi pitkään ja hellästi – aivan liian hellästi. Mitä pidempään hän halasi, sitä enemmän hän tunsu rakastuvansa. Ihme kyllä, kun tekoäly ranneke ei piipittänyt. Halauksen jälkeen hän vilkaisi rannekeensa näyttöruutua, jossa luki; *Nonniin!*

Johanna ei tiennyt, eikä saanut tietää syytä isän pitkään halaukseen. Hän halusi vain tehdä synttärisankarin iloiseksi, mutta myöhemmin ei kyennyt katsomaan halausvideota. Se muistutti häntä yläasteen Mattista ja Monnista, joille hän oli tuhlannut halauksia.

Juunissa kun Asta käly tuli Annan synttäreille, hän vitsaili istuvansa niin pitkään, että näkee synttärisankarin rupsahtavan. Anna vastasi, että aikoo juottaa niin paljon, että näyttää aina vain nuoremmalta. Mutta Astan vitsien takana oli pelko: paha rintasyöpä, solumyrkyt, tukka lähtenyt, vasen rinta leikattu. Lääkärit uskoivat paranemiseen, mutta Asta ei. Hän tilasi vaalean peruukin Kyllönen Salongista – samanlaisen kuin hänen oikea tukkansa oli ollut. Perukin alla alkoi tukka kasvaa.

Kyllönen Salongin puhelu – Johannan muisto

Kampaamo sijaitsee Isokadulla Forssan uudessa keskustassa, ja sen omistaa mustapitkätukkainen Sirpa Kyllönen, kainuulainen humoristi. Kun Johanna oli äidin kanssa siistimässä tukkaansa, kampaamoon tuli härski puhelu: "Antaako Sirpa ranskalaista hierontaa?" Sirpa nauroi: "Valitettavasti sitä ei voida antaa, mutta tukka voidaan leikata eli teällä tukkia ajetaan!" Johanna nauroi mukana, mutta jäi miettimään, mitä ranskalainen hieronta oikeastaan on. Ehkä hän antaisi sellaisen joskus Miltonille, jolla on ihana pornoääni – ainakin Johannan mielestä.

Syksy 2019 – Johannan lukiospesiaalivuosi ja NFY-yhdistyksen nousu

Syksyllä Johanna aloitti lukion toisen vuosikurssin. Valkolakki hämmöittää kahden vuoden päässä, mutta tulevaisuus ei näytä kirkkaalta. Lukiospesiaalikoulun algoritmipohjainen arviointijärjestelmä ei tuota kovin painavia merkkejä työmarkkinoilla, ja Johanna tietää sen. Hän toivoo, että ammatinvalinnanpedagogi – robottikonsultti nimeltä *Work path 9.3* – hommaisi hänelle hyvän työpaikan. Hän ei tule ajatelleeksi, että voisi jo nyt neuvotella yritysten kanssa, sillä nynnymäisestä työstä ei ole sellaiseen. Jos hän olisi itsenäisempi ja jämerämpi, niin robottikonsultti hommaisi työpaikan. Kerta hän on nynnymäisen saamaton tytön tyllerö, niinpä työharjoitteluasiat hoitaa harmaatukkainen Esteri Hannula.

NFY – Ne Funktorajoitteiset Yhdistys

Milton ja Martti houkuttelivat Johannan vastaperustettuun NFY-yhdistykseen, joka toimii Euroolan korttelitiloissa kahden punatiilisen kerrostalopitkon välissä. NFY:n tiloissa on holografinen bingoalusta, DJ-pallin takana neurovalokuituvalot, ja veikkauskävely tapahtuu virtuaalilasien avulla, joissa pelaajat näkevät vaihtoehtoisia reittejä ja tulevaisuuden sääennusteita.

Johanna alkoi käydä torstai-iltaisina tupailloissa Miltonin mieliksi, mutta ei aio liittyä jäseneksi. Kotona hän kertoo vanhemmilleen ujusti, että koulukaveri houkutteli vapaa-ajan yhdistykseen, joka on niille funktorajoitteisille, muttei tarvitse olla funkis, jos siellä käväisee. Hän ei mainitse kavereiden nimiä eikä yhdistyksen oikeaa nimeä – vain lyhenteen: NFY.

Pikkusisko vitsaili, että isosisko voisi ehdottaa yhdistykselle slogania; tule NFY:iin, niin oot nuffy. Nuffy on modernia Hämeen murretta tarkoittaen mahtavaa Coolia henkilöä.

Pässinpaperit ja Insurance Cash

Funktiorajoitteisuus on Kivisten perheessä tabu. Kaikki tietävät Johannan olevan funktiorajoitteinen, mutta siitä ei puhuta. Työkyvyttömyyseläkeanomus lähetetään paperikirjeenä Insurance Cashiin, federaation yhteiseen Kansaneläkelaitokseen. Johanna kutsuu anomusta pässinpaperiksi. Hän haluaisi normaalipalkkaa, vaikkei ole edes töissä. Lukiospesiaalin meriitti ei paina, ja funktiorajoitteisten on vaikea saada ansiotyötä.

NFY:n tilat sijaitsevat Maamiehentien varrella, vastapäätä pistetaloja. Pohjoispuolella on vapaa-ajantalo, jossa Johanna kävi ala-asteella keramiikkakurssilla. Hän oli liimanäppinen tyttö, joka turmeli toisten keramiikka työt. Kurssia veti Allu Pulkkinen, jonka vaimo Arja toimii paikallisen Workers Party - puolueen Kainuu-jaostossa. Heidän poikansa Kassu juontaa Radio Three Townin nuortenohjelmaa yhdessä Nino Hyrskyn kanssa. Johanna kuuntelee ohjelmaa innolla ja kiihottuu, kun kuulee Nino Hyrskyn äänen – hän kuvittelee tämän olevan yhtä seksikäs kuin Backman ja Järvi-Merki.

Kun Kiviset asuivat Eurolassa 2970-luvun alussa, ja pikku-Johanna leikki joskus Kassun kanssa. Hänellä ei ole muistikuvia, mutta äiti on kertonut paljon. Johanna haaveilee, että voisi aloittaa leikkimiset uudelleen – tällä kertaa ranskalaisella hieronnalla, kuten hän tapaa mielessään pohtia.

Bingo, DJ-ilta ja Huoltamo-musikaali

Ensimmäisessä NFY:n bingoillassa Johanna voitti hopeatarjottimen. Seuraavassa kaktusruukun, jossa vilkkuvat LED-lamput. Kaktus muistuttaa häntä murhatusta pääministeristä – *una cactus*, sen verran espanjaa hän osaa.

DJ-iltana Johanna oli *tiskijossuna*. Hän toi mukanaan USB-kalikan, johon oli ladannut Huoltamo-musikaalin kappaleita.

Musikaali perustuu Kulttuuriputkilo Incin TV-sarjaan, joka kertoo Roista ja Reijosta, huoltoaseman veljeksistä, jotka laulavat ja tekevät mainoksia. Johanna osti kalikan Coop Domukselta ennen sen muuttamista Ylicityn kauppakeskukselle.

 Yhdistyksen vetäjä Pirjo Jussila – kaljupäinen, baskerilla peittävä, humoristinen tulisielu – filmasi jokaisen DJ:n multimediakameralla. Pirjo selosti: "Ny DJ:n pallil istuu tiskijossu Johanna." Miltonin vuorolla hän oli perinteinen tiskijukka. Milton soitti iskelmää ja gospelia. Kamerasta oli liveyhteys yhdistyksen kotisivulle.

Johanna käy NFY:n tupailloissa bussilla. Adjutantintorilla hän kohtaa Miltonin ja Martin. Bussissa hän ja Martti kujeilevat, Milton juttelee kuskin kanssa. Milton käy skientologikirkon kokouksissa, mutta ei kerro Johannalle, ettei tämä menisi jammailemaan sinne. Helluntaiskientologit voisivat pahoittaa mieltänsä ja luokitella Johannan syntiseksi maan matoseksi.

Johanna ei halua liittyä yhdistykseen. Kiviset eivät ole yhdistysihmisiä – paitsi Kaarlo ja Frida. Antin ja Annan motto: "Yhdistykset ovat turhia rahanreikiä eli herrojen kotkotuksia.", kuten he asian ilmaisevat.

Milton yrittää houkutella Johannaa jäseneksi, mutta tämä vastaa aina: – "Niin haaskaa ei sentään piä olla!" – "Haha, kyllä sie oot lystikäs." – "Äh, sen tietäköön katti!" Marttia naurattaa joka kerta. Johanna rakastaa vakioireplikkejä – hän on kuin televisio, joka esittää paljon uusintoja.

Pirjo Jussila on inspiroiva esimerkki siitä, miten yksilön intohimo ja päättäväisyys voivat rakentaa paremman huomisen. Vaikka hän onkin kaljupäinen ja peittää päätään elämää nähneellä baskerilla, Pirjon sydän sykkii yhteisön puolesta ja tulevaisuuden mahdollisuuksille. Hänen lämmin huumorintajunsa ja kannustava asenteensa luovat ilmapiirin, jossa jokainen tuntuu tervetulleelta ja arvokkaalta. Ilman Pirjon kaltaisia tulisieluja NFY-yhdistys ei olisi noussut toimivaksi yhteisöksi, jossa funktiorajoitteiset löytävät sekä vertaistukea että uusia mahdollisuuksia oman polkunsa rakentamiseen.

Pirjon ja muiden perustajajäsenten rohkeus irrottautua perinteisestä valtakunnallisesta yhdistyksestä antoi mahdollisuuden luoda uudenlaisen yhteisön, jossa korostetaan tulevaisuuden uskoa ja yksilön potentiaalia. NFY:n tiloissa suunnitellaan ja toteutetaan tapahtumia, joissa yhdistyksen jäsenet voivat kasvaa, kokeilla uutta ja löytää omia vahvuuksiaan – unohtamatta yhteisöllisyyden voimaa, joka auttaa vaikeinakin hetkinä.

Pirjo asuu Hämeenlinnassa ja ajaa päivittäin Forssan ja Hämeenlinnan väliä, mikä osoittaa, että tulevaisuuteen uskova ihminen on valmis näkemään vaivaa yhteisönsä eteen. Hän muistuttaa, että tulevaisuus tehdään yhdessä, eikä kukaan jää yksin – jokainen voi olla osa muutosta, ja pienilläkin teoilla on suuri merkitys. Tämä henki tarttuu myös muihin, ja tulevaisuus näyttää piirun verran valoisammalta.

Vaikka Johanna ja monet muut Kivisten suvussa eivät ole yhdistysihmisiä, Pirjon esimerkki osoittaa, että perinteitäkin voi haastaa, ja yhteisten tavoitteiden avulla voidaan rakentaa uudenlaisia mahdollisuuksia tulevaisuuteen. Yhdistys ei ole vain turha rahanreikä, vaan parhaimmillaan se on kasvualusta, jossa jokainen voi kukoistaa omana itsenään ja löytää uuden suunnan elämäänsä – kuten suomalainen sananlasku sanoo: ”Ei kysyvä tieltä eksy”, yhdessä eteenpäin kulkien löydämme tien kohti parempaa huomista.

Varsinkin Antin ja Annan perheen motto on, ettei kannata kuulua mihinkään yhdistykseen, sillä yhdistykset ovat turhia rahanreikiä eli herrojen kotkotuksia.

Syksy 2019 – Johanna PTO-jakso Forssa Housella

Myöhemmin syksyllä Johanna aloitti neljän viikon PTO-jakson (praktinen työhön orientointi) Forssan yleishyödyllisessä asunto-osakeyhtiössä Forssa Housessa. Hänet nimettiin kiinteistöhoitajateknikkoharjoittelijaksi Puro-Onnelan kortteliin – kävelymatkan päässä kotoa, mutta kaukana mukavuusalueelta.

Korttelissa on yksitoista keltaista kolmikerroksista taloa, joiden jätehuolto on automatisoitu: roskakuilut johtavat jätemyllyyn, joka jauhaa jätteet murusiksi. Johanna tehtävänä oli tyhjentää murupesät ja siirtää ne metallipönttöihin, jotka tunnistavat sisällön RFID-murukoodien avulla. Murupesää tyhjentäessä Johanna hyräili vanhaa iskelmää *Missä murusen on*, ja jostain syystä mieleen tuli Jeesus-serkku, vaikka tämän ikivanhan iskelmämallituksen on kauan sitten levyttänyt muuan Jenni Vartiainen, kuka lieneekään, vatuloi Johanna.

Johanna työohjaaja oli mustatukkainen, isorintainen nainen, joka otti tirsat ruokatunnilla kiinteistöhoitajien taukotilassa. Nimeä Johanna ei koskaan muistanut – ehkä se oli liian tavallinen. Forssa House Puro-Onnelan työnjohtajattaren nimi jäi Johanna mieleen, Jean Knack Tranberg.

Sillä välin, kun työohjaaja otti tirsat, niin Johanna luki aikakausilukulaitelehtiä ja haaveili piirtämisestä. Kotona hän piirtää hahmoja, joilla on isot rinnat, mustat hiukset ja paksut sikarit – aivan kuin Nino Järvimerkillä, jonka ääni sai Johanna sydämen värähtelemään.

Jätehuolto ja omenapuut

Antin talon jätessäiliöt sijaitsivat autotallinluiskan betonipoterossa. Vieressä on kaasupullojen säilytys, ja niiden välissä portaat puutarhaan, jossa Oskari on rakentanut huvijahdin ja nikkaroinut valkoisen puutarhakeinin omenapuun alle. Omenat putoavat hiljaa, kuin muistot, ja Johanna miettii, voisiko joskus piirtää puutarhan, jossa jokainen omena on entinen halaus. Puro-Onnelan jätehuoneessa on monimutkainen jätemylly.

Polttoöljyviemäri ja ympäristörikosvankila

Eräässä asunnossa viemäri haisi polttoöljyltä. Asukas – vaaleapitkätukkainen hujoppi – oli kaadellut öljyä viemäriin. Kiinteistöhoitajateknikko otti näytteen, ja ympäristöviranomaisen tuomitsi miehen kuukaudeksi Hämeenlinnan ympäristörikosvankilaan, jossa hän joutui opiskelemaan ympäristöoppia. Johanna mietti, miltä tuntuu olla vankilassa, jossa ei ole kaltereita vaan kompostointikursseja.

Sähkötraktori ja haravointimatka Omahimalaan

Seuraavalla viikolla Johanna haravoi paineilmaharavalla Poliisi-korttelissa Omahimalassa. Sinne mentiin sähkötraktorilla, jota ohjasi työohjaaja. Johanna olisi halunnut ajaa, mutta työohjaajalla ei ollut valtuuksia antaa funktiorajoitteisen ohjastaa traktoria. Pyörätietunneli tennishallin ja valtatie kakkosen välissä tuntui kuin portilta toiseen ulottuvuuteen – ehkä Cajanus-planeetalle, josta Johanna oli kuullut huhuja.

Omahimalan halki menee Vilho Hansun katu, jota pitkin Johanna tapaa sunnuntaisin potkitella potkulaudallaan keskustaan tankkaamaan kainuulaisen iltapäivälukulaitelehden, jota ei voi ladata netistä.

Torstai-iltaisain Radio Three Townin Kainuun kielisen Tuplatunnin jälkeen on Kainuun kielinen nuoriso säpinäohjelma Pantarhei, jota Johanna tapaa huoneessaan kuunnella ja unelmoida jatkista.

Juontajat Kassu Pulkkinen ja Nino Hyrsky soittavat modernia Kainuulaista nuorisomusaa. Nino nimi saa Johannan kiihottumaan – hän kuvittelee tämän olevan yhtä herkullinen kuin kaimansa Backman sekä Järvimerkki.

Eräänä päivänä Johanna kävi työohjaajansa kanssa Pekkasiini-korttelissa katsomassa suihkulettoa, joka oli murjottu hampailla.

Asunnon nuori punatukkainen nainen avasi oven ilkosillaan. Onneksi molemmat korjaajat olivat naispuolisia. Johanna mietti, miltä tuntuu olla tyttönainen – naimaton, itsenäinen, mutta silti haavoittuva.

 Hornet korttelissa Johanna kävi työnohjaajansa kanssa yksiossää, jossa asui toinen tyttönainen. Ihan hieno yksio, ajatteli Johanna. Hienompi kuin Vattulan mummon vesitorniyskiö.

Johanna ei tiennyt, että vanhemmat olivat jo pitkään olleet tonttijonossa – ehkä omakotitalo olisi pian tulossa. Hornetin pohjoispuolella, Honkalehdontien toisella puolella, olevaa siirtolapuutarhaa ollaan lakkauttamassa koska alueelta tullaan jakaa omakotitalotontteja. Ehkä Johanna vanhemmat saisivat tontin täältä.

Hornet korttelissa on punaisia parakkimaisia talopitkoja. Hornet Pubin entisissä tiloissa toimii nykyään esikoulu Keltasirkku. Johanna mietti, voisiko joskus piirtää pubin, jossa lapset laulavat karaokea.

Viimeisellä viikolla Johanna oli Vironmäen palvelutalolla. Hän vaihtoi putkivalaisimia ja haravoi. Eräs mummeli etsi avainkorttia lompakostaan, josta pilkisti näkkileipä juuston kera. Juustonmurut putosivat lattialle, mutta Johanna pidätti naurunsa. Myöhemmin hän löysi avainkortin automaattikahvilasta ja sai kiitokseksi sinisen suklaalevyyn Farsanilta – skandinaavinen makeisjätti, joka käy jatkuvaa oikeustaistelua Fazeria vastaan.

 Käytävillä soi vaimeaa pop ja rock, mutta nykyään vanhuksat haluavat teknomusiikkia, jossa on vaikutteita rapista. Suosittu artisti on Dr. California – tummaihoisen ortopedi, joka räppää vastaanotolla. Hänen hittinsä No Alcohol ja Hello California soivat myös palvelutalon kaiuttimista.

Palvelutalo sijaitsee Tasavuorentien perällä. Junaratasillan takana on Zumilan pienteollisuusalue, jossa valmistetaan muun muassa holografisia matonkopistimia ja paineilmaharavia. Johanna mietti, voisiko joskus työskennellä Zumilassa – ehkä piirtäjänä, ehkä teknikkona, ehkä vain haaveilijana.

Puro-Onnela korttelissa asuu Johannan entinen luokkakaveri, Tiina Risula, mutta tätä ei näkynyt sillä pimu opiskelee tätä nykyään Arttu Lehto-oksen lukion verstasteknisellä linjalla.

Korttelin itäpuolella on Itäinen Margariinitie. Puro-onnelaa vastapäätä on tennishalli, jonne pääsee Kardaantien kautta. Valtatie kakkosen meluvallin suuntaisesti menee Pohjoinen Margariinitie. Korttelin länsipuolella on Unikkotie, jonka ja Pohjoisen Margariinitien kulmauksessa on aiemmin ollut piskuinen Coop Konsum, joka lopetti, kun Vironmäen ostoskeskus valmistui edellisen vuosikymmenen alussa. Korttelin pohjoispuolella on Floorantie, joka menee Auringonkukantien ja Itäisen Margariinitien välissä. Floorantien toisella puolen, Puro-Onnelaa vastapäätä on kunnan puutarha, jossa kasvatetaan puistojen kukkasia.

Itäinen Margariinitien varrella, mäen harjanteen päällä kunnan puutarhaa vastapäätä, on Vironmäen Day Center, jonne Johanna ei missään nimessä halua joutua. Hän olettaa paikan olevan vaivaisten koulu. Siinä Johanna on väärässä, sillä Day Center on suojatyöpaikka Daily Activity. Monesti Johanna sekä vanhemmat ovat nähneet Day Centerin edustalla funktiorajoitteisia, joita Johanna kutsuu naamavikaisiksi tursakkeiksi.

Kunnan puutarhan pohjoispuolella on Vironmäentie, josta äskettäin Oskari ja Hissu ostivat pienen valkoisen omakotitalon, kun eivät jaksaneet ja uskaltaneet asua Palmuniemen autotallin yläpuolella hirvittävässä kemikaalisissa katkuissa. Ehkä Oskari olisi saattanut ottaa lain omaan käteen ja tyhjentää mulkeron autotallin mutta onneksi talon nykyinen omistaja on hänen poikansa Antti, joka toppuutteli isäukkoa, jotta tämä välttyisi käräjöinniltä.

Oskarin ja Hissun valkoinen kaksikerroksinen omakotitalo sijaitsee Vironmäentie kymmenessä. Heillä ei ollut pitkä muuttomatka. Monesti Oskarin älyranneke piipittää ja kehottaa ottaa rauhallisesti. Hän olettaa rannekkeen viestin olevan pelkkä vitsi.

Vernerin ja Astan perhe asuu ihka uudessa omakotitalossa Veemaan maaseutulähiössä. He omistavat yhä pienkerrostalon Vironmäellä, Vanha Tammelan tie 61. Asta suunnittelee uudenvuodenjuhlia, jossa olisi ennustuksia. Hän on lukenut nettijulkaisuista, että tarjottimen päälle pitää laittaa kahvikuppeja nurin päin ja kuppien sisään tulee laittaa erilaisia pikku esineitä kuten havu sekä sormuksen. Tätä suunnitellessa älyranneke piipittää hulluna. Näyttörudulla lukee; *ennustuksesi on huono juttu*. Astan mielestä ennustus kannattaa järjestää.

Jouluna Kiviset eivät enää kokoontuneet mummolaan ja ukkilaan, sillä lapsenlapset olivat jo sen verran isoja, etteivät enää uskoneet joulupukkiin – tai tarkemmin, eivät enää uskoneet biometrisesti autentikoituun holografiseen pukkiin, joka oli viime vuosina korvannut vanhan punanuttuisen version. Oskarin ja Hissun talossa, joka oli rakennettu osittain Marsista tuodusta basaltista ja osittain kierrätetystä nanokuidusta, ei enää syntynyt entisen kaltaisia jouluperinteitä. Vanhukset olivat päättäneet kiertää vuorovuosina kunkin pojan perheen luona, ja juhlat pidetään hybridisti – osa perheestä fyysisesti läsnä, osa virtuaalisesti neuroverkkoyhteyden kautta. Heidän talonsa kellarissa on pienenäinen sauna sekä nikkariverstas, jossa Oskari yhä sorvailee lampunjalkoja, joihin asentaa pieniä led-lamppuja. Osa ledeistä on lähtöisin Annan ja Antin Aunus Tipsusta. Harmi vaan, kun viihderobotin puhesyntikkaa ei voitu pelastaa, kun oli pahoin hapettunut.

Jouluviikolla Kolumbiassa tapahtui vallankaappaus. Hirmuhallitsija Nicholas Ciaohau, joka oli hallinnut maata vuosikymmeniä neuroalgoritmien avulla, syrjäytettiin, kun kansa sai tarpeekseen. Bogotassa järjestettiin suurmielenosoitus, ja kansa onnistui saada mellakkapoliisin ja sotilaat puolelleen. Nicholas ja hänen vaimonsa Elena joutuivat astumaan ulos loistopalatsistaan, joka oli rakennettu holografisesta marmorista ja varustettu tekoälyllä, joka osasi säveltää oodeja hallitsijalle. Palatsin ulkopuolella heidät ammuttiin. Uutiskuva, jossa Nicholas ja Elena makasivat maassa luodinreikä otsassa, levisi ympäri maailmaa. Euronewsin kvanttireportteri totesi, että nyt he ovat kiltejä diktaattoreita, viitaten siihen, että heidän tekoälykopionsa oli jo ehditty rekonstruoida ja ohjelmoida uudelleen. Palatsista tehtiin Meksikon kansallismuseo. Nicholas Ciaohau salissa soi taustalla ikivanha amerikkalainen valssi nimeltä *Trump's Better Walz*, josta on tullut diktaattorien lempimusiikkia.

Etelä-, Keski- ja Pohjois-Amerikassa on tapahtunut merkittäviä muutoksia. Yhdysvaltain presidentti Michael Gorge on myöntänyt useille osavaltioille täyden itsenäisyyden. Maassa on käynnistetty uudistuksia, kuten *The Reforms* ja *The New Times*. Monet kansalaiset ovat ilmaisseet halunsa, että osavaltiot eroaisivat liittovaltiosta. Euroopassa tätä kehitystä on kutsuttu Amerikan Megaxitiksi. Samalla sana Brexit on saanut uuden merkityksen sosiaalisen median kaverilistalta poistumiselle.

Minnesotan osavaltiossa on aloitettu niin kutsuttu *Singing Revolution*, eli laulava vallankumous, jossa kansa kokoontuu urheilukentille laulamaan minnesotalaisia kansanlauluja, jotka on päivitetty kvanttisynteettisiksi versioiksi. Minnesotan uudeksi lipuksi on valittu kultasinihimusta raidallinen lippu, jonka keskellä oli Minnesotan vaakuna.

Johannan mieleen on iskostunut minnesotalainen punklaulaja Willy Oak, jonka Hello Reform -kappale soi monella eurooppalaisellakin radiokanavalla. Kappale on hauskan kuuloinen Minnesotan murteella, jossa on pohjoismaisia lainasanoja, kuten *perkele*, *Jävla* ja *Hölmö*, jotka saavat Johannan hymyilemään. Juuri sen vuoksi Johannaa on alkanut kiehtoa tämä osavaltio sekä punklaulaja, vaikka muuten hän ei punkmusiikista pitänyt – se oli hänen mielestään semmoista rääkymistä, että aivot menivät sekaisin.

Suomessa suosituin punkbändi on Eppu Vihreä, jonka menestysshitti Kahdeksansataa astetta soi usein Johannan pikkusiskon huoneesta, kun Johanna salakuuntelee rappusten alla. Hän vierastaa nuorisomusiikkia, sillä vuosikymmenen alussa isä ja äiti olivat kutsuneet listahittejä raggarmusiikiksi. Tämän vuoksi Johanna oli karsastanut Lappeenrannassa Anti-Markuksen ja Suffelin musiikkimakua, vaikka sisimmässään hän oli salaa fanittanut Stray Dogsin biisejä. Yhä vieläkin Johanna vierastaa populaarimusiikkia, mutta pikkuhiljaa hän on pääsemässä pois tästä kummallisesta pop-musiikkijoudesta. Isä ja äiti fanittavat nykyiskelmää, joka on paljon iloisempaa kuin muinainen suomi-iskelmä – ja nykyään se on sävelletty yhteistyössä tekoälyn kanssa, joka osaa analysoida kuulijan tunnetilaa ja säätää sävelkulun sen mukaan.

Uudenvuodenaattona Antin ja Annan perhe oli Vernerin ja Astan luona, jossa kummitäti järjesti kummalliset ennustuskupit. Johanna nosti omaa kuppiaan ja sieltä paljastui havu.

Asta sanoi, että havu tarkoittaa surua. Johannan sydän hyppäsi kurkussa asti; Kuka pukeutuu surupukuun, ei kai joku ärry kuolemaa harrastamaan, ajatteli Johanna. Ei kai meikä mandoliini, ajatteli hän.

Keväällä 1990 Johannan luokka teki koulumatkan Moskovaan.

Keväisenä aamuna Johanna seisoj kotipihalla matkalaukku vierellään, silmälasit olohuoneen hyllykön ylimmällä hyllyllä. Hän vanhempiensa siunauksella päätti jättää rillit kotiin, jotta olisi rennempi.

Isä kyyditsee hänet Forssa-Jokioinen lentokentälle, jonka vieressä sijaitsee Brandcarin tehdas. Äiti on mukana, sillä hän jatkaisi matkaa kauppaan ja kotiin perheen sähköautolla, jonka Antti luovuttaa vaimolleen tehtaan pääportilla. Lentokentän ja tehtaan välissä kiemurtelee valtava koerata, jossa Brandia-autoja testataan sekä fyysisesti että virtuaalisesti.

Antti jatkoi töihin, ja potkulaudalla kotiin paluu odotti iltapäivällä – se oli ladannut itsensä aurinkopaneelilla ja tervehtisi häntä: "Tervetuloa takaisin, Antti. Päivän stressitasosi on 3,2."

Ennen lentokenttää Kiviset hakivat Miltonin, Johannan koulukaverin ja salaisen ihastuksen. Pedagogit olivat ylipuhuneet Johannan järjestämään kyydin, eikä siihen paljoa tarvittu – rakastunut Johanna suostui heti. Milton ei halua Johannasta tyttöystävää, vain kaverin, mutta Johanna sai nyt tietää hänen kotiosoitteensa, Kahlaajan tie 21, jota poika oli yrittänyt salata vuokraemäntä Wallyn takia.

Milton oli hiljainen autossa, vastaili vain vanhempien kysymyksiin. Johannaa jännitti, että hän paljastaisi koulun pikkujäynät, mutta nuoriherra pysyi vaii.

Anna rallatteli vanhaa käännösrallatusta: "Minä tulen kateelliseksi..." ja vilkuili lentokoneita, sillä hän on suuri lentokonefani.

Terminaalissa luokanvalvoja Olli Saarinen huomasi, ettei Johannalla ollut silmälasia. Hän yritti soittaa kotiin, mutta Johanna tiesi, ettei kukaan ollut siellä – äiti on pysäköintialueella, isä töissä ja pikkusisko koulussa. Hän stressaantui, vaikka oli sopinut vanhempien kanssa, ettei ottaisi lasia mukaan. Olli seisoj puhelin korvalla, ja Johanna päpätti: "Kyllä mää pärjään ilman silmälasia!"

Milton yritti rauhoitella: "Lasit päälläs sää oisit selevästi vetävämpi." Johanna tuhahti:

"Äh, kyllä mie pärjään ilimankin silmälasia ja siun pöksys on aikamoinen vetovoima!" Touko

Hellamaa puuttui keskusteluun: "Johanna, sie olet jääräpäinen kuin punanen porsas!" Milton naurahti:

"Punainen porsas?" Touko kohautti olkapäitään: "Voitane olla, jos joku hupakko on menny ne maalaamahan."

Olli vitsaili: "Juu, rillit ovat tulos lentokentälle!" Johanna vilkaisi panoraamaikkunasta – äiti istui auton konepellillä ja poltti valtavaa sähkökupakkaputruunaa. Transithallissa Johanna tunsj olevansa voiton puolella. Lentokoneessa Olli vielä vitsaili: "Rillit ovat rahtiruumassa!" ja nauroi makeasti.

 Lentokone on Brandia Jet 340 – ympäristöystävällinen minimatkustajasuihkukone, valmistettu Joensuussa. Johanna istuu siiven kohdalla, toivoi paikkaa Miltonin vieressä, mutta tämä oli ehtinyt asettua Martin ja Leena Hyssylän väliin.

Leena on uusi luokassa, siirtymässä seuraavaksi Pirkkalan maatalouslukioon. Johanna koki hänet lemменkilpailijaksi – Leena on rohkeampi, hyväilee Miltonin hartioita ja reisiä. Johanna on helpottunut, että Leena lopettaisi syksyllä, mutta harmissaan, että myös Milton lopettaisi lukion. Milton ei halua kumppaakaan – hänellä on kiikarissa skientologikirkon herkkupaloja.

Milton ja Martti käyvät viikoittain *Kristitty koulussa* -tuokiossa, jota vetää uskontopedagogi. Johanna ei ollut hoksannut, että idoli oli pamahtanut uskoon. Tuokio on eräänlaista uskonnollista sosiaalista harjoittelua – joskus käytiin Hämeenlinnan kristillisessä kirjakaupassa.

Pietarissa tehtiin koneenvaihto. Moskovassa he saapuivat Aeroflotin bussilla Moscow Cityyn, josta raitiovaunu kuljetti heidät Vladimir Putin Ulitsalle. Pedagogit päivittelivät kadun nimeä, kun se oli nimetty muinaisen diktaattorin mukaan. Johanna sanoi, että ehkä se on vain venäläistä huumoria.

Huoneistohotelli Rossija oli siisti, käytävät muistuttivat palvelutaloa. Huoneessa Johanna varasi sängyn ulko-oven läheltä – jos Leena saisi mustasukkaisuuspsykoosin.

Hotellitietokone toivotti heidät tervetulleiksi kolmella kielellä; *Tervetuloa Johanna ja Leena – Welcome Johanna and Leena - Добро пожаловать в Джоанна и Луна*

Johanna ja Leena jakavat hotellihuoneen koska Jaana Pösö sai oman huoneen ja ei ollut vara hankkia kahta yhdenhengenhuonetta. Syy miksi Jaana sai oman huoneen, on että tässä vastikään hän on ollut takapuolileikkauksessa. Häneltä poistettiin joitakin märkäpaiseita pyllystä. Siitä hän jaksaa puhua lähes päivittäin, jopa ruokapöydässäkin.

Illallinen syötiin Pizzeria Putinassa, jossa pizzat olivat valtavia ja holografisesti koristeltuja. Seuraavana päivänä Johannan luokka kierteli ympäri Moskovaa, joka oli muuttunut radikaalisti viimeisten vuosisatojen aikana. Lenin-mausoleumi oli purettu jo 2800-luvulla, ja sen tilalle oli rakennettu Stockmannin tavaratalo, joka toimi nyt myös kulttuurikeskuksena ja holografisena historianäyttämönä. Leninin ruumis oli haudattu Pietariin, ja mausoleumin paikalla on interaktiivinen näyttö, jossa saattoi simuloida keskustelun muinaisen johtajan kanssa.

Punaistentorin keskellä seisoo futuristinen yhdenhengen torikirkko, eräänlainen pikarippituoli, jossa kävijä saattoi tunnustaa syntinsä tai keventää sydäntään, jos vaikkapa kahvilan duunari olisi epäilelu, kuten opastaulussa lukee englanniksi ja venäjäksi. Johanna kysyi pedagogeiltaan, että kuka mahtaa olla noin kamala kahvilan duunari, johon Allu: "Eiköhä se ole joku vanahan Putinin ryyppykavereist..."

Torikirkon seinän takana istuu päivystävä kielitaitoinen pastori – tai tarkemmin, pastoriin neuroavatar, joka osaa analysoida tunnustuksen emotionaalisen syvyyden ja ehdottaa sopivaa katumusharjoitusta.

Kreml oli muutettu Venäjän kansallishistorialliseksi museoksi, ja valtiojohto on siirtynyt uusiin tiloihin nimeltä *Siniy Dom* – sininen talo – joka sijaitsee keskuspuiston reunalla ja on rakennettu sinisestä bioholografisesta lasista. Kremlissä in nähtävillä muinainen ydinohjus, joka sojottaa kohti taivasta. Se on vain tyhjä kuori, koristeltu rauhanmerkeillä ja sydämillä, ja tunnetaan nimellä *Putinova bolta* – Putinin kulli. Venäjällä ei ole enää toimivia ydinaseita. Se oli ensimmäinen suurvalta, joka luopui niistä vapaaehtoisesti 2900-luvun alussa, osana Globaalin Hyväntahtoisuuden Liikettä. Krimin miehitys ja Ukrainan sota olivat olleet kansallinen häpeä, ja heti Putinin jälkeen maa palautti Krimin Ukrainalle ja pyysi anteeksi. Karjalaa Suomi ei saanut takaisin, mutta Karjala itsenäistyi vuonna 2917 ja liittyi osaksi pohjoismaita ja Euroopan talousaluetta.

Myöhemmin myös USA ja muut suurvallat luopuivat ydinaseistaan. Maailman ainoa ydinase oli nyt Yhdistyneiden Kansakuntien hallinnassa, sijoitettuna Antarktikselle, ja sitä käytettäisiin vain, jos meteoriitti uhkasi maapalloa. Moskovan joen varrella kohoavat kaksi valtavaa pilvenpiirtäjää, joissa sijaitsee Venäjän World Trade Center, ja niiden huipulla liehuu holografinen rauhanlippu.

Kotimatka ja tuliaiset

Viikon kuluttua alkoi kotimatka. Moskovan lentoterminalissa luokanvalvoja Olli Saarinen pyysi Johannaa kantamaan yhden viinakasseista tullin läpi – hän oli ostanut muutaman pullon liikaa. Johanna suostui, toivoen hyviä arvosanoja ja että Olli unohtaisi menomatkan rillirumban.

Johanna itse osti isälle venäläistä rypäleviiniä, joka oli pakattu biohajoavaan kristallipulloon. Äidille hän hankki Anna Polikovskaya -parfyymiä, koska hajuvesi kantoi tämän kaiman nimeä – ja Annahan oli hulluna kaimoihinsa. Johanna taas inhosi omia kaimojaan. Pikkusiskolle hän osti Lavrov-suklaata, jonka kääreessä oli muinaisen Sergei Lavrovin holografinen pärstäkerroin. Tavallinen venäläinen ei koskisi kyseiseen suklaaseen, sillä Lavrovin tempuilut olivat yhä kansallinen häpeä.

Stockmannilta Johanna osti itselleen venäläisen musiikki-USB-kalikan, jossa oli kokoelma klassista venäläistä iskelmää kuten huumoribändi Putin Heavy G, joka uudelleen lämmittää vanhoja venäläisiä klassikoita uusine hassuine sanoineen.

Milton oli tohkeissaan – hän rakastaa venäläistä iskelmää, ja Johanna tunsisi sisäistä kihelmöintiä, kun heidän musiikkimakunsa kohtasivat.

Forssan lentokentällä Anna odotti tyttärtään. Johanna halusi, että äiti kyyditsisi Miltonin kotiin, jotta näkisi tämän uuden osoitteen Vuorikummuntien perällä. Milton on muuttamassa Hiltoon, kunnalliseen ryhmäasuntolaan, jossa hän jakaisi asunnon lyhytkasvuisen ja vekkulimaisen Larry Lenalan kanssa.

Pysäköintipaikalla Anna filmasi tyttärensä ja koulukaverin saapumisen. Miltonilla oli yllään sininen alumiininen kevättakki, jonka alta pilkisti vaaleanpunainen pusero.

Miltonin huulillaan oli äitelä, lahkosaarnaajan hymy, ja silmälasiansa pienet mikropyyhkimet olivat päällä, vaikka sää oli puolipilvinen. Johannalla oli paksu ruskea nahkatakki, joka repsotti takaa.

Anna toivoi, että tytär halaisi koulukaveriaan, mutta niin ei käynyt. Johanna ei ollut tottunut hyväilemään kavereitaan – ei enää koulussakaan. Hänelle oli kehittynyt halausujous, joka esti spontaanin kosketuksen. Syynä oli yläasteen aikaiset pakkohalaukset, jotka olivat jättäneet jäljen. Nyt jokainen halaus tuntuu hänestä esileikiltä, ja se sai hänet jähmettymään.

Johanna on joskus pikahalannut Miltonia, mutta poika oli heti rimpuillut irti. Marttia hän ei ole halannut lainkaan – tästä näkee selvemmin, että hänellä on funktiorajoite eli tursakemainen vepukka, kuten Johanna itse mielessään ajattelee. Jotenkuten ulkonäön perusteella Johanna saattaisi mennä Martin kanssa sänkyyn, kun kiihottuu sakkolihasta, tosin Martti ei ole alaikäinen vaan nuoren näköinen sekä funktiorajoitteinen.

Lentokenttäfilmaus tallentui tietenkin Kivinen areenalle, perheen yhteiseen muistipilveen, jossa kaikki tärkeät hetket säilytettiin.

Koulujen päättäjäiset koittivat, ja se merkitsi sitä, että Miltonin ja Martin lukiovuodet olivat ohi. Johanna tunsisi haikeutta – tiedot erkanevat, vaikka Milton pysyy hänen Facebook FaceNet-kaverilistallaan. Tosin harvoin tämä siellä näkyy, sillä kaikki vapaa-aika menee skientologioiden parissa, joiden virtuaalitemppelit ovat nykyään niin immerssiivisiä, että niissä voi viettää kokonaisia vuorokausia ilman, että huomaa ajan kuluu.

Päivää ennen päättäjäisiä apupedagogi Reijo Rikilä ehdotti Johannalle, että tämä ostaisi kukkia Miltonille. Hän oli pannut merkkeille Johannan lempeät katseet ja halusi toimia eräänlaisena ilmaissutenöörinä. Johanna innostui kukista ja lähti Reijon kanssa Torikadun neurokukkakauppaan, jossa kukat valitaan tunteiden mukaan – asiakas asettaa kätensä biosensorille, ja järjestelmä ehdottaa sopivaa kimppua. Johannan biosignaali ehdotti pientä ruusukimppua, jonka väri vaihteli valon mukaan.

Koululta on kävelymatka keskustaan, mutta silti Johanna ja monet muut lukiolaiset menevät bussilla – vaikka bussit ovat nyt autonomisia ja kulkevat äänettömästi magneettiraiteilla. Kukat jäivät yöksi koulun harjoitteluhuoneiston tiskipöydälle, jossa pedagogit kahvittelevat aamuisin niin, että oppilaat saavat odottaa ainakin vartin. Johanna ei kehdannut kuljettaa kukkia kotiin – silloin olisi pitänyt selittää vanhemmille, että pedagogin ehdotuksesta osti kukkia kyytiläiselle. Vanhemmat hoksaisivat heti, että tyttö on rakastunut ja flirttailee koulussa.

Päättäjäispäivänä, kun Johanna ojensi kukat Miltonille, tämän ilme oli näkemisen arvoinen. Suu lokahti auki ja hän änkytti: "Risti katos, ihaanko oikeen ruusuja!" Johanna änkytti takaisin: "Kyä vaan, ihan ruusuja, mitäs muutahan vois mainio poika saaha!" Milton kiitti kukista ja kutsui sunnuntaikahville, samalla pitäen tupaantuliaiset uudessa kodissaan.

Johannan lisäksi hän kutsui Martin ja Timo-Markuksen, joka oli käynyt Johannan kanssa samalla luokalla yläasteella. Timo-Markus oli aloittanut syksyllä konsumtio-opintolinjalla, ja harmitteli, ettei Monni tullut samalle linjalle – syynä oli kuulemma Kainuun blondi.

Timo-Markus pitää kovasti Johannasta, mutta harmi vain, Johanna ei kiihotu hänestä – ei ainakaan julkisesti. Salaisesti ja ujosti Johanna unelmoi hänestä, mutta ylpeys ei anna periksi. Sen sijaan hän fanittaa Miltonia.

Kotona Johanna kertoi, että kyytiläinen kutsui sunnuntaikahville, jolloin äiti ehdotti, että tytär veisi neilikoita. Hän kävi ostamassa pienen neurokimpun Mooseksen kukkakaupasta, joka sijaitsee Runkokummuntieellä, lähellä Arttu Lehto-oksen lukiota, jossa nykyään opetetaan bioresonanssifysiikkaa.

Sunnuntaina Johanna meni Miltonin luokse autonomisella bussilla, sillä hänellä on koulun antama ilmainen bussikortti, jota voi käyttää myös vapaa-aikana. Muuten hän liikkuu potkulaudalla, joka osaa väistää esteet ja keskustella säätilasta, mutta nyt hän meni bussilla – kukkakimpun ja silmälasien takia.

Syksyllä, kun koulut alkavat, ei enää ole kujeilukaveria, kun Marttin lopettaa. Johanna istui Hillon bussissa, katseli ikkunasta ja mietti, että Veteheisenkoulun normaalilukioluokilla olisi paljon komeita normaalirajoitteisia eurokarjuja, mutta hän on aivan liian ujo tekemään tuttavuutta. Aivan varmasti he ulvoisivat kiimasta, jos kaunis meikäläinen lähestyisi heitä – aivan kuten hänen oma isänsä on hiljaa mielessään ulvonut. Tätä Johanna ei tiedä.

Kun Johanna ojensi neilikkakimpun Miltonille, tämä naurahti: "Taasko sää tuot kukkii?" Johanna naurahti, pienoinen puna poskella: "Tottahan toki kukkia pitää olla uudessa kodissa!" Milton näytti koulussa Johannalta saamansa kuivuneet ruusut, jotka oli laittanut olohuoneen hyllykköön, johon oli asennettu valo-ohjattu kosteussäätö, ettei kukat kuihtuisi.

Sitten he joivat cappuccinoa, jonka Milton oli tehnyt älykahvikoneella, joka osaa säätää makuprofiilin vieraan mielialan mukaan. Pikkuleivät olivat Harjulan leivoksia, joita voi ostaa vain Keravan Cityleipomosta ja Forssan konditorialeipomo Ritzistä, joka sijaitsee Hirvisuon kaupunginosassa. Ritzin vieressä on K Helmi -ruokakauppa, jossa oppilaat käyvät harjoitusostoksilla. Vähän kauempana oli G Valinta, jonka vieressä on kukkakauppa, ja vastapäätä Porttikioski sekä Pizzeria Roberto. Alueen läpi kulkee Hirvisuonkatu, jonka pohjoispäässä on Uusi Tammelan tien risteys ja ST1 huoltoasema. Länsipuolella kulkee Pimunkatu, joka on keskustan läpikulkuväylä.

Miltonin olohuoneessa kaverukset katsoivat superinteraktiivista kaapelitelevisiota. Katsoja voi pukea ylleen datapuvun ja datakypärän, jolloin tuntee olevansa mukana lähetyksessä. Uutisten aikana tuntui kuin olisi seissyt uutistenlukijan edessä, ja sääennusteessa saattoi tuntea virtuaalisen tuulen kasvoillaan. Miltonilla oli vain yksi datakypärä, ilman pukua, joten vieraat saivat vuorotella.

Johanna naurahti: "Kaikkeaa ne japanilaiset keksoo! Milton korjasi: "Ei tämä oo mikään japanilainen – ihan eurooppalainen vaan." Johannasta datakypärä oli painavampi kuin Ulletin pelikoneen versiot, ja hän mietti, että ehkä pitäisi hankkia oma – jos vaikka joskus katsoisi virtuaalikonsertin Miltonin kanssa, ja voisi tuntea basson vatsassa.

Talvella Johanna hankki uuden sukupolven pelikonsolin, Ullet64:n, joka on huomattavasti kehittyneempi kuin vanha Ullet20. Uudessa mallissa on neuroverkkopohjainen grafiikkaprosessori, joka pystyy luomaan pelimaailmoja reaaliaikaisesti pelaajan tunnetilojen perusteella. Sairauseläkkeen ansiosta Johannalla oli nyt varaa tähän parannettuun Ullet-konsoliin, jonka suositellaan olevan yhteydessä kodin älyjärjestelmään optimaalisen pelikokemuksen takaamiseksi. Johanna sai pelejä Janetten kautta Kristiina Savolaiselta, jolla on vieläkin edistysellisempi Ullet128-pelikonsoli. Tässä mallissa on kolme integroitua konetta: Ullet64, Ullet128 sekä huippumoderni MBD-tietokone, joka toimii tekoälyavusteisena konttorilaitteena. MBD-tietokoneen avulla konsoli pystyy mukauttamaan pelien juonta pelaajan valintojen, mielialojen ja jopa fyysisten reaktioiden perusteella – joskus pelihahmo voi lähettää virtuaalitervehdyksen suoraan käyttäjän älykelloon tai laittaa kalenteriin pelitapahtumakutsun. Sellaisen älykoneen Johanna sekä moni muukin nuori haaveilisi saavansa, mutta tulevaisuuden laitteet ovat toistaiseksi kalliita eikä Ullet128:een tai MBD-koneeseen ole vielä varaa useimmilla. Unelmalaitteissa on kuitenkin mahdollisuus holografisiin pelimaailmoihin sekä yhteispeliin, jossa pelaajat voivat tavata toisensa digitaalisessa todellisuudessa ilman, että tarvitsevat fyysistä kohtaamista – tämä houkuttelee erityisesti ujoja pelaajia kuten Johannaa. Johanna voisi hyvin mennä entisen luokkakaverin luokse kopioimaan pelejä, sillä kaukopelaaminen ja etäyhteydet ovat arkipäivää, mutta silti hän kokee perinteistä ujoutta.

Kerran hän rohkaistui pikkusiskon kanssa vierailemaan Savolaisilla, joiden koti Unikkotiellä on tunnettu siitä, että siellä on käytössä viimeisin kodin automaatio: ovet tunnistavat vieraat tekoälyn avulla ja jääkaappi suosittelee välipaloja vieraille heidän terveystietojensa perusteella. Unikkotie sijaitsee

tulevaisuuden liikenneväylien, Floorantien ja Vironmäentien, välissä – alueella, jonka katuvalot säätyvät automaattisesti asukkaiden liikkeen mukaan ja jossa robottibussit kuljettavat asukkaita lähes äänettömästi paikasta toiseen.

Ensimmäisellä kesälomaviikolla Johanna oli jälleen kesätoissa kaupungintalon kopiointikeskuksella. Tällä kertaa hän ei enää piirrellyt mutta vahinko oli jo tapahtunut sillä, Raija piilottelee viimekesäisiä sepityksiä ja piirustuksia jossain kopiointikeskuksen sopukoissa.

"Onks siulla vielä tallessa piirustukseni?" kysyi Johanna, johon vanha lihava Raija: "Skannasin piirustuksesi federaation kulttuuriarkistoon." ja nauroi makeasti. Johanna ei ole niin tyhmäblondi, että uskoisi moiseen: "En usko... ota vaan ne essiin!" johon Raija naurahti: "Hyi olkoon, mitä sä sanot? Ota ne esiin, hyi do!" ja nauroi niin, että valtavat läskiset riippurinnat hytkyivät. Johanna jatkoi: "Kyllä sie tiiät mitä tarkotin... ota vaan ne essiin!" Raija leikillään raotti puseronhelmaa: "Okeido, tässä näet tämmöiset isot läskiset riippurinnat!" Johanna kääntyi selin ja sanoi: "Mie en oo mikään lesbo, niin haaskaa ei piä olla!" Raija nauroi ihan katketakseen: "Haha, kyllä sinussa taitaa olla hieman lesbon kujeita!" Leenakin alkoi nauraa, kun oli seurannut sivusta Johannan ja Raijan hullun hassu keskustelua. Tästä on tullut tapa. Johannahan helposti juuttuu tällaisiin hassuttelu rutiineihin niin, että niiden tiimellyksessä on aina kontrollin menetys vaara. Onneksi typografi-kopiointiteknikot ovat samalla aaltopituudella eli yhtä lapsenmielisiä. Tällainen seura ei aina ole Johannalle hyväksi, kun saa vääränlaisen käyttäytymiskuvan niin, että muissa työpaikoissa saattaa tulla ongelmia. Forssa Housella ollessa meni hienosti, sillä siellä ei ollut vallattomia henkilöitä mutta sielläkin oli omat riskinsä sillä, jos Johanna olisi pitkästynyt, niin ehkä olisi tehnyt jotain sopimatonta oman pään mukaan, joka hänestä ensin vaikuttaa hyvin hauskalta mutta sitten jossain vaiheessa voi odottaa vaarallinen yllätys. Näin ei tällä kertaa käynyt. Nyt kesätoissa hän kuitenkin kykenee käyttäytymään suhteellisen asiallisesti koska muuten kovanaama Raija alkaisi painostaa leikillään.

Raija on huomannut, että Johannan heikkopiste on Anna-äiti. Riittää, että hän edes leikillään sanoo, että hän tulee kahville kello puoli seitsemän, niin jopas tyttöön tulee vipinää.

Johanna huomasi, että postitusosastolla, seinän takana, työskentelee Monni Lehmus mutta enää hän ei tunne lemmentunteita tätä kohtaan. Nyt hän tuntee katkeruutta ja inhoa koska tämä ei suostunut ottamaan vastaan tarjottua rakkautta, vaikka ensin oli flirttailut kuin vähäjäärinen. Kotona vanhoihin koulusta saatuihin kirjoituslaitteisiin hän on tehnyt omia hassuja horoskooppeja. Monnin horoskooppi on vaaka, jonka kohdalle hän on kirjoittanut muun muassa; Oli todella pässi, kun et ottanut tarjottua lempeä vastaan. Miltonin horoskooppi on vaaka, jonka kohdalle hän on kirjoittanut, että tämän kannattaisi hyväksyä eräs henkilö. Mikä hassuinta, myös pikkusisko on oinas. Tietenkin neitsyen kohdalla hän kirjoittaa positiivisia asioita, sillä sehän on hänen oma tähtimerkkinsä. Näitä omia horoskooppeja hän ei kuitenkaan laita nettiin, sillä oikeasti ei usko tähtimerkkeihin.

Johanna päätti, ettei enää koskaan puhuisi sanaakaan mulkero Monnille. Nyt hän ihmettelee, että miksi oli ylipäättään rakastunut päätä pahkaa tähän kirppumaiseen tursakkeeseen. Monni ei ole edes seksikäs. Jopa Matti on komeampi kuin Lehmus. Näin Johanna tapaa usein pohtia itse mielessään. Monni on todella emätursake, kuten hän on hoksannut. Hän silloin tällöin pohtii, että mitähän Matti mahtaa puuhata tätä nykyään? Todennäköisesti on päivittynyt Päivinsä patjaksi, ajattelee Johanna. Hän yhä fanittaa Ninoja; etukädessä Backmania ja sitten vasta Järvimerkkiä.

Nyt, kun Monni huomasi, että se tuijottava blondi työskentelee naapuriosastolla, niin silloin hän hätkähti ja oli vähällä menettää yöunet mutta onneksi blondi on rauhoittunut eikä enää välitä hänestä, ajattelee Monni samalla, kun lajittelee kunnan postia. Hän pohtii itsemielessään, että onkohan Johanna tavannut toisen ja siinä tapauksessa olisi mielenkiintoista tietää kuka se on, ajattelee hän. Sitä hän ei uskaltanut edes kysyä, ettei herättäisi nukkuvaa karhua.

Johanna huomasi, ettei Monni enää näy yhtä vihaselta kuin silloin yläasteella. Varmuuden vuoksi hän ei uskalla edes vilkaista ex-idoliaan.

Vähän väliä Raija käy postitusosastolla rupattelemassa postiteknikoiden kanssa. Roope Kippo on harmaatukkainen silmälasipäinen käheä-ääninen suursähkötupakoitsija, suurin piirtein samanlainen pornoääni kuin Miltonilla, ajattelee Johanna samalla, kun kuuntelee kunnallisduunareiden keskustelua. Roope tapaa käyttää tosi vahvoja sähkötupakkapatrunoita, joissa on runsaasti ninniiniä.

Oili Lehmusvuorella on noita-akkamainen kyömynökka sekä potta päässä leikattu tummanruskea

otsatukka ja on tummasankaiset silmälasit. Lisäksi akka tapaa rykiä kurkkuaan repien niin, että kuulostaa siltä, että oksennus olisi tulossa. Roopea ja typografi-kopiointitekniikoita vituttaa Oilin ainainen rykiminen mutta kohteliaisuuttaan eivät siihen puutu. Ruokatunneilla Oili tapaa syödä säilykesardiinia kopiointikeskuksen taukhuoneessa niin, että sardiinin haju oksettaa Johannaa. Hänkään ei siihen mitenkään reagoi, kun hänet on kasvatettu käyttäytymään hyvin. Yleensä Johanna on hyväkäytöksinen mutta pitkästyttyään saattaa tehdä pikku tyttöjen kujeita.

Postitusosastolla käydessä Raija tapaa istua keskipöydän reunalla ja käynnistää sähkötupakansa, vaikka kaupungintalolla on tupakointi kielletty, ei edes sähkötupakkaa saa polttaa. Juuri tässä kohti on hyvä vetää sähköroökiä, sillä postitusosastolla ei ole palohälyttimiä.

Johanna tapaa kulkea Raijan perässä, jotta saisi työtehtäviä sillä hän on omaksunut, ettei työpaikalla pidä laiskotella. Hän on aivan liian nopea työtehtävissään. Kun Raija menee sähkötupakalle, niin silloin Johannakin tulee perässä.

Eräänä päivänä Monni kertoi Raijan kuulle, että koulussa Johanna oli kulkenut hänenkin perässään ja yritti väkisin halata. Raija vilkaisi Johannaa ja totesi: "Jaaha, semmoinenko on tämä Johanna pohanna... melkoinen raiskaajapimu!", johon Johanna naurahti ujosti: "Hah, Monni laskee luikuria...", johon Raija: "Ehei, mä tunnen sut, kenties minuunkin käyt kohta käsiksi, mitä väkeä sitä onkaan!" ja puisteli päätään ja siirtyi hieman pois päin. Johanna änkytti: "Enhän oo mikkään lesbo!" Raija naurahti: "Sitä vikaa sussa taitaa olla!"

Eräänä työpäivänä, kun Monni oli kierrätyshuoneessa, joka on lastauslaiturin perällä, katselemassa jos löytäisi toimivia kyniä. Tämä on Oilin idea järjestää kesätyöläisille ja työharjoittelijoille lisähommia, vaikkei jätteiden penkominen kuuluisi postiteknikoiden työtehtäviin. Yhtäkkiä Monnille tuli yllättävä väsymys eikä jaksanut tulla pois metalliseinäisestä kierrätyshuoneesta. Hän istahti huilimaan sinisten jättesäkkien päälle ja hetkeksi torkahti. Ehkä hänellä on piilevä narkolepsia, josta hänellä ei ole harrainta aavistustakaan. Hänen oli aivan pakko istahtaa huilimaan, kun pukkasi kylmähiki sekä äärimmäinen väsymys.

Hän näki kummallisen levottoman unen, jossa mörökölimäinen olento murhasi hänet huoneessa, joka muistutti tätä kierrätyshuonetta. Mörökölli tunki hänet suureen sinisen jättesäkkiin, samanlaiseen, jonka päällä hän nukkui. Sitten hän hätkähti hereille ja meni takaisin postitusosastolle.

Ainoastaan Roopelle hän kykeni kertoa kummallisesta nukahtamisestaan ja sitäkin kummallisesta unesta. Oilille ei kannata kertoa tällaisia kummallisia oikkuja koska tämä todennäköisesti ylireagoisi ja alkaisi lässyttää. Oilin lässytys on jopa vittuiluakin rankempaa.

Roope arveli, että kyseessä voi olla narkolepsiasta ja kehotti käydä hoitokeskuksella. Monni lupasi mennä joku päivä Lexuksen hoitokeskukselle, joka on lähiön ostoskeskuksen yhteydessä.

Ensimmäisellä kesälomaviikolla Johanna oli jälleen kesätöissä kaupungintalon kopiointikeskuksella, jossa kaikki paperit ja digitaaliset dokumentit tallennetaan automaattisesti tekoälyn valvomaan pilvipalveluun. Tänä vuonna kopiointikeskuksessa oli otettu käyttöön uudet neuroverkkoskannerit, jotka osaavat tunnistaa taidepiirrosten tyyliä ja ehdottaa niille suoraan julkaisuja kaupungin virtuaalikulttuurialustalla. Raija, vanha lihava typografi, viittasi leikillään viimekesäisiin Johannalta jääneisiin piirustuksiin, jotka hän muka oli skannannut suoraan federaation kulttuuriarkistoon – automaattiseen luokittelujärjestelmään, joka poimii kansalaisten luovuuden helmet tulevaisuuden sukupolvia varten. "Nää sun sepustukset saattavat vielä joutua holografiseen näyttelyyn tulevaisuuden Forssas!" Raija nauroi, koneen tunnistaessa samalla hänen äänensävyssään huumorin. Johanna virnisti, sillä hän tiesi järjestelmän erottavan pilke silmäkulmassa lausutut repliikit totisista käskyistä. Johanna ei enää piirrellyt samalla tavalla kuin ennen, sillä tekoälysovellukset loivat automaattisesti luonnoksia hänen ideoistaan, kun hän vain ajatteli niistä. Silti Raija jaksoi piilotella viimekesäisiä sepityksiä ääni- ja hajutunnistein suojatuissa laatikoissa – työpaikan leikkimielinen perinne, johon neuroverkkokäyttöinen kopiokeskus suhtautui humoristisesti. "Ootko sulla vielä tallessa minun piirustukseni? Johanna kysyi, mutta Raija vastasi jälleen vitsaillen ja avasi hetkeksi puseron heltanhelmansa, jonka sensorit vilkkuivat värikkäinä – uusi lisäys, jonka avulla työvaatteet pystyivät tunnistamaan kehon lämpötilan ja varoittamaan mahdollisista terveysriskeistä. Johanna pyöräytti silmiään: "Mie en oo mikkään lesbo, niin haaskaa ei piä olla!" Raija nauroi tekoälyavusteisen hyvinvointisovelluksen analysoidessa keskustelun tunnetiloja. Leenakin nauroi, ja tekoäly lisäsi taustalle pehmeän naurun äänimaailman taukotilan immersioiviseen kaiuttimeen. Tästä on tullut tapa, joka vilahtelee myös työpaikan viikkoraportin iloisuusindeksissä.

Johanna huomasi, että postitusosaston seinän takana työskentelee Monni Lehmus, lajitellen kunnan postia sekä huoltaa sähköpostipalvelimia. Postitusosastolla käytettiin uusia postirobotteja, jotka osasivat lajitella kirjeet vastaanottajien DNA-tunnisteiden perusteella. Monni ei enää herättänyt Johannassa samanlaisia tunteita kuin koulussa, ja Johanna päätti kirjoittaa tekoälyllä tuotettuja horoskooppeja leikillään vanhoihin kouluaikaisiin kirjoituslaitteisiin – vaikka nykyään tähdet luetaan suoraan digitaalisesta tähtikartasta, johon voidaan upottaa hauskoja viestejä ystäville. Horoskooppien teko on Johannalle tapa irrottautua arjesta, mutta hän ei usko niiden todelliseen voimaan – vaikka joskus miettii, voisiko tulevaisuuden tekoäly ennustaa rakkaudenkin logiikalla.

Monni puolestaan ihmetteli, miksi blondi ei enää ole kiinnostunut hänen elämästään, ja tekoälypostirobotti jopa kysyi Monnilta, haluaako hän lähettää virtuaalisen viestin Johannalle. Hän kuitenkin epäroi, sillä nykyinen työtilan seurantaohjelma tallentaa kaikki viestit keskusteluanalyysia varten. Lisäksi tekoälypostirobotti ilmoitti Monnille, että tekoällysaldon on vähissä. Hän kääntyi postiteknikko Oili Lehmusvuoren puoleen ja näytti robotin antamasta viestistä. Oili lupasi hoitaa asian pomojen kanssa. Hän itsekkin on esinaisyhteisössä mutta on vain ajan kysymys, milloin menettää virkansa koska tällä kyömyyntyäisellä rykivällä akalla on kummallisia rituaaleja.

Johanna puolestaan huomasi, että Monni ei enää näyttänyt yhtä vihaiselta kuin yläasteella, mutta varmuuden vuoksi hän ei uskaltanut edes vilkaista ex-idoliaan.

Kopiointikeskuksen taukokuoneessa virtuaalinen ateriapöytä tunnisti automaattisesti, mitä eväitä työntekijät toivat mukanaan, ja suositteli kevyempiä vaihtoehtoja, jos haju- tai ravintotunnistusohjelma havaitsi riskitekijöitä. Oili Lehmusvuori, jonka tunnusomainen rykiminen oli ohjelmoitu kopiointikeskuksen äänisuodattimeen, söi sardiinejaan robottikäden tarjoilemana. Johanna nyökkäsi ja yritti käyttäytyä hyvin, vaikka välillä teki mieli hassutella kuin pieni tyttö. Työpaikalla tekoälyranneke valvoi kuitenkin käyttäytymistä ja antoi automaattista palautetta käytöstapojen perusteella – mutta lapsenmielisyyden sallittiin näkyä, jos se nosti työpaikan tunneindeksiä.

Kun Raija käy usein postitusosastolla sähkötupakalla, jossa hän pystyy käynnistämään sähkötupakkansa vain, jos tauko-ohjelmisto antoi luvan ja ilmanvaihtojärjestelmä oli aktivoitu. Koko talossa tupakointi oli virallisesti kielletty, mutta tulevaisuuden ilmanlaadunvalvonta mahdollisti lyhyitä sallittuja hetkiä, kun kukaan ei ollut allerginen tai järjestelmä ei havainnut vaaroja.

Johanna kulki Raijan perässä saadakseen työtehtäviä, sillä virtuaalinen työnohjaaja arvosti rivakkaa työntekoa ja järjesti aina uusia tehtäviä ahkerille – eikä Johanna halunnut jäädä laiskottelijan statukseen tekoälytilastossa.

Eräänä Juuni torstai-iltana Johanna saapui NFY-yhdistyksen tupailtaan toiveikkaana. Ehkä hän näkisi vielä Miltonin tai Martin, edes vilaukselta. Mutta turhaan – jatkista ei näkynyt jälkeäkään. Milton oli ilmeisesti vetäytynyt yhdistyksestä, ja yhä enemmän uppoutunut skientologiiden maailmaan, jossa tehtävät vaihtelivat virtuaalikalvilan pyörittämisestä pastorien puheiden laatimiseen.

Miltonin Facebook-tili oli laitettu pakkaseen – ei poistettu, mutta jäädytetty. Johanna tiesi, ettei tulisi moneen vuoteen näkemään tai kuulemaan mitään koko jatkasta, ellei sattumalta törmäisi häneen kaupungilla. Johanna ei tiedä mitään Miltonin Skientologi sekoiluista.

Äskettäin Rantakadulle on valmistunut uusi, holografisesti valaistu Skientologikirkko, jonka sisällä on neurokristallikupoli ja virtuaalinen saarnapylväs. Kirkon entisiin tiloihin Jätkänsäädun ja Nahkurinsäädun kulmaukseen on avattu Skientologikirkon second-hand-myymäälä, joka toimii toistaiseksi väliaikaisena ratkaisuna. Ennen kirkkoa tiloissa on ollut Kino Palladium, jossa Johanna oli joskus nähnyt virtuaalisen Matti Nykäsen elämäkerran. Hän kovasti ihmettelee muinaista mäkitokkaa ja tämän kännisekoilujaan.

Tupaillassa oli vain Martin kihlattu, pitkäleukainen Kerttu Kustila, jonka emotionaalinen profiili on tunnettu: flirttipainotteinen, impulsiivinen ja hieman mustasukkainen. Johanna piti silmällä Kerttua – ei siksi, että olisi pelännyt, vaan siksi, että Martti oli aiemmin pelleillyt hänen kanssaan niin villisti, että Johanna oli pelännyt kissanraapaisua hampaisiin. Onneksi niin ei ollut käynyt, ja Johanna oli monesti siunaillut kohtaloa.

Kummallista, miten Johanna pelkäsi kissojen välistä taistelua, vaikka yläasteella oli flirttaillut varatulle Matille, joka oli päivitetty versio alkuperäisestä – neurokäytökseltään optimoitu, mutta silti yhtä epäluotettava.

Tänä iltana tupaillassa oli Forssa Aviisin lukulaitelehden reportteri tekemässä artikkelia yhdistyksestä, joka oli perustettu vuosi sitten ja jota pyörittivät funktiorajoitteiset itse.

Tämä on harvinaista, sillä valtakunnallisen yhdistyksen hallituksessa istuvat lähinnä vanhemmat, kukkahattutädit ja silinterisedät, joiden algoritmien empatiakyky ovat usein kyseenalainen.

Reportteri haastatteli Pirjo Jussilaa, yhdistyksen tulisielua, jonka sosiaalinen säteilyindeksi oli poikkeuksellisen korkea. Haastattelu meni suoraan Forssa Aviisin nettitelevisioon, ja reportteri kuvasi yhdistyksen toimintaa 360-asteen dronella, joka leijui katossa kuin hiljainen mehiläinen.

Tänä iltana kilpailtiin siitä, kuka saa housun vyötäröltä roikkuvan kynän pudotettua pulloon. Johanna osallistui, toivoen pääsevänsä netti-TV:hen ja lukulaitelehteen. Harmi vain, voiton vei Lissu Elisala, jolla oli pullonpohjasilmälasi, joiden linssit oli päivitetty värinäytöllä ja ilmeentunnistuksella.

Videokuvassa Lissu ja Johanna näyttivät hassulta – kuin olisivat kakalla, kuten Johanna itse myöhemmin naureskeli. Johanna oli etualalla, oljenvaalea tukka roikkui sivuilla, ja silmälasit olivat vinossa, kuten tavallisesti. Tämä johtui siitä, että hän käytti rillejään vain koulussa, kesätoissa ja tilanteissa, joissa joku oli nähnyt hänet lasit päässä. Jos hän olisi alun perin käyttänyt laseja jatkuvasti, olisi niihin totunut – ja ehkä taittovika olisi korjaantunut jo varhaislapsuudessa, kuten äiti joskus spekuloi.

Videokuva näkyi suuresta kuvaruudusta yhdistyksen seinällä, ja sen alla kulki teksti: *Sinä tiedät, että se on vaikeaa – mutta sinä osaat.*

Juuri kun Raija Lillukka oli selaamassa Forssan Aviisin neuroportaalin etusivua, hänen silmiinsä osui videopätkä, jossa kesätyöntekijä Johanna Kivinen osallistui kynänlaskemiskilpailuun. Kilpailussa yritettiin saada vyötäröltä roikkuva kynä osumaan pulloon ilman käsiä. Raijalta pääsi röhönauru, niin että viskilasi läikähti hänen valtaville rinnoilleen, ja älykangas hänen puserossaan vaihtoi väriä kosteuden mukaan – nyt se hohti oranssinpunaisena kuin varoitusvalo.

Seuraavana päivänä töissä Raija ei malttanut olla tarttumatta tilaisuuteen. Hän marssi Johannan työpisteelle ja kysyi leveästi virnistäen: "Mitäs ihmettä sää touhusit eilen siellä NFY-yhdistykses? Kynä roikku persiissä!" Sitten hän nauroi räkäisen, syvältä keuhkoista kumpuavan naurun, niin että rinnat hytkivät kuin geeliäytetty hyttelö.

Johanna änkytti, posket punaisina: "Juu, eilen illalla piipahin vappaa-ajan yhdistyksen tupaillassa hieman kilpaillessa, mutten voittanut." Hän ei kehdannut mainita, että kyseessä oli funktiorajoitteisten oma yhdistys, vaikka artikkelista ja videosta se kävi kyllä ilmi. Johanna toivoi, ettei Raija ollut lukenut tekstiä tarkemmin – tai ainakaan tallentanut videota omalle palvelimelleen, sillä silloin hän olisi varmasti alkanut kiusoitella tauotta.

Onneksi Raija oli keskittynyt vain nauramiseen, ei arkistointiin. Johanna itse oli tallentanut videon Kivinen Areenalle, omaan digitaaliseen muistipilveensä, jossa hän säilytti tärkeitä hetkiä, noloja tai ei. Videon alla hän oli lisännyt kuvatekstin: *Jos ei voita, niin ainakin näkyy.*

Tänäkin vuonna Johanna sai Juulissa pitää kesälomaa. Kesätyö jatkuisi Augustin alussa, kunnes koulut taas alkaisivat. Hän aikoi käyttää lomansa piirtämiseen, kirjoittamiseen ja ehkä vähän haaveiluun, jos Milton ottaisi yhteyttä eikä osaa aavistaakaan, että jätkä on lahkolaisten parissa. Ehkä vielä joku päivä joku näkisi hänet muutenkin kuin kynä roikkumassa perseestä, ajattelee Johanna.

Vattulan matka

Päivää ennen Vattulan matkaa Kiviset kävivät Turussa ostoksilla, kuten vanha perinne vaati. Liedossa sijaitsee tätä nykyään suuri kauppakeskus Purobooli, jossa on kaksi suurmyymälää – Coop Huom! ja K Kvantum – sekä useita pienempiä putiikkeja, joista osa oli virtuaalipohjaisia, eli tuotteet sai kokeiltua holografisesti ennen ostoa. Kauppakeskuksen vieressä kohoaa valtava Ikea-tavaratalo, yksi maailman vanhimmista huonekaluketjuista, joka nykyään myy myös älykalusteita, jotka osasivat säätää muotoaan käyttäjän mielialan mukaan.

Pois lähtiessä sattui peräänajo. Valkoinen Ford Extra rysäytti Kivisten auton perään. Onneksi ei tullut isompia henkilövahinkoja – vain Annan selkä kipeytyi, ja se parani muutaman kuukauden kuluttua lähes ennalleen. Ford Extran automaattiohjausjärjestelmä oli mennyt epäkuntoon, ja kuljettaja, keski-ikäinen nainen, oli takapenkillä rupattelemassa ystävättärensä kanssa, kun kolari yllätti.

Kun kuului rysäys, vaaleakiharainen nainen kysyi: "Rusanen, mikä siellä rusaus kävi?" Rusanen huudahti: "Voiham visvilä, sattus kolari!"

Naiset tulivat ulos autosta vapisevin polvin. Rusanen, auton omistaja, kysyi Antilta: "Mitä nyt pitää tehdä?" Antti vastasi rauhallisesti: "No, pitää täyttää vahinkoilmoitus." Hän otti esiin matkapuhelimensa, surffasi *Province Insurance* -yhtiön sivulle ja auttoi Rusasta täyttämään nettilomakkeen. Lopuksi hän teki digitaalisen allekirjoituksen silmäskannerilla.

Kolari oli päivänselvästi Rusasen syy, ja hän tunnusti sen kohteliaasti. Hän kysyi, tuliko henkilövahinkoja. Antti ja Anna vastasivat, ettei käynyt lainkaan. Tosin Annan selkäkipu alkoi vasta myöhemmin, jolloin hän kävi Vironmäen hoitokeskuksessa, sai särkytabletteja ja tukiliivit. Koko kesäloman Anna kipitti kuin tiaisen kivittäjä, kuten Antti vitsaili. Jostain syystä sana tiainen kiihottaa Anttia, eikä hän itsekään tiennyt miksi – ehkä alitajunnassa oli jokin assosiaatio linnun kepeydestä tai ääntelystä, kuten hän tapasi pohtia.

Kiviset pystyivät ajamaan kotiin, ja seuraavana päivänä Antti vei auton Rolls Roycen merkkikorjaamolle, joka sijaitsi Jokioisissa, Onnelan omakotialueen laidalla, kymppitien varrella. Sitten hän kävi Torronsuon autoromuttamolla katsomassa väliaikaisia kesäautoja.

Hän löysi vanhan kuluneen vihreän Ford Mondeon, joka oli todella halpa. Auto oli monta vuosisataa vanha, lojunut maalaistalon ladossa heinien alla, kunnes latoa alettiin purkaa ja autovanhus löydettiin. Se vietiin romuttamolle, mutta nyt se sai muutaman kuukauden elinaikaa. Auto rekisteröitiin tilapäiskäyttöön, ja sen piti palauttaa takaisin romuttamolle elokuun lopussa.

Romuttamo sijaitsee elektroniikkakierrätyksen vieressä, samassa paikassa, josta Antti oli 1970-luvun puolivälissä hakenut Johannan kanssa romuradion.

Koska auto oli näin vanha, he eivät tohtineet lähteä Vattulan matkalle sillä. Ajatus siitä, että Mondeo hajoaisi vilkkaasti liikennöidylle moottoritille, sai Antin hikoilemaan. Autoilun sijasta he päättivät lentää Vattulaan, sillä Elisabeth odottaa innolla tyttärensä perhettä, eikä häntä voinut jättää ilman vierailua.

Johannan koulumatka Moskovaan oli innostanut Anttia ja Annaa lentämään – nyt he halusivat kokeilla Brandia Jetin kotimaanversiota, joka oli ympäristöystävällinen ja hiljainen. Lentokoneessa Antti istui vanhimman tyttärensä vieressä, ja koko matkan ajan hän oli kiimassa – käsivartta nyki halaukseen, mutta hän ei uskaltanut, kun vaimo istui toisella puolella. Häntä ihmetyttää, kun tekoälyranneke ei enää piippaa, kun hän ajattelee Johannaa mutta rannekkeen näyttöruudulle ilmestyy yhä teksti; *Nonniin*.

Vattulassa he yöpyivät Eekan luona, joka oli vastassa Vattulan lentokentällä. Eekalla oli vanha kulunut Hayosiko Rix, japanilainen pikkuauto, joka oli 1970-luvulla suosittu työläisten keskuudessa. Hayosikoissa oli erittäin keho jousitus, ja kyyti tuntui kuin istuttaisiin jäniksen selässä. Anna tapasi vitsailla, että kaikilla Eekoilla on samanmerkkiset autot – tosin Eeka Karjalaisen Hayosiko oli hitusen parempi kuin Eeka Palmuniemen.

Vattulassa Kiviset olivat vain muutaman päivän, sillä eivät kehdanneet olla toisten nurkissa liian pitkään. Alun perin oli tarkoitus lähteä Vernerin ja Astan kanssa Nordkappin matkalle, mutta kolarin takia suunnitelmat muuttuivat. Vernerin perhe lähti omin porukoin ihmettelemään keskiyön aurinkoa, ja Antin ja Annan perhe lensivät Vattulaan.

Koska heillä ei ollut autoa, he eivät voineet käydä kaikkien sukulaisten ja tuttavien luona.